ANUL IV. BUCURESCI, NOEMBRIE 1877 No. 2.


# „BISERICA ORTHODOXĂ ROMANA"

JURNALU PERIODICU ECLESIASTICU

APARE O DATA PE LUNA


« Predică cuvêntul »
*II Tim. IV, 2.*

## CRESTINISMUL IN DACII
ŞI
## CREŞTINAREA ROMANILOR

(Urmare vedĭ No. I. anul IV).

Trecênd la viéţa politică a Românilor din epocha, ce ne ocupă, vomŭ insista maĭ mult pentru importanţa eĭ cea mare şi vomŭ căuta, ca să determinămŭ cât se va putea de apriatŭ acestŭ rolŭ al Romănilor din seculul al XII, fiind că de la acésta atârnă kĭar viéţa politică posterióră a Românilor, adecă înfiinţarea principatelor Moldoveĭ şi al Munteniei, precum kĭar şi viéţa lor religiósă. Să începemŭ decĭ cu fraţiĭ Asan şi Petru, pentru ca să vedemŭ ce aŭ făcutŭ eĭ şi succesoriĭ lor în respectul politicŭ în drépta Dunăreĭ.

Chronicarul românŭ Şincaĭ pretinde, că înfiinţătoriĭ Regatuluĭ al doile Româno-Bulgarŭ — Petru şi Asan, aŭ fostŭ din familia comitopolilor, derivându-şĭ originea prin Samuel, regele Bulgaro-Românŭ (1). Că în adevĕr, Petru şi Asan sûntŭ decoborîtorŭ din Samuel, unul din ceĭ patru comitopolĭ, acésta se probézâ şi prin o scrisóre a luĭ Papa Inocentiŭ III, numindŭ pre Petru şi Samuel *strĕbuniĭ luĭ Ioniţă,* fratele Petru şi Asan (2). Dar pre noĭ aicĭ,

(1) Chronica Romanilor Şincaĭ Tom. I, pag. 220. Vedĭ şi acestŭ studiu maĭ sus pag. 92—94.

(2) Gesta Innocentii III. No. La o scrisóre a luĭ Ioniţă Papa Inocentiu respunde: « Petisti vero humiliter, ut coronam tibi Ecclesia Romana concederet, sicut illustris memoriae Petro et Samueli et aliis progenitoribus tuis in libris tuis legitur concessisse.=Aĭ cerutŭ decĭ cu umilinţă, ca Biserica Romană să-ţĭ acorde ţie coronă, pre cum se citesce în cărţile téle, că li s'a concedatŭ celor de bună memorie, ilustrilor Petru şi Samuel, strĕbunilor tĕĭ (vedĭ şi Mag. ist. T. I pag. 56).

după ce am arătatŭ maĭ sus motivul, ce a provocatŭ pre Petru şi Asan la rĕscólă contra Bizantinilor, şi după ce am desfăşuratŭ şi modul, cum aceştĭ doĭ fraţĭ aŭ resculatŭ pre poporul românescŭ, ne interesézĭ maĭ ales viéţa lor politică şi organisaţiunea, ce eĭ aŭ sciutŭ să dea Regatuluĭ al II-le Româno-Bulgarŭ, pre care aŭ pututŭ maĭ târḍiŭ să-lŭ lovéscĕ numaĭ Imperiul Osmanilor.

Incunjuraţĭ Petru şi Asan de o naţiune, cum o numesce Pachimer (1), compusă « din bărbaţĭ deprinşĭ cu luptele », eĭ se concentréză în oraşul Tûrnova şi de acolo ascéptă pre Imperatorul Isaac Angel, ca prin dînsul să probeze Bizantinilor, că decoborîtoriĭ luĭ Traian şi Aurelian nu sûntŭ barbarĭ, şi că eĭ sciŭ a se lupta şi a organiza mult maĭ bine, decât Imperiul, acum putreḍitŭ de corupţiune. Şi pentru ca să nu ni se impute părtinirea, să lăsămŭ pre Acropolitul, ca să vorbéscĕ: « τῷ τοι καὶ ὁ Βασιλεὺς ἀγανακτήσας Ἰσαάκιος, τὸ τῶν Ῥωμαίων ἅπαν συναγαγὼν εἰς ἓν στράτευμα, κατ' αὐτῶν ἐχώρει. Τὴν γοῦν παράλιον παριὼν καὶ διὰ τῆς Μεσημβρίας πόλεως τὴν δίοδον ποιησάμενος ἔσω τοῦ Αἵμου γίνεται. Ὁ δὲ Ἀσὰν μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὸν στρατεύματος ἐντὸς τοῦ πολιχνίου οὗ δὴ τὸ ὄνομα Στρίναβος εἰσέρχεται, ἔνθα καὶ τὰς σκηνὰς ποιησάμενος ὁ Βασιλεὺς Ἰσαάκιος τοὺς Βουλγάρους ἐπολιόρκει· καταστρατηγεῖται δὲ παρ' αὐτῶν.=De aceste (cuceririle luĭ Asan) supărându-se Imperatorul Isaac, şi adunând la unŭ locŭ tótă armata Romanilor (Bizantinilor), a mersŭ în contra lor. Decĭ trecênd pre lôngă malul mărel, şi făcêndu-şĭ trecerea prin oraşul Mesimvria, a ajunsŭ în interiorul munteluĭ Emŭ. Iar Asan cu óstea de sub dînsul intră în orăşelul, ce se kíamă Strinav (2), aicĭ tăbărîse, de a bate pre Bulgarĭ şi Imperatorul Isaac ; se învinge însĕ de acestia » (3).

Şi scăpând prea puţinĭ de aĭ Imperatoruluĭ din lupta de la Strinav şi acestia golĭ şi fĕrĕ de odórele imperiale, care aŭ fostŭ multe la numĕrŭ şi de unŭ preçŭ mare, Bizantiniĭ aŭ trebuitŭ să pérdĕ Mysia întrégă şi să lase tóte locurile la disposiţiunea luĭ Asan. Dar

(1) G. Pachymeris. De Andronico Paleologo lib. I. cap. XXXVII.

(2) Strinav, Trinav, Turnav, şi Ternav este oraşul Tûrnova de astăḍĭ. Acesta era oraşul celŭ maĭ forte din Mysia, întăritŭ cu fortificaţiunĭ atât artificiale, cât şi de la natură. El se maĭ numĭa şi Turnavul, pentru turnurile şi forturile, ce-lŭ încunjuraŭ. (Μελετίου Γεωγραφία 415).

(3) Georgii Acropolitae. Annales, cap. XI.

să ascultămŭ pre Acropolitul, care continuă, ḑicênd: Ἐντεῦθεν οὐκ ὀλίγα πράγματα Ῥωμαίοις ἐκ Βουλγάρων ὑπῆρχεν. Ἀλλὰ καὶ τοῦ βασιλέως Ἰσαακίου ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀλεξίου τυφλωθέντος, καὶ αὐτοῦ δὲ τῶν Ῥωμαίων σκήπτρων ἐπειλημμένου, πόλεμοι πάμπολλοι τοῖς Ῥωμαίοις παρὰ τῶν Βουλγάρων ἐγένοντο περὶ τὰ μέρη τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ Βερόης, ἔνθα καὶ ὁ πρωτοστράτωρ Καμύτζης ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἑάλω μαχόμενος . . . = De aicĭ nu puţine rĕutăţĭ s'aŭ făcutŭ Romanilor (Bizantinilor) din partea Bulgarilor. Şi orbitŭ fiind Imperatorul Isaac de cătrĕ fratele seŭ Alecsie şi tot el (Isaac) perḑênd sceptrele Romanilor (Bizantinilor), o mulţime de resbóle aŭ suferitŭ Romani (Bizantiniĭ) de la Bulgarĭ în părţile Filipupoluluĭ şi a Beroeĭ, unde şi campoducele Camiţa a fostŭ prinsŭ de cătrĕ Bulgarĭ în luptă » (1).

Nu-maĭ puţin atestă şi Choniat cuceririle luĭ Asan, făcute în favórea întinedereĭ deviitoruluĭ seŭ statŭ, când el se esprimă: « Ὅθεν οὐδ' ἠγάπων εἰ τὰ ἑαυτῶν ἔχουσι σώζειν καὶ τὴν τῆς Μυσίας μόνην περιβαλοῦνται τοπάρχησιν, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ τὰ Ῥωμαίων μέγιστα βλάψουσι καὶ τὴν τῶν Μυσῶν καὶ τῶν Βουλγάρων δυναστείαν εἰς ἓν συνάψουσιν ὡς πάλαι ποτὲ ἦν οὐδαμῶς ἠνείχοντο.=Şi nu li plăcea numaĭ, ca să pótĕ a-şĭ conserva locurile lor. şi să câştige numaĭ administraţiunea Mysieĭ, dar vătămaŭ fórte mult şi locurile Romanilor (Bizantinilor) şi nu se îndoĭaŭ cât de puţin, că vorŭ uni la unŭ locŭ puterea Mysilor şi a Bulgarilor, precum a fostŭ încă o dată » (2) Şi maĭ jos tot Choniat adauge: Οἱ μέντοι Βλάχοι τῷ ἀεὶ νικᾶν Ῥωμαίους ὀφρυαζόμενοι, καὶ πλοῦτον ἁβρὸν καὶ παντοῖον ὁπλισμὸν ἐκ τῶν Ῥωμαίων λαφύρων περιβαλλόμενοι, ἀκατάσχετοι τοῦ λοιποῦ ταῖς ὁρμαῖς ἐγεγόνεισαν, καὶ οὐκέτι κώμας καὶ ἀγροὺς ἐληΐζοντο ἐπιόντες, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν εὐπύργων ἐφοπλίζοντο πόλεων. Τὴν τε οὖν Ἀγχίαλον ἐξεπόρθησαν καὶ τὴν Βάρναν παρεστήσαντο καὶ κατά τὴν Τριάδιτσαν ἀφικόμενοι, ἥ ἐστιν ἡ πάλαι λεγομένη Σαρδική, τὸ πλεῖον αὐτῆς μέρος ἠφάνισαν, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Στούμπιον τῶν ἐνοικούντων ἐκένωσαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Νῖσον ἀφικόμενοι λείαν κἀκεῖθεν οὐκ ὀλίγην ἀνθρώπων τε καὶ ζώων ἐπεσπάσαντο.=Decĭ

(1) G. Acropolitae. Annales, cap. XII.
(2) N. Choniatae De Isaacio Angelo, lib. I. cap. VI.

Viachiĭ, măndrindu-se, că învingŭ tot-de-una pre Romanĭ (Bizantinĭ), şi umplêndu-se de avuţiĭ lucsóse şi de totŭ felul de arme din prădile Romanilor (Bizantinilor), aŭ devenitŭ de acum ne'nvinşĭ în incursiunĭ, şi năvălind, apucaŭ nu numaĭ sate şi ogóre, dar se luptaŭ şi în contra oraşelor bine fortificate. Anchialul l'-aŭ distrusŭ, Varna aŭ încunjurat'o, şi ajungênd pênĕ la Triadiţa, adecă ḑisa o dată Sardica, aŭ distrusŭ cea maĭ mare parte a eĭ, şi Stumbiul însuşĭ l'-aŭ golitŭ de locuitorĭ, dar ajungênd şi pênĕ la Niş, aŭ apucatŭ şi de acolo pradă de ómenĭ şi animale nu mică (1). De unde vedemŭ, *că fraţiĭ Petru şi Asan nu s'a mulţemitŭ nu maĭ cu Mysia*, carea, dupre cum nĭ spunŭ autoriĭ bizantinĭ, *era de dreptŭ a lor, adecă locuită de Românĭ, ci eĭ, unind locurile Românilor cu ale Bulgarilor, şĭ aŭ întinsŭ dominaţiunea preste ambele laturĭ ale munteluĭ Emŭ, şi aŭ fŭndatŭ unŭ Regatŭ în Mysiile vekĭ, pre care succesoriĭ lor, cum vomŭ vedea, l'a întinsŭ de la Marea Négră pĕnĕ la Adriatica şi de la Varna şi Anchialŭ pĕnĕ la Triadiţa, séŭ Sardica veke.*

Să citămŭ aicĭ şi unŭ documentd kĭar al luĭ Asan, care are tótă importanţa atât din punctul de privire al întindereĭ Regatuluĭ seŭ, cât şi kĭar pentru viéţa politică a Românilor din aceste timpurĭ. Din documentul acesta se vĕdŭ drepturile de comerçŭ, ce Asan acordă Dobrovcĭanilor prin tótă întinderea Regatuluĭ seŭ, cât kĭar şi locurile, pênĕ unde se întindea stăpânirea luĭ Asan. Eca cuprinderea documentuluĭ: *anul* 1186 — 1196.

† Дава царьство ми оризьмо си хорѣ всей Дябровинштѣи, любовным (в)севѣрнымъ го(стемъ) царьства ми, да іаду ходять по всей хорѣ царьства ми скупля каквя (ли)бо, или нося или женя, или купня каквя либо носятъ, и до коіа либо землѣ или хоры доидя, или до Бъдынѣ или Браничьва и Бѣлграда доидятъ, или до Трънова и повсему Загорну (и)л(и) до (П)ряслав(а) или карвунскыѣ хоры придятъ, или крънстѣй хорѣ или борунс(тѣ)н или во Дринъ и в Димотъ или в скопьскяя хоря или прилѣ(п)скя я или в Дѣволскяя хоря или в земя арбанаскяя или в Соланъ идятъ, по всяду да си куповая и продаваятъ свободно бесъ всѣкоя пакости, да не имая(т)ъ по всѣхъ хорахъ Царьства ми и

(1) N. Choniatae De Isaacio Angelo, lib. III, cap. IV.

градовѣхъ и клисурахъ запрѣтеина, и(я) да си ходятъ и купуятъ и продававтъ бес печѣли ѣ(к)о и всевѣрнии лiобовнии госте царьства ми кто ли имъ спакости о том либо или на клисурѣ или нафоросѣхъ или гд(ѣ) л(и)бо прѣзъ законъ о кумерки, то да е вѣстъ, тои е противникъ царьству ми, и милости не щетъ (п)лѣти (в) я велик(я) . . . . ме оргия патитъ . . . ми †.

† Асѣн(ъ)... Б(лъгар)о(мъ) и Гръкомi †.

« † A datŭ împĕrăţia mea acéstă chotărîre (1) întregeĭ ţerĭ a Dabrovcĭanilor, ĭubiţilor şi credincĭoşilor ospeţĭ aĭ împĕrăţieĭ mele, ca unde vorŭ umbla prin tóte ţerele împĕrăţieĭ mele cu orĭ-ce negoçu, séŭ ducênd, séŭ . . . . (2) séŭ orĭ-ce cumpărăturĭ aducêndŭ, şi pĕnĕ la orĭ-ce pămêntŭ, séŭ ţéră ar ajunge, séŭ pĕnĕ la Vidin, séŭ Branicev şi de ar ajunge şi pĕnĕ la Belgrad, séŭ pĕnĕ la Tûrnova şi preste tótă (ţéra) transmunténă . . . . (3) séŭ decă vorŭ merge pĕnĕ la Preslava, séŭ la locurile de cărbunĭ (4) séŭ pĕnĕ la ţéra craĭuluĭ, séŭ a Borustenuluĭ (5), séŭ în Drina séŭ în Dimot, séŭ în ţera Scopieĭ, séŭ Priep, séŭ în ţéra Devol, séŭ în pămêntul Albanezilor, séŭ vorŭ merge în Solan, pretutindenea să cumpere şi să vêndĕ liberĭ, fŏrĕ de tótă supărarea, şi să nu fie opriţi prin tóte ţeriie împĕrăţieĭ mele şi prin tóte oraşele şi satele, eĭ să umble, să cumpere şi să vêndĕ fŏrĕ de supărare, ca nisce credincioşĭ şi ĭubiţi ospeţĭ aĭ împĕrăţieĭ mele. Şi cine li va face lor nemulţemire în ceva, séŭ prin sate, séŭ prin oraşe (6), séŭ orĭ-unde aĭurea, în contra legeĭ de comerçŭ (7), unul ca acela să scie, că el este contrariu împĕrăţieĭ mele, şi îndurarea să nu caute, dar resbunare mare pentru acésta .... va păţi urgie .... din partea mea (8).

(1) In originalŭ aicĭ se vede unŭ terminŭ din administraţiunea bizantină ; şi acésta probéză, că Statuluĭ, din noŭ înfiinţatŭ, iĭ lipsĭaŭ terminiĭ. Ὁρισμὸς=chotărîre este vorbă grecéscă.

(2) Aicĭ este vorba жeня pre carea, décă o vomŭ traduce cu femee, nu are nicĭ unŭ sensŭ. De aceia noĭ o lăsamŭ netradusă.

(3) Décă luămŭ, ca locŭ de emitere a acesteĭ chotărârĭ, Tûrnova, adecă capitala Regatuluĭ, atuncĭ prin ţéra transmunténă, trebue să înţelegemŭ locurile de preste Em. De unde urméză, că încă Asan îşĭ trecuse chotarele imperiuluĭ seŭ preste munţiĭ Em.

(4) Aicĭ Asan trebue să înţelégĕ locurile cu mine de cărbunĭ din Balcanĭ.

(5) Ore este cu putinţă, ca aicĭ să înţelegemŭ ţéra de lôngă Boristen, séŭ Dniprul de astădĭ ?

(6) Aicĭ originalul se servesce de unŭ terminŭ ungurescŭ форосъ séŭ varoş-oraşŭ, cetate.

(7) Vorba кумерки este latină, séŭ póte românéscă, — comerçŭ.

(8) Aceste espresiunĭ sûntŭ, dupre părerea nóstră, curat românescĭ.

Sĕmnătura luĭ Asan în originalŭ stă:

Asan Bo şi al grecilor (1).

Acestŭ documentŭ autenticŭ al luĭ Asan ni arată, că Regele Române-Bulgarilor se ocupa şi de partea administrativă a țereĭ séle, de şi totŭ timpul îĭ era absorbitŭ cu diversele resbele pentru lațirea şi recunóscerea Regatuluĭ seŭ. El, stăruind în luptele cu Bizantiniĭ, de a lărgi chotarele imperiuluĭ sĕŭ, séŭ dupre espresiunea luĭ Choniat, de a cuceri nu numaĭ Mysia, dar şi Bulgaria, se ocupa şi de partea administrativă, dând drepturĭ Dubrovcenilor, de a duce comerçul în Statul Român-BulgarŭŬ şi a se bucura de tóte libertățile atât în cumpărare, cât şi în vindere preste tótă întinderea Regatuluĭ Român-Bulgarŭ. Cu o vorbă, Asan pentru istoria Românilor din drépta Dunăreĭ este o persónă nu numaĭ cu calitățĭ de bunŭ militarŭ, dar şi de administratorŭ.

Nu mult însĕ s'a bucuratŭ Asan de ostenelele séle, şi a administratŭ țéra, cucerită de dînsul, împreună cu fratele seŭ Petru. Administrând el în partea despre vestŭ a Regatuluĭ cu capitala în Tûrnova, ĭar Petru în cea despre Ostŭ, cu reşedința în Pereslava şi Provatele, móre la anul 1195 din mânele infame ale unuĭ vĕrŭ al seŭ, numitŭ Ivanc. Acest Ivanc, dupre cum ni spunŭ chronicariĭ bizantinĭ, era unŭ omŭ de multe calitățĭ militare, care a luatŭ parte cu Ioniță, fratele luĭ Asan, la multe din luptele luĭ Asan cu Bizantiniĭ. Dar intrând în relațiunĭ de adulteriŭ cu sora femeeĭ luĭ Asan, ajungŭ lucrurile pĕnĕ acolo, că Ivanc, trebuind să fie pedepsitŭ de către Asan pentru o asemine faptă necreştinéscă, împunge pre Asan cu sabia, cea adusă întradins, şi dupŏ o luptă cu Bizantiniĭ de noĕ anĭ, Asan móre, lăsându-şĭ Regatul neregulat. (2)

Celŭ, care avea maĭ multe drepturĭ asupra Regatuluĭ luĭ Asan, era fratele sĕŭ Petru, care guvernase împreună cu Asan, şi care luase parte la tóte ostenelele înființăreĭ şi ale organisăreĭ Regatuluĭ. Şi în adevĕr, că Petru ține peptŭ luĭ Ivanc în tóte încercările luĭ, de a

(1) Monumenta Historica slavorum meridionalium. Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. Ivan Cuk. Sakcinski cart. III, pag 181. 1876). Editorul acestuĭ Documentŭ, D. Sakcinski, îndeplinesce vorba scurtată din documentŭ B(lăgar(o(m), adecă al Bulgarilor, dar Bo póte să fie suplinitŭ şi prin B(lach) o (m), adecă al Blachilor, şi noĭ presupunemŭ acesta cu atâta maĭ mult. căcĭ prin documentŭ nu se face nicĭ o mençiune despre Bulgarĭ, ĭar Asan, noĭ am vĕḑutŭ, că el era Domnul Vlachilor, şi rescóla s'a făcutŭ de către Vlachĭ etc.

(2) N. Choniatae De Alexio Isaacii Angeli fr. lib. I, cap. V şi VI. G. Acropolitae, Annales cap. XII.

pune mâna pre frânele guvernuluĭ; el se luptă contra Bizantinilor, cariĭ, instigaţĭ de Ivanc, nimicescŭ tractatele şi caută a sfărâma şi Regatulŭ al doile Româno-Bulgarŭ; (1) şi tot acestŭ Petru a trebuitŭ să caute a feri Regatul Româno-Bulgarŭ şi de pretenţiunile unuĭ al doile aspirantŭ la tronul luĭ Asan, cu numele Chros séŭ Crişu, de naţiune tot Românŭ (2). In genere vorbind, *Petru fratele luĭ Asan, a administratŭ singurŭ regatul Româno-Bulgarŭ în timpŭ de patru anĭ, adecă de la 1195 pênă la 1199, fŏrĕ a modifica nimicŭ din organisaţiunea luĭ.*

La anul 1199, séŭ dupre Şincaĭ la 1200 (3), se sue pre tronul Regatuluĭ Româno-Bulgarŭ Ioniţă, al treile frate al luĭ Asan, când acum încetase din viéţa şi Petru, din mâna altuĭ trădătorŭ, pre care Chonicariĭ bizantinĭ nu-lŭ numescŭ (4). Ioniţă, ca celŭ ce a fostŭ tot dé-una împreună cu Asan, şi care, nu e curios, a luatŭ parte şi la organisaţiunea Statuluĭ Româno-Bulgarŭ, se distinge de fratele'sĕŭ celŭ maĭ mare, Asan, prin caracterul sĕŭ, dar în respectul vieţeĭ politice continuă a desvolta numaĭ opera luĭ Asan. Remânênd acum de la Asan şi Petru unŭ Statŭ propriu, în care intraŭ ambele Mysiĭ cu o parte din Tracia şi Macedonia, luĭ Ioniţă îĭ presta, ca pre calea cuceririlor să-şĭ asigure bine Statul şi să rotunjéscĕ chotarele luĭ. De aicĭ apoĭ Ioniţă fu nevoitŭ, ca să ţinĕ maĭ multe resbele cu veciniĭ, spre rotunjirea Regatuluĭ seŭ şi râdicarea luĭ la rangul de Imperiu. De altă parte, Ioniţă a trebuitŭ să se ocupe şi de laturea administrativă a Imperiuluĭ şi cu modul acesta să caute a'şĭ asigura şi regula Imperiul şi pre acéstă cale. Dar maĭ special:

Maĭ ântâiŭ, în respectul caracteruluĭ Ioniţă diferĕ de fratele seŭ Asan. Noĭ am vĕḑutŭ maĭ sus, că Choniat presintă pre Asan, ca pre unŭ omŭ de unŭ caracterŭ durŭ şi îndrăsneţŭ. Pentru Acropolitul însĕ Ioniţă se presintă, ca unŭ omŭ barbarŭ şi fórte rĕŭ. El ḑice: « 'Αντάμυναν οὖν, ὡς ἔφασκεν, ἐποιεῖτο τῶν ὧν εἰργά-

(1) Nicetae Choniatae De Alexio Angeli. lib. II, cap. VI.

(2) Nicetae Choniatae De Alexio Angelolib III, cap. I, II şi IV. Choniat îlŭ numesce Chris; ĭar noĭ credemŭ, că trebue să se fi kematŭ Ch. (K) rişu. (N. Choniate De Alexio Angeli cf. lib. II, cap. III.)

(3) Chronica Romanilor Tom. I, pag. 234.

(4) N. Choniatae De Alexio Isacii Angeli fr. lib. I capit. VI. Aici se vorbesce despre mórtea luĭ Petru, precum şi administraţiunea luĭ.

σοντο πρὸς Βουλγάρους κακῶν ὁ βασιλεὺς Βασίλειος, καὶ καλεῖσθαι μὲν ἔλεγεν ἐκεῖνον Βουλγαροκτόνον, Ῥωμαιοκτόνον δὲ ὠνόμαζεν αὐτόν. = Si dicea, că el îşĭ rĕsbună pentru relele, ce Imperatorul Vasilie a făcutŭ Bulgarilor, şi adaugea, că pre cum acela s'a numitŭ Bulgaroctonŭ (séŭ ucidĕtorŭ de Bulgarĭ) aşa şi el se numesce pre sine Romeoctonŭ (séŭ ucidĕtoru de Bizantinĭ). (1) Si maĭ jos: « ἦν γὰρ καὶ ἀληθῶς ὡς οὐδέποτε τῇ Ῥωμαίων τοσαῦτα παρά του ξυνέβη κακά, ὡς καὶ ὄνομα τεθῆναι τούτῳ ἐκ κυνὸς τὴν ἐπίκλησιν ἔχον. Σκυλοϊωάννης καὶ γαρ ἐπεκλήθη τοῖς πᾶσι. Τὸ γὰρ τῶν Σκυθῶν γένος ἰδιοποιησάμενος καὶ κοινωνήσας αὐτοῖς συγγενείας καὶ τρόπου μετασχὼν ἐκ φύσεως θηριωδεστέρου, φόνοις ἐνετρίφα Ῥωμαίων.=Şi în adevĕr, că nicĭ-o-dată şi nicăirĭ Romanilor (Bizantinilor) nu li s'a întâmplatŭ din partea cuĭ-va atâtea rele, aşa că eĭ avea o supra-numire şi numele i se combinase luĭ din câne; căcĭ se numia de toţĭ Skiloian, séŭ cânele de Ioan » (2). Perfidia Bizantină, dispreçul şi kĭar ura lor contra Vlachilor a făcutŭ din Ioniţă, *ca el să urmăréscĕ interesele Statuluĭ seŭ fŏrĕ de şuvăire.* Poporul însĕ românescŭ nu avea ast-felŭ de privirĭ asupra luĭ Ioniţă; căcĭ el ĭ-a datŭ supranumirea de calo-ĭanĭ, séŭ Ioan cel bunŭ şi — acéstă numire i se recunósce luĭ Ioniţă şi kĭar prin actele diplomatice.

Insuşĭ actul suireĭ luĭ Ioniţă pre tronul Regatuluĭ Româno-Bulgarŭ merită din partea nóstră tótă atenţiunea şi kĭar ni presintă şi unŭ mare interesŭ în ceĭa, ce privesce alegerea luĭ. Choniatŭ, vorbind despre mórtea luĭ Asan, dice pentru Ioniţă: « Ἡ δὲ ἡγεμονία βλέπει πρὸς Ἰωάννην τὸν τρίτον τῶν ἀδελφῶν. Τότε δ'οὖν ὁ Πέτρος συλλήπτορα τῶν πόνων καὶ μερίτην τῆς δυναστείας Ἰωάννην προσελόμενος τὸν ὁμαίμονα, ὅς ἐφ' ἱκανὸν ὡμήρησεν ἐν Ῥωμαίοις ἡνίκα εἶχε βασιλεὺς Ἰσαάκιος διοσεύσας κατὰ Μυ-

(1) G. Acropolitae Annales cap. XIII, Mare în adever, trebue să fi fostŭ indignaţiunea luĭ Ioniţă contra Bizantinilor, când el sciea dispreçul lor pentru streinĭ şi perfidia, cu care s'a purtatŭ în relaţiunile lor cu Asan. De altă parte în Constantinupolŭ, precum şi în totŭ Imperiul Bizantinŭ, mórtea Bulgarilor şi a Vlachilor era decretată încă de la 1019 de către Imperatorul, Vasilie Bulgaroctonul, care în templul Sosteniilor a atârnatŭ unŭ decretŭ imperialŭ, unde se dicea: « Şicâte a dispusŭ acela (Basiliŭ Bulgaroctonul) în monastirea Sosteniilor, dupre aceste să se pedepsiască şi Vlachiĭ, adecă să se nimicĭascĕ (N. Choniatae De Isaacio Angelo lib. I, cap. VI.)

(2). Idem. ibidem.

σῶν, ἀποδρὰς δὲ, ὡς πρὸς τὰ οἴκοι πάλιν ἀφίκετο, οὐκ ἐξ ἀντιθέτου τῷ τεθνεῶτι Ασὰν τὰ Ρωμαίων ἔκειρε προνομεύων. Η γὰρ φύσις καὶ τούτῳ οὐδὲν τι πρὸς τὰ ἡμέτερα διεβράβευσε μέτριον.=Iar *domnia cautǎ spre Ioan*, al treile frate. Atuncĭ Petru a luatŭ pre fratele seŭ Ioan, ajutătorŭ în ostenele şi împărţitorŭ al împărăţieĭ, care în de ajunsŭ s'a învoitŭ cu Romaniĭ (Bizantiniĭ), cât a avutŭ Imperatorul Isaac a lupta contra Myşilor (1), dar fugind, s'a dusŭ iarăşĭ la ale séle, şi nu în contra mortuluĭ Asan, prădând, strica (provinciile) Romanilor (Bizantinilor). Pentru că natura şi acestuĭa nu ĭ-a acordatŭ nimicŭ mĕsuratŭ în raportŭ către ale nóstre ». (2) Din acestŭ citatŭ al luĭ Choniat se vede, că Petru a avutŭ de ajutătorŭ pre fratele seŭ Ioniţă îndată după mórtea luĭ Asan, aşa precumŭ şi Asan l'a avutŭ pre dînsul ; şi că numai la 1199, după mórtea luĭ Petru, Ioniţă a rĕmasŭ singurŭ Domnitorŭ preste Regatul Româno-Bulgarŭ. De altă parte, se maĭ înverederéză, că în faça tuturor pretendenţilor la domnie, poporul şi boeriĭ ţereĭ aŭ datŭ preferinţă luĭ Ioniţă, ca celŭ ce era maĭ apropiétŭ de Asan şi tot-o-dată şi celŭ maĭ capabilŭ pentru realisarea planurilor luĭ în respectul Regatuluĭ Româno-Bulgarŭ.

Nu credemŭ de prisosŭ, a face aicĭ menţiune, că regele Emeric al Ungurilor contestéză către Papa Inocenţiu al III le luĭ Ioniţă dreptul de Rege al Româno-Bulgarilor şi într'o scrisóre cătrĕ numitul Papă, Emeric, la anul 1204 ḑice, că Ioniţă nu are nicĭ o ţéră preste carea să domnéscă. La acéstă contestaţiune Inocenţiu III-le ĭĭ respunde : « Măcar că aĭ scrisŭ, că numitul Ioniţă nu este Domnŭ al vre uneĭ ţĕrĭ, de aŭ şi cuprinsŭ o parte din ţéra ta, altă parte din ţéra altuĭa, şi numaĭ pĕnĕ la o vreme le ţine cuprinse, de unde te mirĭ, că pre unŭ apriatŭ inamicŭ al teŭ, ne'ntrebându-te, aşa în grabă voimŭ să-lŭ încoronămŭ craiŭ; totuşĭ (ci értă) almintrelea stă lucrul, despre o parte, fiind că nu ştiĭ deplin adevĕrul ; căcĭ în veciĭ trecuţĭ mulţĭ craĭ s'aŭ încoronatŭ în Bulgaria de scaunul apostolicescŭ, precum Petru, Samuel şi alţiĭ după ḑinşiĭ...... Dară cu vreme împuternicindu-se Grecĭĭ, Bulgariĭ şĭ-aŭ perdutŭ împĕrăţia,

(1) Aicĭ Choniatul face alusiune la şederea luĭ Ioniţă în Constantinupolŭ, unde se vede, că el luase óre-care angajamente façă cu Bizantiniĭ.

(2) N. Choniatae De Alexio Isaacii Angeli cf. lib. I. cap, VI.

ba ce e maĭ mult, aŭ fostŭ siliţĭ sub greŭ jugŭ a sluji Imperatoruluĭ din Ţarigrad pĕnĕ atuncĭ, pĕnĕ când maĭ pre urmă doĭ fraţĭ, adécă Petru şi Ioniţă, născuţĭ din viţa crailor măĭ din 'nainte, ţéra părinţilor seĭ nu atâta o aŭ cuprinsŭ, cât o aŭ câscigatu în dĕret, aşa cât într'o ḑi aŭ bătutŭ marĭ prinçĭ şi nenumĕrate popóre ; însĕ totuşĭ nu ḑicemŭ, că dóră vre o parte de ţéră nu o aŭ cuprinsŭ cu puterea, ci statornicesce întărimŭ, că partea cea maĭ multă a ţereĭ o aŭ câscigatŭ din cădinţa părintéscă » (1) Trebue şi aicĭ să observămŭ, că Unguriĭ nu aŭ perdutŭ în istorie o singură ocasiune, de a nu-şĭ arăta ura lor contra elementuluĭ romănescŭ, şi că în cele maĭ multe timpurĭ pretenţiunile lor aŭ fostŭ ascultate de Papĭ, precum şi de casele domnitóre ale Europeĭ, ca ceĭ ce se ţineaŭ de Biserica papală, iar Româniĭ, căutându-şĭ interesele lor politice pre calea dreptuluĭ şi a modestieĭ, aŭ rĕmasŭ tot-de-una în sufletul lor credincioşĭ Bisericeĭ strĕbunilor lor. De altă parte Ţéra, asupra căria Emeric avea pretenţiunile séle, era o parte a Serbieĭ, pre carea Ioniţă o supuse cu sabia de la Imperatoriĭ Bizantinĭ şi despre carea avemŭ să vorbimŭ maĭ jos.

Luĭ Ioniţă nu-ĭ prestă maĭ mult a lupta contra Bizantinilor, caluĭ Asan. La mórtea sa Asan lasă în stăpânirea Regatuluĭ Româno-Bulgarŭ tótă Mysia cu o parte din Tracia şi Macedonia, adecă tótă întinderea de pămêntŭ dintre Marea Négră pĕnĕ în Adriatica. Şi pentru ca să vedemŭ posiţiunea Bizantinilor faţă cu Regatul Româno-Bulgarŭ, să lăsămŭ pre Choniatŭ ca să vorbeascĕ el : « ὑπήντα δὲ τῷ Πέτρῳ ἐξ ἡμῶν οὐδείς, οὐδ' ἠδύνατο, ἀλλὰ τοσούτων καὶ τηλικούτων τοῖς ἐναντίοις κατωρθωμένων ἐπὶ πλείστοις ἐνιαυτοῖς, καὶ τοῦ κακοῦ τοῦ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἐσαεὶ διακυμαίνοντος πράγμασιν, οὐδέ ποτε βραχεῖα νίκη Ῥωμαίοις διαγεγελάκει, οὐδέ τι παρυφέστη τροπαιουχήματος ἴνδαλμα.== A sta luĭ Petru în contra aicĭ unul din noĭ nu putea (2), fiind că eĭ (Petru şi Ioniţă) isbutise, ca să facĕ în timpŭ de maĭ mulţĭ anĭ atâtea şi astŭ-felŭ de rele inimicilor lor (adecă Bizantinilor). Şi acestŭ reŭ învăluind interesele Romanilor (Bizantinilor) tot-de-una,

(1) Gesta Inocentii III, No. 80 şi 81. Noĭ, ne avênd originalul am reprodusŭ acestŭ citatŭ dupre chronicele Românilor de Şincaĭ (Tom. I, pag, 243).

(2) Aicĭ se are în vedere timpul, când Ioniţă a administratŭ împreună cu Petru ·

nicĭ-o-dată măcar o învingere mică nu li-a surîsŭ Romanilor (Bizantinilor) şi nicĭ li s'a presentatŭ vre unŭ semnŭ de trofeŭ (1). Se póte decĭ afirmă, că despre Bizantinĭ Ioniţă ar fi pututŭ fórte lesne, să-şĭ strămute capitala Imperiuluĭ seŭ din Tûrnova la Constantinupolŭ; dar el la Sudul Regatuluĭ seŭ trebuĭa să lupte cu Latiniĭ, ce inundase Imperiul şi ocupase şi Constantinupolul, ĭar la Nord-Vestŭ cu Unguriĭ, cariĭ îĭ disputaŭ o parte din Serbia de astă ḑĭ.

Maĭ ântâĭŭ în respectul resbeluluĭ luĭ Ioniţă cu Latiniĭ, éca ce ḑice Acropolitul: «Μὴ βουληθέντων δὲ τῶν Ἀδριανουπολιτῶν ὑπὸ χεῖρα γενέσθαι τῶν Ἰταλῶν, ἐκστρατεύουσιν οἱ Ἰταλοὶ κατ' αὐτῶν, αὐτοῦ τε τοῦ βασιλέως Βαλδουίνου συνόντος αὐτοῖς καὶ τοῦ τὸν τόπον τοῦ δουκὸς ἐπέχοντος Βενετίας ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει· Εἰς στενοχωρίαν γοῦν οὐ μικρὰν ἐλθόντες οἱ τοῦ Ἀδριανοῦ οἰκήτωρες ἀποστέλλουσι πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Βουλγάρων Ἰωάννην, ἵνα συνάρηται τούτοις καὶ τοῦ ἐπηρμένου κινδύνου ῥύσηται. Ὁ δὲ ασμένως δέχεται τοῦτο, καὶ Σκύθας μεθ' ἑαυτοῦ προσλαβόμενος, ἐπεὶ φανερῶς οὐκ εἶχε τοῖς Λατίνοις μαχέσασθαι, περιγενέσθαι βεβούλευται μηχαναῖς. Καὶ ὁ μὲν ἔκειτο μακράν που τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐκπέμπει δὲ κατὰ τῶν Ἰταλῶν τοὺς Σκύθας, τῇ Σκυθικῇ στρατείᾳ χρήσασθαι κατ' αὐτῶν. Ιταλοῖς μὲν οὖν ἔθος ἐφ ἵπποις ὑψαύχεσιν ἐποχεῖσθαι καταφράκτοις τε δι' ὅλου εἶναι τοῖς ὅπλοις τοῦ σώματος, κἀντεῦθεν δυσκενήτως κατὰ τῶν ἐναντίων ὁρμῶσι· Σκύθαι δὲ κουφότερον ὡπλισμένοι ἐλευθερότερον ἐπιπηδῶσι τοῖς ἐναντίοις. Οὗ μὴ ξυνιέντες οἱ Ἰταλοὶ παρὰ τῶν Σκυθῶν καταστρατηγοῦνται, ὥστε καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα Βαλδουῖνον ὑπ αὐτῶν ἁλῶναι καὶ δέσμιον ἀπαχθῆναι πρὸς τὸν βασιλέα Βουλγάρων Ἰωάννην=Ne voind Adrianupoliţiĭ, ca să se supună Italienilor, se înarmeză contra lor Italieniĭ, unindu-se cu dînşiĭ Imperatorul Balduin, şi loco-ţiitorul din Constantinupol al duceluĭ de Veneţia. Decĭ venind în srtâmtorare, nu mică, locuitoriĭ Adrianupoluluĭ, trămitŭ după Imperatorul Bulgarilor-Ioan, ca să li ajute lor şi să-ĭ scape de periculul, ce li prestă. Iar el primesce voĭos acésta, şi luând cu sine Sciţĭ, nu voĭa

(1) N. Choniatae De Alexio Isaacii Angeli fr. lib I, cap. VI. cfr. G. Acropolitaee Annales cap. XIII.

să se lupte cu Latinii la arătare, dar aŭ căutatŭ să facă usŭ de arta strategică. Şi el s'a aşedatŭ ceva maĭ departe de Adrianupolŭ, şi a trămisŭ în contra Italienilor Sciţĭ, ca să întrebuinţeze tactica scitică. Şi Italienii aveaŭ datina, ca încălicănd cu mândrie pre caĭ, să fie înzălaţĭ preste totŭ corpul cu arme, şi astŭ-fel cu greutate se mişcaŭ în contra inimicilor. Iar Sciţiĭ, fiind maĭ sprinten armaţĭ, se asvêrleaŭ cu maĭ multă uşiurinţă asupra inimicilor. Italienii, ne fiind deprinşĭ astŭ-felŭ, se învingŭ de Sciţĭ, aşa că kiar Imperatorul Balduin se prinde de aceştia, şi se duce legatŭ la Imperatorul Bulgarilor Ioan » (1) Şi maĭ jos : 'Απάρας γοῦν ἐκεῖθεν ὁ βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων, μὴ ἔχων τὸ ἐμποδὼν ὡς τῶν 'Ιταλῶν αὐτοῦ καταπορθηθέντων τὸ ἔσχατον, ἑτέρου δὲ μὴ ὄντος τοῦ ἀνθισταμένου, πᾶσαν κατατρέχει Μακεδονίαν = Decĭ sculându-se de aici Imperatorul Bulgarilor, ne avênd cine să-lŭ împedice, ca celŭ ce sfărămase cu totul şi nu de mult pre Italienĭ, ĭar altul ne maĭ fiind, ca să-ĭ stea în contră, străbate tótă Macedonia». (2) Şi bine dice Acropolitul, că în urmarea învingereĭ Italienilor, Imperatorul Româno-Bulgarilor, Ioniţă devine stăpânŭ preste întregŭ teritoriul Imperiuluĭ Bizantinŭ, şi el putea să devină Imperatorŭ al Bizanţiuluĭ, numaĭ décă nu ar fi fostŭ reţinutŭ în calea sa de modestia elementuluĭ românescŭ, din care făcea parte.

A doa luptă, ce Imperatorul Ioniţă a trebuitŭ să ţină tot pentru limitele Imperiuluĭ seŭ, era cérta pentru o parte din Serbia actuală, născută între dînsul şi Emeric, regele Ungarieĭ. Imperatorul Ioniţă, în puterea armelor luase dela Imperatoriĭ Bizantinĭ cinci provinciĭ din Serbia, şi Emeric avea asupra lor pretenţiunĭ de ereditate. La arme Emeric nu se decide, şi voĭesce a şĭ căta drepturile séle pre căĭ pedişe, séŭ maĭ dreptŭ, pre calea diplomatică a timpuluĭ. Maĭ ântâiŭ el voĭesce să profite de trecerea prin Ungaria a cardinaluĭ Papeĭ Inocentiu al III, ce-ĭ duce învestitura luĭ Ioniţă de Rege al Românilor şi Bulgarilor, şi îlŭ nevoĭesce pre acesta, ca să kieme pre Ioniţă la o insulă a Dunăreĭ şi să resolveze acestŭ diferendŭ dintre dînşiĭ (3). Dar ne isbutind, Emeric recurge la autoritatea Papeĭ Inocenţiu al III-le, şi acesta, ca celŭ ce avea

(1) G. Acropolitae Annales cap. XIII.
(2) G. Acropolitae, ibidem.
(3) Chronicele Românilor, Şincaĭ T. I, pag. 242.

în mânele séle firele diplomaţiei de atuncĭ, écă cum se esprimă într'o scrisóre cătrĕ Emeric: «La a doa, ce aĭ scrisŭ, că numitul Ioniţă aŭ cuprinsŭ ţéra, carea o aŭ datŭ zestre tatăl teŭ surorei tale Impĕrătesei Grecilor, şi că ţéra Serbieĭ, care este supusă corónei téle, luând cu sine (Ioniţă) o mulţime de păgânĭ, o aŭ jefuitŭ fĕrĕ de milă întru atâta, cât afară de ceĭ, ce s'aŭ omorît prin tiranía luĭ, mulţĭ creştinĭ s'aŭ dusŭ în robia păgânilor, să sciĭ de bună sémă, că noĭ nu ni place orĭ-ce s'aŭ făcutŭ spre vătămarea şi paguba ta, şi ca să-ţi se facĕ destul (satisfacţiune), cu dinadinsul ne vomŭ sirgui» (1). Ce a făcutŭ maĭ pre urmă Inocenţiu III pentu regiĭ Ungarieĭ în privinţa acesteĭ părţĭ de pămêntŭ nu se scie, dar acésta se póte afirma cu siguranţă, că *Imperatorul Ioniţă la mórtea sa*, carea s'a întâmplatŭ dupŏ treĭ anĭ dela data acesteĭ certe, *a lăsatŭ Imperiul seŭ şi cu posesiunea a cincĭ Eparchiĭ în Serbia de astă-ḑi.*

In privinţa administraţiuneĭ sociale, propriu ḑisă, ne avênd nicĭ unŭ felŭ de date, noĭ sûntemŭ necesitaţĭ să admitemŭ că Imperatorul Ioniţă a continuatŭ cu administraţiunea, dată Imperiuluĭ de cătrĕ Asan. Acela, ce ocupa acum pre Ioniţă, era posiţiunea internaţională, séŭ politică a Bisericeĭ şi a Statuluĭ seŭ. Lăsând, ca să vorbimŭ despre posiţiunea Bisericeĭ Regatuluĭ Românо-Bulgarŭ la locul propriu, noĭ aicĭ să arătămŭ modul, cum Imperatorul Ioniţă primesce titul de Rege al Românilor şi Bulgarilor şi tot-o-dată se bucură şi de dreptul de a'şĭ bate monedă cu efigia sa, ficsând prin acésta rangul politicŭ al Statuluĭ seŭ faţă cu celelalte Staturĭ ale Europeĭ de atuncĭ.

La anul 1200, dupŏ ce Ioniţă a rĕmasŭ singurŭ stăpânitorŭ al Regatuluĭ Românо-Bulgarŭ, Papa Inocentiu III-le adreséză luĭ Ioniţă o scrisóre printr'unŭ nunçiu, séŭ trămisŭ al seŭ, Archipresviterul Grecilor de Brundisiu, şi ilŭ cercetéză, ca pre unŭ fiiŭ spiritualŭ, adăugênd şi aceste cuvinte: «Cum enim plene nobis per ipsum de sinceritate tui propositi ac devotionis affectu constiterit ad te proposuimus maiores nuntios, vel legatos potius destinare, qui tam te, quam tuos in apostolicae sedis devotione confirment et de benevolentia nostra efficiant certiorem» = Căcĭ îndată ce vomŭ

(1) Chronicile Rom. Şincaĭ T. I pag. 243. Ne avênd originalul, am reprodusŭ citatul dupre Şincaĭ.

constata pre deplin prin dînsul sinceritatea propunereî tale şi afecţiunea devotamentuluî teŭ, ne-am propusŭ, ca să trămitemŭ la tine nunţiî maî marî, séŭ, delegaţî cu maî multă putere, cariî atât pre tine, cât şi pre aî teî să-î confirme in evlavia scaunuluî Apostolicŭ şi să te asigure despre buna voinţă a nóstră» (1). Pěně aicî se vede numaî atâta, că Papa Inocentiu, aflând dela misionariî seî despre nisce dorinţî ale luî Ioniţă, îî dă curajul, ca el să-şi le arate Papeî.

Şi în adevěr, că la anul 1201, Ioniţă respunde la scrisórea luî Inocenţiu, şi în responsul séŭ, écă cum îşî înşiră el dorinţele séle: ... «Sanctissime Pater! significastis nobis per sacras litteras vestras quod nos significaremus vobis, quid ad ecclesia romana petamus. = Prea Sânte Parinte! Nî-aţî notatŭ noî prin sacra vóstră scrisóre, ca noî să vî arătămŭ voî aceîa, ce ceremŭ dela Biserica romană» Şi maî la vale: «Imprimis petimus ab Ecclesia Romana matre nostra coronam et honorem, tanquam dilectus filius, secundum quod Imperatores nostri veteres habuerunt. Unus fuit Petrus, alius Samuel, et alii, qui eos in imperio praeceserunt, sicut in libris nostris invenimus esse scriptum. Nunc autem, si placitum est auctoritati vestrae nobis istud implere quicquid imperio nostro duxeritis injungendum ad honorem Dei et Eclesiae Romanae complebitur. = Maî ales ceremŭ de la Biserica romană, mama nóstră, coronă şi onóre, atât ca unŭ fiŭ iubitŭ şi apoî fiind-că Imperatoriî, noştri ceî vekî aŭ purtat'o. Unul a fostŭ Petru, altul Samuel şi alţiî, ce aŭ preesistatŭ în Imperiu, precum aflămŭ scrisŭ în cărţile nóstre. Iar acum, décă place autorităţeî vóstre a ne împlini acésta, orî-ce veţî impune Imperiuluî nostru, spre lauda luî D-ḑeŭ şi a Bisericeî romane, se va împlini» (2).

Indată dupŏ primirea acesteî scrisorî, şi kiar în acelaşŭ anŭ, Papa Inocentiu îî trămite luî Ioniţă a doa scrisóre cu Ioan Capelanul seŭ, prin carea efectuă unirea Bisericeî Româno-Bulgare cu cea papală, iar asupra titlurilor imperiale, cerute de Ioniţă, éca cum se esprimă Papa: «Petisti vero humiliter, ut coronam tibi Ecclesia Romana concederet, sicut illustris memoriae Petro, Samueli et aliis

(1) Gesta Innoccentii III No. 66.
(2) Gesta Inocentii III No. 66.

progenitoribus tuis, in libris tuis legitur concessisse. Nos igitur ut super hoc majorem certitudinem haberemus, regestra nostra perlegi fecimus diligenter; ex quibus evidenter apparet, quod in terra tibi subjecta, multi Reges fuerant coronati.=Dar aĭ cerutŭ cu umilinţă, ca Biserica romană să ţĭ cedeze ţie coronă, precum se citesce în cărţile tale, că ea aŭ cedatŭ celor de amintire ilustră Petru, Samuel şi altor strĕbunĭ aĭ teĭ. Noĭ însĕ, ca să putemŭ avea maĭ multă certitudine asupra acestuĭ lucru, am făcutŭ (regulatŭ), ca să-se citéscĕ cu îngrijire registrele nóstre; din care apare cu evidenţă, că în pămêntul, supusŭ ţie, mulţĭ regĭ aŭ fostŭ încoronaţĭ». Şi vorbind maĭ încolo Inocenţiu despre privilegiile Bisericeĭ Româno-Bulgare, spune luĭ Ioniţă că a ordonatŭ delegatuluĭ seŭ : «Mandamus quoque ipsi, ut de corona progenitoribus tuis ab Ecclesia Romana collata tam per libros veteres, quam per alia documenta inquirat diligentius veritatem, et de omnibus tecum tractet, quae fuerint pertractanda; et cum per ipsum et nuntios tuos de omnibus redditi fuerimus certiores, consultius et maturius, prouti fuerit procedendum, procedamus. = Şi ordonămŭ aceluiaşĭ (Capelanŭ), ca despre corona, cea acordată de Biserica romană străbunilor teĭ, să urmărĭască cu maĭ multă diligenţă adevĕrul, atât prin cărţile vekĭ, cât şi prin alte documente, şi să tracteze cu tine despre cele, ce vorŭ fi de tractatŭ; şi cum ne vomŭ încredinţa despre tóte prin dînsul şi nunţiiĭ teĭ, să procedămŭ cu maĭ multă maturitate şi judecată, despre aceĭa, ce trebue să facemŭ» (1).

Cercetându-se de către Ioniţă cu Ioan Capelanul cărţile şi monumentele cele vekĭ, Ioniţă la 1202 scrie ĭarăşĭ luĭ Inocenţiŭ, în care scrisóre éca ce dice despre demnitatea imperială: «Cum placuit Domino nostro Iesu Christo me Dominum et imperatorem totius Bulgariae et Blaciae facere, inquisivi antiquorum nostrorum scripturas et libros, et beatae memoriae Imperatorum nostrorum praedecessorum leges, unde ipsi sumpserunt regnum Bulgarorum et firmamentum imperiale, coronam super caput eorum et patriarchalem benedictionem: et diligenter perscruntantes, in eorum invenimus scripturis, quod beatae memoriae illi Imperatores Bulgarorum et Blacorum Simeon, Petrus ét Samuel et nostri praedecessores coronam

(1) Gesta Inocentii III, No. 68.

imperii eorum et patriarchalem benedectionem acceperunt a sanctissima Dei Romana Ecclesia et ab apostolica sede, principe Apostolorum Petro. Sed imperium meum voluit benedictionem et imperiale firmamentum coronae capitis imperii sui suscipere et patriarchalem benedictionem ab Ecclesia Romana, ab apostolicae sedis principe Apostolorum Petro et a sanctissimo patre nostro universali Papa tertio Inocentio ;— Plăcênd D-luĭ nostru Iisus Christos, a mĕ face pre mine Domnŭ şi Imperatorŭ a tóteĭ Bulgariĭ şi Valachiĭ, am cercetatŭ scriptele şi cărţile nóstre cele vekĭ şi legile celor de fericită memorie predecesorĭ şi imperatorĭ aĭ nostri, de unde eĭ şĭ-aŭ luatŭ stăpânirea asupra Bulgarilor şi confirmarea imperială, corona pre capul lor şi bine-cuvêntarea patriarchală; şi scrutând cu diligenţă, am aflatŭ în scripturile lor, că aceĭ de fericită memorie Imperatorĭ aĭ Bulgarilor şi Vlachilor, Simeon, Petru, Samuel şi aĭ nostri predecesorĭ aŭ priimitŭ corona Imperiuluĭ lor şi bine-cuvêntarea patriarchală de la prea Sânta luĭ D-ḑeŭ Biserică romană şi de la tronul apostolicŭ, de la căpitenia Apostolilor Petru. Iar imperiul meŭ voĭesce să primĭascĕ bine-cuvêntarea şi confirmarea imperială a coroneĭ capuluĭ imperiuluĭ seŭ şi benedictiunea patriarchală de la Biserica romană, de la tronul apostolicŭ, de la căpitenia Apostolilor Petru şi de la prea sântul părintele nostru, Papa universalŭ, Inocentiu III-le » (1).

In fine la anul 1204 Inocenţiu confirmă pre Ioniţă nu de Imperatorŭ, dar de rege al Românо-Bulgarilor şi ĭĭ trămite insigniile regale (2). « Calojohanni illustri Bulgarorum et Blacorum Regi, eiusque posteris ei tam in regno quam in devotione sedis apostolicae successuris în perpetuum.....sceptrum regni et regium tibi mittimus diadema, eius quasi nostris tibi manibus imponendum, recipiendo a te juratoriam cautionem, quod nobis et succesoribus nostris et Ecclesiae Romanae devotus et obediens permanebis et cunctas terras et gentes tuo subjectas imperio in obedientia et devotione sedis apostolicae conservabis. Ad petitionem insuper venerabilis fratris nostri Blasii Brandizuberensis Episcopi, quem ad sedem apostolicam destinasti, publicam in regno tuo cudendi monetam tuo

(1) Gesta Innocentii III, No. 70.

(2) Nu înţelegemŭ, cum chronicarul românŭ Şincaĭ pune scrisórea, din care voim să facemŭ citaţiunile ce ne privescŭ la anul 1203, ĭar actul încoronăreĭ luĭ Ioniţă la 15 Noemvrie 1204. Noĭ amŭ admisŭ data din urmă.

charactere insignitam, liberam tibi concedimus facultatem. = Luĭ Caloĭan, Regeluĭ illustru al Bulgarilor şi Vlachilor şi următoruluĭ luĭ atât în regatŭ, cât şi în evlavia scaunuluĭ apostolicŭ în perpetuitate. . . . trămitemŭ sceptrul Regatuluĭ şi diadema regală (1), pre carea să ţĭ o pună (pre capul teŭ) ca şi cu mânele nóstre, primind de la tine jurămentŭ, ca cautiune, că veĭ remânea devotatŭ şi supusŭ noĭ si succesorilor nostri şi Bisericeĭ Romane, şi veĭ conserva în supunere şi devoţiune către scaunul apostolicŭ pămênturile, cucerite, şi naţiunile, supuse din imperiul teŭ. Pre lôngă acestea, la cererea venerabiluluĭ nostru frate, Blasiu, (2) Episcopul de Brandezuberŭ, pre care l'aĭ trămisŭ la tronul apostolicŭ, îţĭ cedămŭ ţie voĭe liberă, de abate monită publică în regatul teŭ, însêmnată cu stampa ta » (3).

Acum resumând cele ḑise despre Ioniţă, noĭ trebue să recunóscemŭ, că *acestŭ frate şi succesorŭ al luĭ Petru şi Asan a rădicatŭ opera fraţilor seĭ pênĕ la gradul celŭ maĭ înaltŭ posibilŭ*; *el a făcutŭ, din locurile, cucerite de dînşiĭ de la Bizantinĭ, unŭ regatŭ în tóte condiţiunile evuluĭ meḑiu, cu dreptul kĭar de a bate monedă cu efigia luĭ personală*. Acésta anume a şi făcutŭ pre Emeric, mândrul rege al Ungarieĭ, să protesteze la Papa Inocentiŭ III-le.

(Va urma)

Arch. **Genadie Enacénu**.

---

(1) Nu credemŭ de prisos a arăta aicĭ însemnătatea vorbelor de sceptru şi diademă. In limba elenică vorba σκῆπτρον, însĕmnéză autoritatea, séŭ toĭagul imperială care se da la tóte persónele, când primĭaŭ învestitura. In Eliada luĭ Omer, acestŭ sĕmnŭ imperialŭ se da de către fiĭul luĭ Cronus.

Diadema, fiind ĭarăşĭ o Vorbă elenică, διάδημα, însëmnéză cunună, séŭ legătóre în jurul capuluĭ. La popórele orientale acéstă diademă, séŭ legătóre de capŭ este compusă dintr'o ţesetură, carea a ajunsŭ a se întrebuinţa, ca unŭ obĭectŭ de necesitate, pênĕ şi de celŭ maĭ pre urmă. In Grecia veke aceste diademe séŭ cununĭ la începutŭ se făcéŭ din ramurĭ de arborĭ şi se daŭ celor, ce învingéŭ în concursurile, care se numĭaŭ ἀγών, şi care avéŭ caracterul espositiunilor nóstre de astă-ḑĭ. Maĭ pre urmă a începutŭ a se acorda, ca unŭ semnŭ de distincţiune şi Regilor

(2) Pre acestŭ Blasiu Şincaĭ îlŭ numesce Vasilie. Ore nu putemŭ să admitemŭ, că acestŭ nume este românescul Vlasi? Şi acésta o ḑicemŭ cu atâta maĭ mult, căcĭ unŭ Vlasi séŭ Vasilie s'a trămisŭ la Roma, ca să se chirotoniséscă Episcopŭ pentru Tŭrnova. Despre acésta maĭ jos.

(3) Gesta Innocentii III No. 73.

# VORBIRILE

## PREOTULUI DE SAT CATRE POPORANII SEI

### A XIII-a VORBIRE

#### A DOUA DESPRE A DOUA PORUNCA DUMNEDEEASCA

### MORALA

*Fraţilorŭ!*

A doua poruncă a lui Dumnedeŭ, pre cum aţi vedut din vorbirea nóstră trecută, ne opresce ca sĕ ne facem idolĭ saŭ Statui, adecă închipuirea a vre-uneĭ făpturĭ pămênteştĭ saŭ cereştĭ, şi sé ne închinăm, ca adevĕratuluĭ Dumnedeŭ, acestor închipuirĭ saŭ idolĭ. Care dér póte fi pĕcatul, care este improtiva acesteĭ poruncĭ?

Pĕcatul, pe care 'l opreşte a doua poruncă Dumnedeească, în deobşte se numeşte închinarea la idolĭ. Si apoĭ— veţĭ dice voĭ: Noĭ nu ne facem idolĭ, statuelor noĭ nu ne închinăm, petreĭ şi lemnuluĭ noĭ nu slujim, ca adevĕratuluĭ Dumnedeŭ.

Ah! fraţilor, sĕ ne gêndim bine şi sĕ vedem: suntem noĭ óre adevĕraţĭ Chreştinĭ, adevĕraţĭ închinatorĭ luĭ Dumnedeŭ? N'avem noĭ óre niscare va pĕcate, pe care le-am putea numi închinare de idolĭ, slujire idoléscă? Sunt ast-fel de pĕcate împrotivitóre luĭ Dumnedeŭ, cari fac pre omul creştin păgân, închinator de idolĭ. Treĭ din aceste pĕcate—pĕcate de căpĕtenie,—le arétă însuşĭ Cuvêntul luĭ Dumnedeŭ. Iată, fraţilor, care sunt aceste pécate de căpetenie, din care, ca dint'o rădăcină rea, se nasc o mulţime de alte pĕcate rele: cel dîntîiŭ se numeşte

*iubirea de argint* saŭ *scumpetea* ; al doilea pĕcat se numesçe *lăcomia* şi al treilea *mândria* saŭ *trufia*.

1. *Iubirea de argint* este însetarea de a agonisi, însetarea către avere şi dorinţa d'a avea avere multă precum: pământ, bucate, dobitóce, banĭ şi altele. Despre acest pĕcat, despre acéstă însetare dobitocéscă, Apostolul Pavel dice că este închinare idoléscă : *iubirea de argint este închinare idolilor* — slujire idolilor. (Colos. 3, 5). Pentru ce se numeşte închinare idoléscă ? Pentru că iubirea de argint, prisosul este idolul teŭ, căruia tu îĭ slujeştĭ, te închinĭ în locul adevĕratuluĭ Dumnedeŭ. In ce chip îĭ slujesc eŭ şi mĕ închin luĭ ? Dér ast-fel, că tu uiţĭ pre Dumnedeŭ, sfintele Luĭ poruncĭ nu voeştĭ sĕ le maĭ ascultĭ, nimic nu voeştĭ sĕ maĭ facĭ pentru Dumnedeŭ, ci tot pentru interesul teŭ umbli şi facĭ. Vine Duminica, ómeniĭ buni se grăbesc sĕ se ducĕ la Biserică, iar tu dicĭ : eŭ nu mĭ am adunat încă bucatele de pre câmp, — şi aşea dicênd lucrezĭ şi tu şi dobitócele téle ; saŭ că te ducĭ la tirg, saŭ oborŭ ca ajungênd acolo maĭ de diminéţă să le vindĭ maĭ cu preţ. Dupĕ ce le-aĭ vêndut, — le-aĭ încuiat în ladă ; ţi-e milă sĕ ajuţĭ cu ce-va la sfânta biserică ; 'ţĭ-e milă să cumperĭ o lumînare ca sĕ o puĭ la sfânta icónă ; te plângĭ şi cârteştĭ, ca şi când aĭ fi cu tot sărac, când vine timpul să'ţĭ plăteştĭ birul. Sĕ întîmplă că din pricina secetei se nu se facĕ bucatele : omul cel bun sĕ grăbesc sĕ vie în ajutorul săraculuĭ, sĕ împarţă cu el pânea saŭ mămăliguţa luĭ ; iar iubitorul de argint ce face el atuncĭ ? Işĭ încue bine tóte ambarele sele şi celarele, aduce în curtea sa câiniĭ ceĭ maĭ reĭ, ca nu care-cum va sĕ intre vre-un sărac sĕ céră milă. Décă vinde ce-va, voeşte sĕ ia îndoit şi întreit maĭ scump, decât cum se vinde. Déca împrumută pre cine-va, îl imprumută cu ast fel de învoélă, ca la urmă se i dea îmtreit şi împătrit maĭ mult. Nu face hatêr niciĭ prietenuluĭ luĭ, nicĭ frateluĭ seŭ ; nu vrea sĕ dea nicĭ măcar o bucată de păne saŭ de mămăligă săra-

culuĭ; o trénţă de haĭnă nu voeşte sĕ dea celuĭ gol. Unde-ţĭ este Dumnedeul teŭ? care este Dumnedeul teŭ? Baniĭ, prisosul este idolul teŭ, căruia tu te închinĭ şi-ĭ slujeştĭ. Déca se întêmplă, ca sĕ te rogĭ luĭ Dumnedeŭ, cum te rogĭ? Te rogĭ numaĭ pentru interesele tale, te rogĭ ca se-ţĭ dea avere multă. Vaĭ! om blestemat. Tu voeştĭ, ca şi însuşĭ Dumnedeŭ să slujéscă idoluluĭ teŭ, idoluluĭ iubireĭ de argint! Eĭ bine, ce fel de Chreştin eştĭ tu? Tu te numeştĭ numaĭ Chreştin, iar în faptă eştĭ închinator de idolĭ, şi iubirea ta de argint este închinare de idolĭ, slujire idoléscă.

2. Al doilea pĕcat al închinăreĭ idoleştĭ care se află printre Chreştinĭ, se numeşte *lăcomia*, care este slujirea pênteceluĭ seŭ celuĭ ne săţios: acéstea sunt mâncarea multă şi beţia. Despre lacomĭ Apostolul Pavel dice, *că Dumnedeul lor este pêntecele, şi mărirea întru ruşinea lor* (Filips. 3, 19). Nu este de trebuinţă ca se vorbim multe, pentru ca sĕ înţelegeţĭ, în ce chip lăcomia saŭ îmbuĭbarea pênteceluĭ se face slujire idoléscă: fiindcă acest pĕcat este, ca sĕ dic aşa, un pĕcat mojicesc. Lucrédă cine-va tótă diua, şi ce a lucrat mănâncă séra. Tótă sĕptămêna munceşte, ca tótă munca sa să o mănênce şi sĕ o bea sĕrbătórea. Lacomiĭ şi beţiviĭ se gândescŭ numaĭ la mâncare şi la bĕutură, să şĭ îmbuĭbeze pêntecele, sĕ dórmă şi se şédă. Iar despre Dumnedeŭ, despre slujirea Luĭ! despre vre o faptă bună —nicĭ că se gîndesc! Omeniĭ bunĭ duminica şi sĕrbătórea—petrecŭ câte-va ore în biserică şi tótă diua a casă în rugăciune slăvind şi mulţumind luĭ Dumnedeŭ: iar lacomul fiind vesel că este sărbătóre, vesel nu în Domnul, ci pentru lăcomia sa, ca sĕ bea şi se mănânce, şi sĕ petrécă tótă diua în neregulă şi beţie ba chiar îndeplină nesimţire! Si câte alte pĕcate grele isvoresc din acestea! S'a lăcomit, a cheltuit mult, sărăcia a intrat în casă, şi n'are cu ce sĕ se ajute; d'aci iată că începe sĕ înşele şi sĕ cerşéscă. Ne puténd căpăta, începe sĕ

fure. Or şi ce îĭ intră în mână, — fie strein, fie al seŭ, — le bea ca sĕ-şĭ sature pântecele. Mare ruşine! mare ocară! Dér trebue cu tóte acestea a spune, că mulţĭ din ómenĭ întrebuinţéză mâncarea şi bĕutura maĭ reŭ ca orĭ-ce dobitoc; uniĭ atât de mult se îmbuibéză şi se îmbată, că bĕutura aprindîndu-se în eĭ mor fără pocăinţă. Iată unde póte duce lăcomia, idolésca slujire a pânteceluĭ!

3. Al treilea pĕcat al slujireĭ idoleşt este *mândria* şi *slava deşértă*. Printre ómeniĭ simpli nicĭ c'ar trebui sĕ se pomenéscă despre mândrie: omul simplu n'ar avea cu ce sĕ se mîndréscă. Dér când te uĭţĭ, priveştĭ şi audĭ vorbirile vóstre: apoĭ înţelegĭ că şi printre ómeniĭ simpli întâlneştĭ pre acel demon al mândrieĭ, care locueşte prin oraşele cele marĭ, domneşte în tótă acéstă mare lume. Prost, fără ştiinţă de carte, dér el strigă maĭ mult ca or-cine: ştim şi noĭ, — ce ne maĭ înveţĭ tu? Si nu voeşte sĕ înveţe nimic. Om fără nicĭ-o putere în mână, — dér nu voeşte sĕ ştie de nimenĭ; ce voiŭ, aceea fac. A strâns şi el câte va parale — şi începe sĕ ameninţe pre altul dicênd: dér eŭ te pociŭ cumpăra cu banĭ şi sĕ te vênd. S'a îmbrăcat şi el cu o hăinişióră nouĕ, sĕ duce la biserică, şi voeşte ca să se uite toţĭ la dênsul. Este ţăran simplu, dér nu voeşte ca se—'ĭ vorbéscă cine-va dreptul. N'are ca să se laude cu nimic, dér voeşte ca sĕ 'l laude toţĭ. Tóte acestea arétă mândrie şi slavă deşértă; în tóte aceste împrejurărĭ omul mândru se face pre sine idolul seŭ şi se crede pre sine a fi maĭ pre sus de orĭ-cine altul. Pentru aceea or-ce mândrie este închinare idoléscă, închinare ce o face luĭ însuşĭ ca unuĭ idol. Ca ce fel de Chreştin póte fi omul mândru? Intr'adevĕr el nu este Chreştin, ci închinător de idolĭ, şi cel maĭ ticălos slujitor de idolĭ.

Iată, fraţilor, în ce chip ómeniĭ chreştinĭ se fac închinătorĭ de idolĭ şi, fiind eĭ Chreştinĭ, fac faptele închinăreĭ idoleştĭ. Dér, fraţilor, dispară saŭ piară dintre noĭ în-

chinătorii idoleşti. Sĕ ne grăbim sĕ sfărâmăm idolii iubirei de argint, idolii lăcomiei şi ai mândriei. Dér cu ce 'i vom sfărâma óre? Cu a doua poruncă a luï Dumnedeŭ. Cum? Prin mijlocul următor: când cel reŭ saŭ diavolul te îndémnă la interese nedrepte,—făţi cruce, şi citeşte în mintea ta a doua poruncă: *sĕ nu-ţi faci ţie chip cioplit, nici tótă asemĕnarea*. Pe dată ce vedi, că patima iubirei de argint te stăpâneşte, apoi când tu vedi banii repetă: *sĕ nu'ţi faci ţie chip cioplit, nici tótă asemĕnarea*. Când sgîrcenia saŭ scumpetate face sĕ 'ţi pară reŭ de milostenia ce daï, rĕpetă şi di cu statornicie: *să nu-ţi faci, să nu ţi faci ţie idoli*. Când pêntecele teŭ te îndémnă la lăcomie, la bĕutură şi beţie: di acestui nesăţios idol: *sĕ nu-ţi faci ţie chip cioplit, nici tótă asemĕnarea, sĕ nu te închini lor, nici sĕ le serveşti*. Când începi sĕ te mândreşti, —priveşte-te însuţi şi di: *sĕ nu-ţi faci ţie chip cioplit*. Mai scurt: pe dată ce vedi, că începi sĕ iubeşti un lucru óre-care —fie bani, fie lucruri, ómeni, mâncarea saŭ bĕutura, haina saŭ persóna ta,—mai mult, de cât pe Dumnedeŭ: pe dată te închină şi repetă cu tótă luarea aminte: *sĕ nu-ţi faci ţie idoli, nici tótă asemĕnarea,—sĕ nu te închini lor, nici sĕ le serveşti. Căci scris este: Domnului Dumnedeului teŭ sĕ te închini, şi lui unuia se i slujeşti* (Mat. 4, 10).

Ast-fel urméză,—şi Dumnedeŭ te va apăra de pĕcatele cari opreşte a doua poruncă, şi-ţi va ajuta sĕ sĕvêrşeşti acele fapte bune, care porunceşte a doua poruncă a lui Dumnedeŭ. Si care sunt acele fapte bune? Iată care sunt: în locul iubireï de argint saŭ al scumpeteï a doua poruncă Dumnedeeascâ ne propune munca cinstită, agonisirea celor trebuinciόse fără a ne lipi inimile de dînsele: în locul lăcomiei şi nesaţiuluï ne îndémnă la cumpătare şi post; în locul mândrieï şi slaveï deşerte ne îndémnă la blândeţe şi smerenie, lucruri care sunt fórte plăcute luï Dumnedeŭ. Nu fii iubitor de argint şi sgârcit, ci muncitor

şi darnic; nu fiĭ lacom şi nesăţios, ci cumpătat şi iconom; nu fiĭ mândru şi trufaş, ci blând şi smerit cu inimă: iată ce opreşte, şi iată ce porunceşte a doua poruncă a luĭ Dumnedeŭ. Voeştĭ ca sĕ fiĭ om bun, sĕ fiĭ neinteresat şi darnic? Priveşte maĭ adese-orĭ la icónele sfinţilor celor fără-de-argințĭ, Cosma şi Damian, Ioan cel milostiv, şi cere ajutorul lor ca sĕ nu fiĭ sgrâcit şi ne darnic. Voeştĭ să fi cumpătat şi sĕ posteştĭ? Rógă-te înaintea icóneĭ sfântuluĭ Nicolae, învĕţătorul înfrânăreĭ. Voeştĭ se aĭ blândeţea şi smerenia chreştinéscă? Cadĭ înaintea icóneĭ Prea sfinteĭ Feciórei Născătóreĭ de Dumnedeŭ şi róga-o cu lacrămĭ, ca să-ţĭ ajute sĕ fiĭ blând şi smerit şi tot d'auna supus voinţeĭ luĭ Dumnedeŭ, în deobşte sĕ dic, orĭ-ce faptă bună aĭ dori tu sĕ capeţĭ, — priveşte la crucea luĭ Christos, învéţă-te de la dênsa tótă fapta bună; rógă pre Christos Dumnedeŭ să-ţĭ ajute la tot lucrul bun şi dĭ: Dómne Iisuse Christóse, Dumnedeul meŭ, milueşte-mĕ pre mine pĕcătosul; învéţă mĕ la tótă fapta bună; ajută mĭ sĕ fac or-ce faptă bună; pădeşte-mĕ de tot pĕcatul. Aşa Dómne, Tu eştĭ Dumnedeul meŭ şi sprijinitorul meŭ! Amin.

Preot: **Sp. Bădescu.**

## A XIV-a VORBIRE

### DESPRE A DECEA PORUNCA DUMNEDEEASCA

*Fraţilorŭ!*

In tîlcuirea poruncilor ni se spune că suntem opriţi d'a vĕtăma în faptă viaţa şi cinstea aprópeluĭ nostru: de a omorî, de a curvi, de a fura, de a da mărturie mincinósă. In sfîrşitŭ în cea maĭ de pre urmă, într'a decea poruncă ne opreşte d'a dori reŭ aprópeluĭ nostru, iar acéstă poruncă se citeşte ast-fel: *să nu pofteşti muerea aprópelui teŭ, nici casa lui, nici ţérina lui, nici sluga lui, nici slujnica lui, nici boul lui, nici asinul lui şi nici-un dobitoc al lui, nici nimic din câte sunt ale aprópelui teŭ.* (Eşire 20, 17).

Dér óre pentru ce se va fi opritŭ nu numaĭ de a face, ci şi de a dori şi de a gêndi despre aceste fapte rele?

*Intêiŭ.* —Iată pentru ce: toţĭ creştiniĭ drept măritorĭ, după voinţa Domuuluĭ, trebue sĕ fie case cinstite ale Dumnedeuluĭ celuĭ viŭ, locuinţe ale Sfinteĭ Treimi Tatăluĭ şi Fiuluĭ şi Sfântuluĭ Duh. *Voi sunteţi biserica lui Dumnedeŭ celui viŭ, precum a dis Domnul.* (2 Cor. 6, 16).

Dér décă cine-va doreşte aprópeluĭ reŭ, décă inima cui-va este plină de ură şi de duşmănie către aprópele; apoĭ acela este reŭ înaintea luĭ Dumnedeŭ şi Dumnedeŭ nu locueşte în inima unuĭ ast-fel de om. Insuşĭ Dumnedeŭ dice: *Duhul Meŭ nu va rămânea în ómenii aceştia, pentru că trupuri sunt,* (*Facere* 6,3.) *Dumnedeŭ dragoste este* (Ióan 4, 16), şi iubeşte numaĭ inima, aceea care este plină de iubirea către aprópele. Iar inima o-

mului aceluia, care este plină de dorinţe rele: de mândrie, de iubirea de sine, de ură, de zavistie, de mânie şi altele asemenea; în loc de locaşŭ al Domnuluĭ, de locaşŭ al Sfinteĭ Treimi, se face locuinţă a luĭ satan, şi nişte ast-fel de ómenĭ numaĭ sunt adevĕraţĭ Chreştinĭ.

*Al doilea.* —Fie-care dintre noĭ, fraţilor, are voĭea sa, sĕ facă cu ea ce va voi; fie care om, or şi ce voeşte, este slobod se facă, — saŭ bine saŭ reŭ. Pentru aceea dér, acela, care va lăsa sĕ se furişeze dorinţele cele rele: mânia, ura, pisma şi altele asemenea, apoĭ cu greŭ va fi pentru el, fraţilor, şi chiar cu neputinţă, ca dorinţa luĭ sĕ rĕmîe într'ênsul numaĭ ca dorinţa, ci din protivă maĭ tot-d'a-una aceea ce doreşte, aceea negreşit, avênd înlesnire o şi face. Tóte faptele nóstre se încep cu dorinţa; doreştĭ, şi apoĭ facĭ; ceea-ce nu doreştĭ, aceea nicĭ nu facĭ. Domnul nostru Iisus Christos dice, *că din inimă esŭ gîndurile cele rele, uciderile, prea curviile, curviile, furtişagurile, minciunile şi hulirile.* (Mat. 15, 19). Apostolul Iacov asemenea dice: *fieşte-carele sĕ ispiteşte, de a sa poftă fiind tras şi amăgit: după aceea poftă zămişlind, naşte pĕcat: iar pĕcatul sĕvêrşindu-se naşte mórte.* (Iac. 1, 14, 15).

Deosebit de acésta, Cuvêntul luĭ Dumnedeŭ ne descopere, că Dumnedeŭ priveşte la dorinţele nóstre cele rele tot aşa, ca şi la cele maĭ rele fapte: *tot omul, care urăşte pre fratele sĕŭ omorîtor de om este*, dice sfântul apostul Ioan (1 Ioan 5, 15). La înfricoşata judecată a luĭ Christos noĭ vom da respuns şi ne vom supune pedepseĭ nu numaĭ pentru faptele nóstre cele rele, ci şi pentru cele maĭ ascunse gênduri şi dorinţe ale nóstre.

Sfânta Scriptură ne arétă în vederat, că Dumnedeŭ *va răsplăti atunci fieşte căruia după faptele sale, şi pentru tot cuvêntul deşert care-l vor grăi ómeni, vor da séma de dênsul în diua judecăţeĭ* (11, 36, 37). Cum că Dumnedeŭ va lumina ascunsurile întunericuluĭ, şi

va arĕta sfaturile inimicilor: *şi atuncĭ lauda va fi fieştecăruia de la Dumnedeŭ* (1 Cor. 4, 5). Pentru aceea, fraţilor, este de neapărată trebuinţă, ca sĕ ne pădim inimile nóstre de tóte dorinţile cele rele, ca sĕ pótă fi locaşurĭ ale Sfântuluĭ Duh, biserică a Dumnedeuluĭ celuĭ viŭ, iar nu tabără poftelor celor rele.

Eŭ vĕ maĭ repet încă: nu trebueşte sé dorim reul aprópeluĭ nostru: *a*) pentru că dorind altuia reul, prin acésta ne facem rĕi înaintea luĭ Dumnedeŭ, iar luĭ Dumnedeŭ îĭ place numaĭ inimile cele curate; *b*) pentru aceea, că dorind noĭ rĕul altuia, apoĭ acest reŭ îl vom face, când vom avea buna înlesnire; *c*) pentru-că, pentru gîndurile cele rele şi dorinţele cele rele vom da rĕspuns la înfricoşata judecată a luĭ Christos, precum şi pentru tóte faptele cele rele. Pentru aceea a dicea poruncă dice d'a dreptul: *sĕ nu pofteşti!*

Dér óre ca ce se opreşte prin cuvintele: *sĕ nu pofteşti muerea apróp*e*luĭ teŭ?*

Se opreşte gîndurile şi dorinţele cele rele, şi ne arétă, că nu numaĭ că este pĕcat de a trăi cu muerea streină, ci şi chiar de a avea asupra eĭ gênduri şi dorinţe ne trebnice şi necurate este pĕcat. Căcĭ Domnul nostru Iisus Christos dice lămurit: *că tot omul cel-ce sĕ uită la muere, ca sĕ o poftéscă pre ea, iată a curvit cu ea întru inima sa.* (Mat. 5, 28). Va să dică, chiar după cuvêntul Domnuluĭ, cine are dorinţa numaĭ pentru curvie, acela a şi curvit, măcar de şi n'a sĕvêrşit fapta acésta netrebnică; *iar prea-curvarii*, maĭ dice Cuvêntul luĭ Dumnedeŭ, *nu vor moşteni Impĕrăţia cerurilor.* (1 Cor. 6, 9). Din acésta se póte bine înţelege: că cine are muerea sa, mulţumind Domnuluĭ Dumnedeŭ, sĕ o iubéscă numaĭ pre ea, ca şi pre sine, iar sĕ nu te sminteştĭ de alte mueri, ba nicĭ să te uiţĭ la dênsele; pentru că acesta este un mare pĕcat —ruşine înaintea luĭ Dumnedeŭ. Iar déca tu n'aĭ muere încă,—aşteptă cu răbdar

bine-cuvêntarea luĭ Dumnedeŭ, iar fără acésta să nu îndrăsneştĭ să te atingĭ de muere; acésta este un pěcat greŭ şi mêrşav înaintea luĭ Dumnedeŭ. Décă ênsă din nenorocire 'ţi-aĭ perdut soţia, sě nu cîrteştĭ nicĭ de cum, ci trăeşte cinstit şi cu deplină înţelepciune: Dumnedeŭ 'ţi-a dat muerea, tot Dumnedeŭ 'ţi-a şi luat'o. Dumnedeŭ este a tóte vědětor şi mult milostiv. Déca tu aĭ fi trăit cu muerea ta pênĕ la sfêrşitul vieţeĭ téle, póte că acésta ar fi fost un reŭ pentru tine. Pentru aceea El ca atot-ştiutorul 'ţi-a şi luat'o.

Dér prin cuvintele: *se nu pofteşti casa aprópelui teŭ, nici ţérina lui, nici sluga lui, nici slujnica lui, nici boul lui, nici asinul lui, nici nimic din cele ce sunt ale aprópelui teŭ?*

Prin aceste cuvinte se opreste zavistia, saŭ pisma. Pentru aceea dér, ştiind, ţine minte aceste cuvinte: sě nu pismueştĭ, décă aprópele teŭ are, depildă, casă bună, o mare parte de pământ, argaţĭ, mulţĭ şi un numěr órecare de vite de tot felul; în deobşte déca el are tóte câte i se cerŭ d'a se numi om avut, saŭ bogat, iar tu n'aĭ tóte acestea, — sě nu pismueşti pre aprópele teŭ pentru acésta. Tu ştiĭ că Dumnedeŭ înbogăţeşte şi tot El şi sěrăceşte pre om. Dumnedeŭ a voit ca El sě fie bogat, iar tu sě fiĭ sărac. In loc de a pismui bogăţia altora, este maĭ bine, décă şi tu voeşti sě fiĭ bogat, să te osteneşti şi te rógă cu oserdie luĭ Dumnedeŭ, şi El 'ţĭ va da avere, déca ea 'ţĭ va fi de folos numaĭ.

Dér tu veĭ dice: dér cum sě nu pismueşti, când acela este bogat şi întru tóte mulţumit, iar el duce o viaţă nu aşa precum ar trebui sě ducě?

Eŭ 'ţĭ voiŭ respunde: nu este al teŭ sě judecĭ şi să osêndeşti pre aprópele. Căcĭ deosebit de aceea că nu n'avem nicĭ-un drept sě judecăm faptele altora, nu putem fi bine încredinţaţĭ, că viaţa aprópeluĭ nostru n'ar fi cinstită: póte că numaĭ noue ni se pare, că este aşa,

iar în ochiĭ luĭ Dumnedeŭ este cu totul alt-fel. Afară de acésta. Cuvêntul luĭ Dumnedeŭ ne opreşte sĕ judecăm pre alţiĭ: *cine eşti tu,* dice El, *de judeci sluga streină?* — iar Apostolul Pavel dice aşa: *Domnului sĕŭ stă, saŭ cade.* Si încă maĭ adaogă şi dice: *Iar tu de ce judeci pre fratele teŭ? De ce îl urgişeti? Căci toţi vom sta înaintea judecăţei lui Christos; sĕ nu mai judecăm dér unulŭ pre altul, ci acésta mai vêrtos sĕ judicăm, ca să nu punem împedicare fratelui, saŭ smintélă* (Rom. 14, 4,10,13). Pentru aceea, fraţilor, nu trebue nicĭ să osândim nicĭ să dorim reŭ aprópeluĭ chiar şi atuncĭ, când eĭ ar trăĭ o viaţă rea după părerea nóstră. Trăéscă alţiĭ cum vor voi, noĭ suntem datori sĕ vedem de noĭ; suntem datori sĕ ne judicăm pre noĭ şi viaţa nóstră: este ea óre aşa, precum ar trebui sĕ fie? Nu greşim óre şi noĭ? Nu mâniem noĭ óre pre prea bunul Dumnedeŭ cu viaţa nóstră?

Si aşa fraţilor, ştiind acum acéstă poruncă, adecă a decea poruncă a luĭ Dumnedeŭ, şi aducêndu-vĕ aminte despre cele-ce vĕ opreşte ea, siliţi vĕ dic, de trăiţĭ şi faceţĭ ce vĕ învéţa ea: *a)* siliţi-vĕ în tot chipul de a ţine inimile vóstre în deplină curăţenie şi ne atinse de cugetele cele rele, fiind-că jertfa cea bine primită luĭ Dumnedeŭ este *inima curata şi duhul umilit.* De acea, îndată ce în inima ta se naşte vre-o dorinţă óre-care rea, îndată ce inima ta se abate la lucruri rele, — pe dată opreşte-te de la aceste rele, omóră într'ênsa dorinţa cea rea şi te hotăraşte cu tot din'adinsul d'a numaĭ întórce luarea aminte la asemenea lucruri. *b)* Fie-care dintre voĭ sĕ se mulţuméscă de sórta sa. Eşti bogat,—mulţumeşte luĭ Dumedeŭ şi nu întrebuinţa reŭ averea ta: sĕ ştiĭ, că ea ţi s'a dat numaĭ ca se o cîrmueştĭ, să o regulezĭ ast-fel, ca şi tu sĕ te foloseştĭ de ea şi să ajuţĭ şi pre aprópele teŭ, nelăsându-l fără ajutor la vreme de nevoe. Déca eştĭ sărac, apoĭ tu iară-şĭ eştĭ dator sĕ mulţumeştĭ luĭ Dumnedeŭ şi sĕ bine-cuvintedĭ drépta Luĭ cea a tot puter-

nică ; sĕ ştiĭ însĕ că, tu eştĭ maĭ liniştit de cât ceĭ-ce aŭ. Pre când cel-ce cîrmueşte multă avere nu aţipeşte nopţĭ întregi, avênd grijă în ḑi şi în nópte de temere, ca sĕ nu-'şĭ pérḑă averea sa,— sĕracul, din protivĕ, dórme în casa sa liniştit ; are o bucată de pâine, o mănîncă ; n'are, lucréză la cine-va şi'şi-o capătă, şi cu chipul acesta, mulţumit de sórta sea, duce o viéţă liniştită. Dér póte că altul va ḑice ; cum în ce chip voeşti sĕ fiŭ mulţumit de sórta mea ? Eŭ aveam tóte câte ar fi putut sĕ'mĭ facă fericirea în acésta lume, aveam uă muere bună, copiĭ, avere iar acum tóte acestea le-am perdut: muerea 'mi-a murit, după dênsa şi bieţiĭ copilaşĭ, averea tótă o am perdut şi astă-ḑi mĕ găsesc cu totul sĕrac ; cum dér voeştĭ, ca sĕ fiŭ mulţumit de sórta mea. Eĭ bine, iacă şi eŭ ce am să ţĭ spun : Dumneḑeŭ tocmaĭ pentru aceea câte-o dată ne trimite sărăcia şi nenorocirea, pentru că noĭ, déca avem tóte, câte ne sunt trebuinciόse în lumea acésta, déca avem muere, copiĭ şi avere ; apoĭ ni se pare, că suntem maĭ fericiţĭ şi maĭ bine de cât toţĭ din lumea asta şi uităm pre Dumneḑeŭ, despreţuim pre ceĭ săracĭ şi fórte adese-orĭ întrebuinţăm reŭ averea nóstră. De aceea şi Dumneḑeŭ ca drept judecător şi a tóte vĕḑĕtor şi prea bun, prevĕḑênd, că averea saŭ păruta fericire îţĭ va fi pricina peireĭ tale, ţi-a luat şi averea, şi muerea, şi copiiĭ, şi acum, când tu aĭ rămas sărac, – iată că nu se maĭ vede în faţa ta şi în inima ta nicĭ-un fel de mândrie; tu avênd trebuinţă maĭ despre tóte, adese orĭ te întorci cu rugăciune către Dumneḑeŭ, adese-orĭ cerĭ ajutorul vecinuluĭ : va sĕ ḑicĕ, tu nu trebue pentru acésta sĕ cârteştĭ în protiva luĭ Dumneḑeŭ. Afară de acésta El şi-a luat al seŭ : El 'ţi-a dat muerea, copiiĭ şi averea, tot El 'ţĭ-a şi luat. Ast fel dér eŭ vĕ maĭ aduc aminte, este cine-va, bogat, séŭ este sărac? sĕ se mulţuméscă cu ceea-ce are, şi pentru tóte sĕ mulţuméscă luĭ Dumneḑeŭ şi tot-d'a-una sĕ ḑicĕ : *slavă ţie, Dónne, slavă ţie* ! Atuncĭ nu 'ţĭ vor maĭ veni în minte

gândurĭ rele şi împotrivitóre luĭ Dumnedeŭ, şi inima ta curată fiind, va plăcéluĭ Dumnedeŭ.

In deobşte, fraţilor, ca ce ar trebui sĕ facem, ca sĕ ne putem feri de gândurĭ rele?

Trebue în tot-d'a una se ne aducem aminte, cum că Domnul nostru Iisus Christos de a pururea ne vede, se află pre lângă noĭ şi în noĭ, şi ştie tóte câte sunt bune şi rele în inimile nóstre. Pentru aceea dér, orĭ de câte-orĭ gândurile cele rele ne tragŭ spre pĕcat, fie-care sĕ dice în sine: *cum voiŭ face acest faptŭ rĕŭ şi sĕ păcătuesc înaintea lui Dumnedeŭ* (Facere 39, 9)?—şi rógă-te luĭ Dumnedeŭ: Dómne Iisuse Christóse, fiiul luĭ Dumnedeŭ, milueşte-mĕ pre mine pĕcătosul! «Iar către Născătórea de Dumnedeŭ di ast-fel:» Prea sfântă Născătóre de Dumnedeŭ, mântueşte mĕ pre mine pĕcătosul: goneşte de la mine, smeritul robul teŭ tóte gândurile cele viclene, care mĕ spurcă, şi stinge vĕpaia patimilor mele; şi către Ingerul păditor aşa: «Sfinte Ingere păditorul meŭ, ajută-mĭ şi nu te depărta de la mine pentru neînfrînarea mea, nicĭ sĕ daĭ loc draculuĭ celuĭ viclénŭ sĕ mĕ stăpênéscă»!

Urmând în chipul acesta, noĭ putem fără îndoeală să nădăjduĭm, că şi înviaţa acésta vom trăi întru întréga înţelepciune şi în vécul ce va sĕ fie ne vom învrednici de împĕrăţia cea ceréscă, cu darul şi cu iubirea de ómenĭ a Domnuluĭ nostru Iisus Christos, a Căruia din preună cu Tatăl şi cu sfântul Duh este slava în veciĭ vecilor. Amim.

Preot. Sp. Bădescu.

Prea sânţitul Ghenadie, Episcopul Eparcheĭ de Argeşŭ, cu adresa No. 1309, conform art. 6 din regulamentul pentru jurnalul bisericesc, trimite spre publicare treĭ cărţĭ pastorale, dintre care I a cu data de 1-a 14 Martie, a II-a 15 Decemvrie 1876, iar a III-a 12 Septemvrie anul curent; a cărora publicare o şi începem cu acest Numĕr.

# GHENADIE

CU MILA LUI DUMNEDEU

## EPISCOPŬ AL SFINTEI EPISCOPII DE ARGEŞŬ

Prea cuvioşilor Archimandriţĭ, Stareţĭ şi Stariţe, Ieromonachilor şi Monachilor, Cucernicilor Protoereĭ, Preoţilor şi Diaconĭ şi în genere întregulul Clerŭ al Eparchieĭ Nóstre celeĭ de Dumnedeŭ pădite, Dar şi pace de la Dumnedeŭ Tatălŭ şi Domnul Nostru Iisus Christos; iar de la Smerenia Nóstră bine-cuvêntare.

Din mila luĭ Dumnedeŭ şi prin votul Naţiuniĭ fiind ales la 14 Februarie, anul mântuireĭ 1876, Episcopŭ al Sfinteĭ Episcopiĭ de Argeşŭ, şi la 22 a le acelieaşĭ lunĭ priimind cu respect şi cu recunoştinţă Toĭagul păstoral din Mâĭnele Prea Inălţatuluĭ Nostru Domn Carol I., Ne cunóscem datorĭ cu venirea nóstră în acéstă Eparchie a vĕ comunica ocuparea în persóna Nóstră a scaunuluĭ Episcopalŭ şi a ne alătura cu căldură la rugăciunile cuvioşiilorŭ şi cucerniciilor Vóstre către Dumnedeŭ, pentru întărirea şi înflorirea Sf. Nóstre Bisericĭ, pentru prosperarea scumpeĭ nóstre patriĭ, pentru conservarea sănĕtăţiĭ şi înmulţirea anilor MM. LL. Domnul şi Dómna şi pentru Prea Sfinţitul Nostru Mitropolit Primat D.D. Kalinik.

Tot odată vĕ amintescŭ prin acéstă carte pastorală principiile nestrămutate pe care este fondată Biserica Domnuluĭ Nostru Iisus Christos, adecă: «Să iubim pe Domnul Dumnedeul Nostru din tótă inima, cu totŭ sufletul şi cu tot cugetul nostru şi pe aprópele ca însuşĭ pe noĭ.» (Mateiŭ cap. 22, 37 şi 38).

In aceluaşĭ timpŭ vĕ amintescŭ că, clerul, care este chemat, conform învĕţătureĭ Sfinţilorŭ Apostolĭ şi prescripţiunilor Sfintelor canóne Apostolice şi Sinodale, de a conduce creştinătatea Ortodoxă pas cu pas pe calea mîntuireĭ sufletuluĭ de la naştere, intrarea în familie şi pênĕ dincolo de Mormênt, are pusă asupră'ĭ sarcina de a'şĭ implini înalta misiune cu tótă energia şi cu tot zelul cu care Darul Duhuluĭ Sfînt l'a investit spre acésta.

Vĕ sfătuescŭ încă, iubiţilorŭ meĭ fiĭ în Domnul, ca orĭ când din nenorocire s'ar strecura vre un Duhŭ rĕŭ de nepăsare şi necredinţă care ar ameninţa să surpe temeliele Bisericiĭ şi ale credinţeĭ ce ea mărturiseşte;

Să fițĭ cu priveghere şi luare aminte, precum fericitul Apostol Pavel, în prevederea Duhuluĭ sĕŭ, ne sfătueşte în una din Epistolile sale (Epist. II. Tim. § 3). Inălțațĭ rugĭ călduróse către Dumneḑeŭ, Tatălŭ celŭ Cerescŭ, de la care vine tótă lumina şi adevĕrul ca, prin Darul Mîntuitoruluĭ Nostru Iisus Christos şi prin puterea Sfîntuluĭ Duhŭ să se deschiză ochi mințiĭ acelora spre a vedea că Biserica şi credința îşĭ aŭ începutul lor de la Dumneḑeŭ.

Să nu încetațĭ a predica morala şi adevĕrul Evangelicŭ către aceia cari ar uita să créscă şi să învețe pe tinerime în frica Domnuluĭ, către aceĭa cari răspândescŭ ideĭ şi învĕțăturĭ primejdióse pentru credință şi Biserică, către aceĭa cari din ne ştiință despreţuesc lucrurile de evlavie şi sfințenie, către aceĭa cari nesocotesc supunerea către ceĭ maĭ marĭ şi bătrâni şi către aceia cari să depărtéză de Biserică prin nețiinerea în sémă a poruncilorŭ eĭ.

Să învățațĭ cu Duhul blândețelor şi să sfătuițĭ pe toțĭ ceĭ rătăcițĭ de a eşi din calea necredințeĭ şi de a urma cu scumpătate învĕțătura Mîntuitoruluĭ Nostru Iisus Christos, făcĕndu'ĭ a cunóşte adevĕrul şi lumina şi a se asemĕna glorioşilor noştri străbunĭ, cari eraŭ zeloşĭ pentru credința în Dumneḑeŭ, statornicĭ în evlavie către cele sfinte, şi de aceĭa şi plinĭ de amor pentru Patrie. — Să apărațĭ şi să susținețĭ Biserica şi credința cu căldură şi sfințenie, păstrând-o ast-fel, după cum ne-aŭ dat'o Mîntuitorul Nostru Iisus Christos prin Apostoliĭ sĕĭ şi sfințiĭ părințĭ, după cum a statornicit'o sfintele Sinóde şi după cum o aflăm în cărțile Bisericeştĭ.

Ḑi şi nópte să nu încetațĭ d'a înălța în ḑilele şi orele prescrise de Sf. Biserică rugĭ de mulțămire în sfintele Locaşurĭ ale respectivelor vóstre parochiĭ, către Prea Puternicul Dumneḑeŭ, cerĕnd cu credință Darul Duhuluĭ Sfînt ca să vĕ întăréscă şi să vĕ conducă maĭ departe pe calea misiuneĭ ce vĕ este încredințată; ca să reverse mila şi ajutorul necesariŭ asupra iubițiĭor noştriĭ fiĭ creştinĭ, reamintind pururea numele fericițiĭor fondatorĭ, cari aŭ jerfit averea şi 'şĭ aŭ vĕrsat sângele pe altarul patrieĭ, ca să ne lase moştenire aceste locaşurĭ Dumneḑeeştĭ.

Să îngrijițĭ fără preget a sprijini cu sfătuirile vóstre duhovniceştĭ pe orfan ca şi pe vĕduvă, pe sĕrman ca şi pe cel avut, pe cel slab ca şi pe cel tare întărindu-ĭ în calea Domnuluĭ, alinând durerile şi suferințele fie-căruia prin tot ajutorul moral ce'ĭ vețĭ da, şi prin tóte ajutórele materiale ce prin caritatea publică le vețĭ putea mijloci pentru susținerea lor.

Să povățuițĭ pe toțĭ la muncă şi la strădanie, la dragoste şi rugăciunĭ, la învățatură şi probitate şi în fine la îndeplinirea tuturor sacrelor lor datoriĭ, prin care numaĭ pot fi folositor Patrieĭ şi societățiĭ, şi cari sunt singurile mijlóce ce asigură în linişte, atât lor

cât şi urmaşilor o pacînică şi îmbucurătóre viaţă trecĕtóre, şi o eternă şi îngerésca viaţă spirituală.

Să alergaţî în tótă vremea şi ora din ḑi saŭ din nópte, la orî ce creştin, orî de câte orî vĕ vor chiema spre îndeplinirea trebuinţelor lor religióse.

Să fiţî model de virtute şi probitate nu numaî prin cuvinte ci şi prin fapte, ferindu-vĕ de orî-ce adunărî ne cuviinciόse, care ar degrada posiţiunea şi demnitatea clericală. Căcî ca uniî ce aveţî o mare responsabilitate asupră-vĕ înaintea luî Dumneḑeŭ şi a ómenilor, ca uniî ce sunteţî chemaţî a fi sarea pămêntuluî şi lumina lumiî, trebue să căutaţî a urma cu sfinţenie cuvintele Apostoluluî Pavel către Timoteî : «Nimenî să nu despreţuéscă tinereţele tale, ci fiî model credincioşilor cu cuvêntul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credinţa şi cu curăţenia. Nu fiî nebăgător de sémă de darul ce este întru tine, care ţi s'a dat prin proorocii cu punerea mâinilor preoţieî. De acestea să gândeştî ca procopséla ta să fie arătată întru tóte, pentru ca făcênd acestea şi pre tine te veî mântui şi pre ceî ce te vor asculta». (I. Tim. 4, 12—16).

Numaî ast-fel vĕ veţî arăta demnî de sarcina vóstră şi veţî face să nască în ânimile credincioşilor aceîaşî dragoste ce a avut'o Mîntuitorul nostru către sfînta sa Biserică, şi fără de care: «De veţî împărţi tótă avuţia vóstră şi de veţî da arderi şi chiar corpurile vóstre, întru nimic folos nu veţî avea». (1. Corint : 13—3).

Aflându-vĕ în mijlocul credincioşilor şi ştiind a dobândi prin faptele vóstre strălucirea unuî sóre moral, fie-care apropiindu-se, 'şî va putea încălḑi sufletul la raḑele luî folositóre şi mântuitóre.

Atuncî numaî sfînta nóstră Biserică se va întări cu desĕvêrşire pe bazele eî fondamentale, atuncî Patria va fi înflorită, iar smerenia Nóstră, mândru de resultatŭ, vom avea curagiŭ şi dreptul a cere unde se cuvine şi a obţine cu ajutorul luî Dumneḑeŭ tot sprijinul şi îmbunătăţirea ce clerul va merita.

Atuncî şi Archieria nóstră Episcopală Eparchiotă, va rĕspândi cu îndoită veselie bine-cuvîntarea sa pe capul cleruluî sĕŭ.

Acestea fiind de o cam-dată sfătuirile ce vĕ adresez voĕ, Prea iubiţilor fiî în Domnul, rugăm pe milostivul Dumneḑeŭ ca să vĕ lumineze cu darul sĕŭ cel sfînt spre a putea împlini cu tótă esactitatea greaua misiune la care sunteţî chemaţî, pentru folosul sufletesc al iubiţilor noştri fraţî creştinî, pentru înflorirea Bisericeî nóstre Române şi întru Mărirea şi lauda numeluî cel sfînt al Tătăluî şi al fiuluî şi al sfîntuluî Duh, care să fie cu voî toţî. Amin.

14 *Martiu*, 1876.

† Ghenadie Argeşiu

# CATE-VA CUVINTE

## ASUPRA PROPUNEREI RELIGIUNEÏ IN SCOLELE PRIMARE URBANE ŞI RURALE

Nimenea credem că nu se îndoesce că ființa raționalo-liberă séŭ omul este compusŭ din două părţĭ — materiă şi spirit. Nimenea credem că nu se îndoesce că ambele aceste părţĭ, aŭ necesitate de nutrimênt analog cu proprietăţile şi cerinţele lor naturale. Partea materială séŭ corpul, are necesitate de alimente tot materiale pentru susţinerea şi crescerea forţeĭ animale; iar cea spirituală séŭ sufletul, de alimente, care să 'ĭ pótă satisface cerinţele şi să'ĭ manţie vigórea proprie luĭ. Nutrimêntul părţeĭ a doua din care este compus omul, se găsesce în adevĕrurile propagate de Religiunea creştină. Când omul este lipsit de acest nutrimênt, nu viază în complectul seŭ; fiind-că 'ĭ lipsesce sucul cel maĭ necesar, care întăresce şi ţine în vigóre şi kiar în armonie ambele părţĭ din care este compus.

Necesitatea şi importanţa Religiuneĭ într'o societate séŭ poporŭ — pentru crescerea şi viaţa luĭ, ar putea fi necontestate, kiar şi atuncea, când s'ar dovedi acésta, numaĭ prin acel fapt neîndoibil, că ea a esistat şi esistă la tóte popórele; cu atât maĭ mult când noĭ vedem kiar şi din experienţă, că ea este atât de necesară şi binefăcĕtóre, precum pentru fiă-care om în parte, aşa şi pentru întregĭ societăţĭ séŭ popóre. Religiunea singură numaĭ, este acea putere care concentréză, precum mintea fiă-căruĭ om în parte, aşa şi a unuĭ întreg popor într'un singur punct — Dumneḑeŭ. Când noĭ privim la diferitele membre ale uneĭ societăţĭ, ca la membrele unuia şi aceluiaşĭ corp, care tóte 'şĭ aŭ destinaţiunea lor, vedem că ele fiăcare după kemarea lor, îşĭ aŭ ocupaţiunĭ diferite, şi fiă-care în parte se gândesce: care la comerçiul seŭ, care la meseria sea, care la funcţiunea sea, care la ţinta ce 'şĭ a propus a o ajunge etc. etc.

Vrea-se-ḑică gindurile ómenilor în diferite timpuri, sunt aşa de variate, cum sunt de variate şi ocupaţiunile lor. Unicul punct care póte concentra pe fiă-care în parte şi pe toţĭ împreună, este Religiunea. In ea, şi învĕţatul şi neînvĕţatulŭ, şi cel bogat şi cel sărac, află punctul cel maĭ tare de sprijin. In Religiunea creştină învĕţatul află deslegare problemelor pe care raţiunea numaĭ singură de sine, orĭ şi cât s'ar forţa, nu le póte resolva; în ea ne învăţatul află satisfacţiune tutulor cerinţelor sufletuluĭ sĕŭ, aşa că pentru dênsul, cestiunile cele maĭ grele de resolvat, să resolvă cu fórte mare uşurinţă; în ea, norocitul află isvorul tutulor bunurilor de care se bucură în acéstă lume; în ea, nenorocitul află mângîerile cele maĭ satisfăcătóre în împregiurările cele maĭ grele; în Religiunea creştină ḑicem, îşĭ găsesce sprijinul şi întărirea sea o societate séŭ un stat întreg: căcĭ ea, nu numaĭ nu contra ḑice şi nu împedică nicĭ-o-dată progresul şi prosperitatea luĭ în bine, ci încă, îĭ şi înlesnesce miḑlócele spre acésta. Acésta se probézĭ prin ênsuşĭ învĕţătura pe carea Religiunea nóstră creştină orthodocsă o propagă. Aşa spre esemplu, Domnul nostru Iisus Christos şi Apostoliĭ seĭ învaţă: «Daţĭ cele ce sunt ale Cesaruluĭ, Ceseruluĭ, şi cele ce sunt ale luĭ Dumneḑeŭ, luĭ Dumneḑeŭ; daţĭ celuĭ cu dajdia dajdiă şi celuĭ cu vama vamă» (Math. XXII, 21; Romanĭ XIII, 7); de asemenea, «tótă stăpânirea este de la Dumneḑeŭ şi tot sufletul să se supună eĭ; căcĭ care se opune stăpânireĭ, se opune rândueleĭ luĭ Dumneḑeŭ, şi 'şĭ face sieşĭ judectă» (Rom. XIII, 1 — 2); maĭ de parte, că toţĭ cetĕţeniĭ sunt datori să dea celuĭ cu frica frică şi celuĭ cu onórea onóre, şi că să nu 'şĭ facă singuri satisfacţiune: căcĭ este cel ce răsbună şi judecă—Dumneḑeŭ (Rom. XIII; Math. VII, I); că cetăţeniĭ sunt datorĭ să facă rugăciunĭ, cererĭ şi mulţămiri pentru toţĭ ómenĭ, — pentru împăraţĭ şi pentru ceĭ ce sunt în dregătoriĭ, ca să petrécă eĭ viaţă lină şi cu bună credinţă şi curăţeniă (I Timot. II, 1—2); că să nu părăséscă eĭ pe împĕratul lor în nenorocirea luĭ; că ceĭ ce nu aŭ stăpânire cad ca frunḑele (Parob. Solomon. XI, 14); că eĭ datoresc a 'şĭ apăra patria de inamicĭ: «muerile şi prunciĭ voştri — citim în capitolul I, v. 14 dela Iisus Navi — să rĕmână a casă, iar voĭ toţĭ cariĭ puteţĭ, să mergeţĭ cu fraţiĭ voştri şi împreună să faceţĭ răsboiŭ»; că aceia ce ţine nu 'ţĭ place — învaţă Iisus Christos — altuia nu face etc. etc.

Din tóte acestea, noĭ vedem că sânta nóstră Religiune creştină ne învaţă: 1) De a nu ne opune la plata contribuţiunilor pentru necesităţile statuluĭ; 2) Ca să nu ne opunem maĭ marilor noştrĭ, când ne kiamă la împlinirea datoriilor, şi tot-o-dată să dăm fiă-căruia aceea ce i se cuvine; 3) că atuncĭ când se întîmplă neînţelegerĭ şi certe între cetăţenĭ, sĕ-şĭ caute dreptatea pe căĭ legale, iar nu se 'şĭ satisfacă singuri-unul asupra altuia: lucru prin care s'ar da motive la disordine pubilică; 4) că noĭ nu trebue numaĭ se ne supunem maĭ marilor noştri, ci încă se ne şi rugăm pentru dênşiĭ; 5) ca noĭ în caz de necesitate, să apărăm, cu pericolul vieţeĭ nóstre kiar, pe capul statuluĭ nostru; 6) că noĭ trebue a ne iubi patria şi a ne păzi ţéra cu arma în mâna; 7) pentru a întroduce pace şi armonie între noĭ, prin noĭ ênşine, fŏră a ni se impune acésta de către cine-va, ne îndémnă a face altuia, aceia ce voim să ne facă şi nouă alţiĭ etc. etc.

Decĭ dér, Religiunea nóstră creştină Orthodocsă conţine elementele cele maĭ necesare pentru viaţa complectă a omuluĭ; décă în ea se găsesce punctul de sprijin al tuturor minţilor omenescĭ; déca în ea, toţĭ ceĭ-ce caută, găsesc repaus şi fericire; décă ea conlucra aşa de mult la consolidarea, înflorirea, perfecţionarea, prosperitatea şi fericirea fiă-căruĭ om în parte şi a tuturor popórelor în genere; apoĭ ea negreşit trebue a fi înrădăcinată şi bine întărită în mintea şi inima tutror ómenilor încă din mica lor copilărie.

Dér pentru a putea avea bun succes în acésta, Religiunea, pe lângă că trebue a fi susţinută, apărată şi respectată de tóte autorităţile dintr'un stat, începênd de la capul statuluĭ şi pânĕ la cel maĭ din urmă funcţionar, credem a fi necesar a sĕ lua mĕsurĭ pentru ca propunerea eĭ prin tóte şcólele, să se facă de persóne competinte şi cu frica luĭ Dumneḑeŭ, care frică — duprê ḑicerea înţeleptuluĭ — este înţelepciunea ómenilor. Şi fiind-că Preuţiĭ sunt persónele, care în mod special se ocupă cu acest obiect atât de necesar şi bine făcĕtor pentru toţĭ, nimenuĭ credem a fi maĭ propriu de a sĕ încredinţa propunerea luĭ prin tóte scólele nóstre, de cât lor; şi în cas de lipsă, persónelor care aŭ reuşit a căpăta şi înţelepciunea cea dupĕ Dumneḑeŭ, carea de sigur este cam greu de a se poseda de nisce persóne, ce pe-de-o-parte nu s'aŭ ocupat în mod special cu studiul Religiuneĭ, iar pe-de-alta, adese orĭ sunt indiferente şi

cu puçin respect către cele religióse. Aducerea în împlinire a acestiĭ propunerĭ, póte fi cu atâta maĭ uşóră, cu cât prin tóte comunele nóstre de astă-ḑi să află şi Preuţĭ Seminarişţĭ.

Dupre organisaţiunea instrucţiuneĭ de la noĭ din ţéră, ceĭ întâiŭ învaţătorĭ aĭ copiilor din şcólele primare sunt adese-orĭ nisce tinerĭ, cariĭ de şi capabilĭ pentru propunerea altor obiecte, adeseorĭ să întâmplă a nu fi cu tóte acestea, pe deplin întăriţĭ în adevĕrurile Religiuneĭ nóstre creştine ortodoxe; iar fiind ast-fel, negreşit, eĭ nicĭ nu le pot propune aşa precum ele în adevĕr sunt şi cum datoresc ale propune. Şi pe lângă acestea, kiar déca ar şi fi, eĭ nu pot înrădăcina bine în mintea şi inima copiilor adevĕrurile religióse, numaĭ prin stăruinţa ce 'şĭ pun de a-ĭ învăţa obiectele religióse dupre programă; căcĭ pentru acésta să cere nu numaĭ zel şi activitate, ci şi aceia, ca eĭ să fie plinĭ şi de pietate şi respect către tot ce este religios, şi să conducă pre copiĭ la Biserică în tóte ḑilele de Duminică şi serbătorĭ, — calităţĭ pre care cam greŭ, décă nu nicĭ de cum, le putem afla în învăţĕtoriĭ tinerĭ. Iar acésta contribuesce fórte mult la împucinarea simţuluĭ religios în noua generaţiune.

Dupre noĭ, sunt fórte greşiţĭ aceĭa, cariĭ gândesc că prin slăbirea simţuluĭ religios în popor, aŭ făcut şi fac marĭ progrese în Civilisaţiune. Şi ca probă la acésta este, că de când am început şi noĭ a înainta în asemenea civilisaţiune, s'a şi ivit necesitatea de a se forma o mulţime de case pentru ne împlinitoriĭ legilor ţeri nóstre. Legile unuĭ stat orĭ şi cât ar fi ele de bune şi perfecte, décă va lipsi frica de Dumneḑeŭ din esecutoriĭ şi împlinitoriĭ lor, nicĭ o dată nu 'şĭ vor putea da fructul dorit.

A construi tot edificiul civilisaţiuneĭ numaĭ pre principiile raţiuneĭ, când este sciut că ea singură de sine este supusă erorilor, este periculos lucru; şi poporul care continuă a urma asemenea direcţiune, negreşit nu va putea avea de cât sórta acelor popóre, care aŭ mers pe nisce ast-fel de căĭ.

Pe basa dér a celor expuse, precum şi în dorinţa de a înlătura relele ce ar decurge din ţinerea şi la noĭ a uneĭ asemenea direcţiuni, suntem de părere că, de şi dupre programa elaborată în acest an, Religiunea în şcólele Primare, rurale şi urbane, pare a fi normat a se propune într'unŭ mod cam superficial, totuşĭ décă ea se va preda prin tóte şcólele de către Preuţĭ, séŭ şi alte persóne cu calităţile

arătate maĭ sus, se va face mult maĭ mare progres, şi statul în genere va căştiga maĭ mult.

Incărcarea bugetuluĭ instrucţiuneĭ cu o sumă óre care, destinată pentru retribuţiunea Preuţilor ce vor propune religiunea în tóte clasele primarĭ, nu numaĭ nu va produce nicĭ o pagubă statuluĭ, ci încă 'lŭ va şi folosi, căcĭ când simţul religios va domni masa poporuluĭ, atuncĭ el împlinindu-şĭ tóte datoriele maĭ mult de voe, sĕ va împuçina numĕrul cel mare al funcţionarilor administrativĭ. Osebit de acésta, sĕ va avea atuncĭ şi *profitul moral* în parte şi în genere, care ajută fórte mult la împuternicirea şi înflorirea unuĭ stat. **Nihil sine Deo=Nimic fără Dumneḑeŭ.**

Archim. **Silivestru Bălănescu.**

## DESPRE SANTULU NICETA

(NICHITA ROMANULU)

### I

Décă în sînulŭ societăţeĭ este vre uă instituţiune, care ţine comptŭ de faptele celebre ale ómenilorŭ marĭ şi virtoşĭ, şi care îndémnă posteritatea a celebra memoria acestorŭ ómenĭ şi a-ĭ glorifica câtŭ se póte de splendidŭ : apoĭ instituţiunea, dedicată eminamente acestuĭ scopŭ, este religiunea creştină. Putemŭ afirma chiar, că acéstă frumósă misiune este numaĭ a religiuneĭ ; pentru că religiunea avêndŭ de scopŭ moralisarea omuluĭ prin preceptele séle, este imposibilŭ a nu lua în consideraţiune faptele laudabile ale celorŭ ce se conducŭ de dênsa atâtŭ în viéţa lorŭ privată, câtŭ şi în afacerile publice şi patriotice. Biserica ca organŭ alŭ religiuneĭ a lucratŭ din tóte puterile spre a eternisa memoria unorŭ bărbaţĭ atâtŭ de marĭ aĭ omenireĭ. Biserica a preţuitŭ cu religiositate profundă viéţa virtósă şi săntă, a pusŭ mare preţŭ pe tăria de caracterŭ a ómenilorŭ abnegaţĭ, pe meritele lorŭ ca scriitorĭ şi patrioţĭ.

Décă în vieţele sânţilorŭ nu vedemŭ menţionatŭ ce-va despre aceste merite, ci numaĭ despre calităţile lorŭ ca pioşĭ creştinĭ şi aprigĭ apărătorĭ şi susţinĕtorĭ aĭ doctrineĭ ortodocse, acésta a fácut'o biserica spre a nu lua rolulŭ unuĭ instrumentŭ politicŭ, spre a nu eşi din limitele pacinice, determinate de divinulŭ sĕŭ Intemeiătorŭ, şi spre a nu se depărta de principiele inofensive ale evangelieĭ. Tóte calităţile de adevĕraţĭ ómenĭ folositorĭ neamuluĭ omenescŭ, fie aceste calităţĭ de bunĭ şi patrioţĭ oştenĭ, séŭ în fine verĭ ce merite, pe tóte biserica le a contopitŭ cu calităţile religióse şi le a

celebratŭ, lăsândŭ, ne apăratŭ, pe ale acelora, cari de şi aŭ avutŭ óre-cari merite, dérŏ aŭ adusŭ óre-care vătămare séŭ aŭ impugnatŭ doctrina ortodoxă creştină.

Spre a se convinge verĭ-cine despre acéstă direcţiune şi despre acestŭ spiritŭ alŭ Bisericeĭ, nu are de câtŭ să observe cu atenţiune notiţele biografice ale sânţilorŭ conţinute în sinaxarele Mineelorŭ. Aci, maĭ multŭ séŭ maĭ puçinŭ, se vorŭ vedé diferitele merite ale fiecăruĭa, ca militarŭ, ca modelŭ de pietate şi credinţă, ca învĕţătorŭ ortodoxŭ, ca apărătorŭ alŭ doctrineĭ evangelice, ca făcĕtorŭ de minunĭ şi bine-făcĕtorŭ către săracĭ şi chiar ca patriotŭ, tóte ênsă reduse la credinţă şi pietate, pentru cuvêntulŭ că nicĭ acestea nu le lipsiaŭ.

Datoria omuluĭ este de a recunósce şi recompensa meritele, virtutea, şi totŭ este sântŭ şi demnŭ în viéţa semenuluĭ sĕŭ. Décă aceste merite séŭ calităţĭ nu se enumeră, ci se celebréză dintr'unŭ punctŭ de vedere, séŭ altulu, prin acésta persóna celebrată nu a perdutŭ nimicŭ; căcĭ biserica celebrându-le faptele, îĭ pune înaintea nóstră şi a posterităţeĭ ca modele demne de imitatŭ. Totulŭ aci consistă în a recunósce şi recompensa; şi décă biserica face acésta, puçinŭ importă pre verĭ-cine, décă s'aŭ grupatŭ meritele şi s'aŭ pusŭ subt uă singură formă, séŭ décă s'a celebratŭ persóna numaĭ dintr'unŭ punctŭ de privire. Cele-alte calităţĭ le înregistréza istoria, aşa că nu rĕmâne nimicŭ la întunericŭ.

Intre sânţiĭ celebraţĭ şi glorificaţĭ de biserica ortodoxă pentru tăria de caracterŭ, pentru credinţa şi pentru patriotismulŭ lorŭ este şi sântulŭ Niceta romanulŭ.

Din causa timpurilorŭ celorŭ nefericite ale întunericuluĭ barbarŭ şi prin urmare din causa lipseĭ de scrierĭ detaliate despre cele petrecute în Dacia între Românĭ în anticitate, posedemŭ puçine notiţe istorice în privinţa sântuluĭ Niceta. Pe aceste notiţe întemeiandu-ne vomŭ indica câte-va momente însemnate din viéţa sântuluĭ Niceta. Este multŭ maĭ bine şi maĭ demnŭ a ḑice verĭ-câtŭ de puçinŭ, de câtŭ nicĭ de cum, despre unŭ sântŭ omŭ alŭ ţĕreĭ nóstre.

Multe lucrurĭ însemnate şi mulţĭ bărbaţĭ marĭ se ştergŭ din memoria posterităţeĭ, ne scriindu-se nimicŭ în privinţa lorŭ. Câţĭ bărbaţĭ marĭ aĭ bisericeĭ române n'aŭ rĕmasŭ în întunericŭ, abia păstrându-se memoria lorŭ numaĭ prin tradiţiune! Toţĭ trebue să do-

rimŭ a cunósce viéța bărbaților̆ marĭ și sânțĭ din tótă lumea; în casŭ ênsă, când n'amŭ puté avé acéstă cunoscință întinsă, nu ne este iertatŭ a ignora celŭ puçinŭ pe aĭ țěreĭ nóstre. Suntemŭ datorĭ a cunósce și venera pe martiriĭ românismuluĭ, ca cunoscêndu-le credința și faptele, cunoscêndu-le devotamentulŭ pentru credință și patrie, să le urmămŭ cu aceașĭ tărie și perseveranță. A neglige pe aceștĭ sânțĭ ómenĭ, a-ĭ da uĭtăreĭ, nu numaĭ nu este demnŭ, ci încă nu ne este de folosŭ. Generațiunea actuală și cele viitóre avêndŭ înainte nisce modele așa de sublime, se vorŭ însufleți și maĭ multŭ spre bine și vorŭ lucra spre a se arěta demnĭ descendențĭ.

Biserica română, credinciósă doctrineĭ ortodoxe și patrieĭ séle nu a pututŭ uĭta pe martirulŭ Nichita, ci l'a înscrisŭ în rugăciunile séle chiar cu numele de românŭ: «*Nichita Românulŭ*».

Maĭ înainte de a vorbi despre viéța sântuluĭ Nichita, credemŭ necesarŭ a ḑice câte-va cuvinte despre starea românilorŭ din acelŭ timpŭ.

Se scie că Româniĭ de la așeḑarea lorŭ în Dacia (la începutulŭ seculuĭ II) în decursŭ de maĭ multe secole aŭ avutŭ a suferi din causa invasiunilorŭ continue ale barbarilorŭ. Pe de uă parte barbariĭ dominaŭ succesivŭ asupra Românilorŭ, éră pe de altă parte Româniĭ aŭ fostŭ vecinĭ aĭ unorŭ barbarĭ, óre-cum maĭ numeroșĭ. De aci a provenitŭ ca numele de românŭ să se păstreze intactŭ totŭ-déuna numaĭ în gura poporuluĭ pênĕ acum, éră istoriciĭ să-ĭ numéscă: când *goțĭ* (intimpulŭ dominațiuneĭ goților̆), când *Cumani* (confundêndu-ĭ cu Cumaniĭ vecinĭ, cari eraŭ situațĭ spre rĕsăritulŭ Dacieĭ) etc.

In secolulŭ III goțiĭ invadêndŭ în Dacia și dominândŭ peste românĭ, româniĭ eraŭ cunoscuțĭ la alte popóre subt numirea dominatorilorŭ, adică eraŭ numițĭ goțĭ. Pentru acésta în cele ce vomŭ cita cuvêntulŭ *gotŭ*, pusŭ ca adiectivŭ pe lôngă numele sântuluĭ Nichita, nu însemnéză de câtŭ românŭ. A traduce astŭ-felŭ cuvêntulŭ *gotŭ* cu cuvêntulŭ românŭ, fĕră a greși, ne autorisă chiar istoria. La începutulŭ seculuĭ III pênĕ aprópe de finitulŭ seculuĭ IV, barbariĭ goțĭ de și aveaŭ idee despre evangelie, cu tóte acestea tocmaĭ prin seculŭ IV s'aŭ convertitŭ; și atuncĭ décă s'aŭ convertitŭ aŭ prii-

mitŭ confesiunea Ariană. Astŭ-felŭ pe la anulŭ 375 goţiĭ, goniţĭ de Hunĭ, ceru imperatoruluĭ Valente permisiunea de a trece în imperiulŭ romanŭ peste Dunăre. Valente le dă permisiune cu condiţiunea de a priimi botezulŭ (se înţelege cu confesiunea ariană, pe care o susţinea chiar imperatorulŭ).

Din contră românii veniţĭ din Italia, décă nu toţĭ, celŭ puçinŭ uă bună parte priimiseră creştinismulŭ ĕncă din loculŭ natalŭ ; cu alte cuvinte sĕmênţa doctrineĭ evangelice era plantată între românii Dacieĭ de la începutul seculuiuĭ II prin coloniile romane. Din acestea cine nu póte înţelege că goţĭ creştinĭ, ca poporŭ, nu esista înainte de anulŭ 375, şi tot-de-uă-dată cine nu póte înţelege că *goţiĭ creştinĭ şi anume creştini ortodocşĭ* înainte de acestŭ anŭ nu puteaŭ fi de câtŭ *românii*?

Despre românĭ se scie nu numaĭ că eraŭ creştinĭ ortodoxĭ chiar înainte de anulŭ 325, ci încă, că aveaŭ şi organisaţiune eclesiastică, adecă, că aveaŭ episcopiĭ şi Metropoliĭ ortodoxe, precum era Metropolia din Alba Iulia, episcopia din Dafne. Despre acestea ne încredinţéză chiar actele conciliuluĭ din Nicea (325), unde se vede că la acestŭ conciliŭ a luatŭ parte Metropolitulŭ românŭ din Alba Iulia, numitŭ Teofilŭ, deşi elŭ nu subscrie de câtŭ cu numirea ţereĭ, aflată sub dominaţiunea gotică. Pe lôngă acestea trebue să scimŭ că goţiĭ nu se putuseră românisa, nicĭ elenisa, séŭ celŭ puçinŭ elenismulŭ creştinŭ nu avusese aşa de repede influinţă asupra goţilorŭ spre a adopta numenĭ proprie elenice înainte de a fi convertiţĭ la creştinismŭ.

Despre românĭ ênsă nu numaĭ se póte presupune, că aŭ luatŭ numenĭ grecescĭ, ci chiar se póte afirma, de óre ce eraŭ în contactŭ cu bizantiniĭ ca creştinĭ. Pentru acésta sântulŭ Niceta chiar dupre nume consideratŭ nu putea fi gotŭ, ci românŭ, fiindŭ botezatŭ de Metropolitŭ românŭ, care ênsuşĭ avea nume grecŭ.

Aceste puçine notiţe preliminarie ḑise, putemŭ vorbi despre sântulŭ Niceta pe câtŭ ne permitŭ datele istorice!

## II

Părinţiĭ sântuluĭ Niceta aŭ fostŭ românĭ din partea stîngă a Dunăreĭ, adică din Dacia Traiană.

Tatălŭ Sântuluĭ era duce în Dacia australă (în români**a** Munténă) Cunoscinţa despre doctrina creştină a priimit'o de la unŭ Teofilŭ, care maĭ pre urmă a devenitŭ Metropolitu românŭ în Alba Iulia. Décă acestŭ duce a avutŭ, séŭ nu, maĭ mulţĭ fiĭ, nu scimŭ, déră fiulŭ sĕŭ, care a remasŭ cunoscutŭ posterităţeĭ este sântulŭ Niceta.

« *Niceta, fiulŭ duceluĭ român, s'a născut, a crescut şi s'a luminat în partea stângă a Dunăreĭ, în pământul barbarilor* » (Martiriĭ cruceĭ în Dacia pag. 106).

Susŭ numitulŭ Teofilŭ devenitŭ Metropolitŭ alŭ Goţieĭ luă pe lângă sine pe fiulŭ iubituluĭ duce, îngrijindŭ de educaţiunea sa, iniţiându-lŭ în principiile religiuneĭ creştine şi botezându-lŭ:

Despre sântulŭ Niceta că a fostŭ românŭ din Dacia traiană ne încredinţéză nu numaĭ Georgiu Curopalatulŭ Codinŭ, când tractéză despre viéţa Sântuluĭ, ci şi cele ḑise în sinaxarulŭ Mineiuluĭ, la 15 ale luneĭ Septembre.

In Mineiŭ se ḑice astŭ-felŭ:

« *Acesta (sântulŭ Niceta) a fost pe vremea împĕrăţieĭ Mareluĭ Constantin, născutŭ şi crescutŭ în ţéra barbarilor* (1) *celor numiţi Goţĭ (adică în Dacia luĭ Traian, care scriitorilor grecescĭ le este dincolo de Dunăre, éră nouĕ Românilor dincóce de Dunăre, care ţéră pe acele vremĭ o apucaseră Goţiĭ şi se chiema Goţia, éră acum se chiémă ţéra Moldoveĭ şi românéscă*):

Despre instruirea sântuluĭ Nichita prin Teofilŭ, Minologiulŭ imprimatŭ în Roma (2) se esprimă astŭ-felŭ:

« *Illud quoque traditur Nicetam christianis rudimentis imbutum fuisse a Theophilo, episcopo Gothiae, eo nempe qui concilio Niceno*

---

(1) Adică în ţera ocupată de barbarĭ, éră nu în ţéra, unde sunt numaĭ barbarĭ.

(2) ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟΝ, sive, *Kalendarium Ecclesiae Constantinopolitanae*, CIϽ. Annorum vetustate insigne primitus e Bibliotheca Romana Albanorum in lucem editum et veterum monumentorum comparatione diurnisque commentariis illustratum cura Steph. Antonii Morcelli, accedunt quatuor Evangeliorum lectiones in codice variantur.

Vol. I. II.

Romae. praesidum anno MDCCLXXXVIII.

*interfuit et subscripsit: Theophilus Gothiae Metropolis=Şi acea se spune că Niceta a fostă adăpatu în elementele (doctrineĭ) creştine de către Teofilu, episcopulu Gotieĭ, adecă acela, care a luatu parte la conciliulu Nicenu şi a subscrisu : Teofilŭ alŭ Metropoleĭ Goţieĭ* ».

Profesiunea părintéscă avu influinţă şi asupra fiuluĭ; la acésta însă contribui fórte multŭ şi direcţiunea, dată de Metropolitulŭ Teofilŭ. Acestŭ Metropolitŭ inspiră juneluĭ Niceta unŭ mare curagiŭ şi-ĭ desvoltă simţimêntele religióse şi patriotice într'unŭ gradŭ fórte însemnatŭ, ca la timpŭ să pótă fi aprigŭ apărătorŭ alŭ patrieĭ şi credinţeĭ séle creştine.

Incetândŭ din viéţă tatălŭ sântuluĭ, Românii avură pe Nichita totŭ aşa de bunŭ şi curagiaosŭ duce, ca şi pe tatălŭ luĭ. In calitatea sa de duce, sântulŭ Niceta desvoltă uă activitate eminentă, nu numaĭ pentru apărarea patrieĭ, a confraţilorŭ séĭ, ci şi pentru susţinerea credinţeĭ ortodoxe în contra ferocilorŭ barbarĭ, cari năvăliaŭ în Dacia.

In acelŭ timpŭ aşa de furtunosŭ din causa invasiunilorŭ barbare, décă sântulŭ Niceta nu putea face maĭ multŭ, celŭ puçinŭ inspira tărie şi curagiŭ Românilorŭ spre a suporta suferinţele cele trecĕtóre din partea barbarilorŭ, érŭ la ocasiunĭ favorabile îĭ conducea în lupta cu inimiciĭ. Lupta sa cu inimiciĭ barbarĭ a duratŭ pênĕ în timpulŭ luĭ Atanaricŭ.

Pe la anulŭ 369 goţiĭ din Dacia traiană trecêndŭ Dunărea în contra bizantinilorŭ, imperatorulŭ Valente fu necesitatŭ a se întórce din Orientŭ contra acestorŭ barbarĭ, cari nu se contentaŭ (mulţămiaŭ) numaĭ cu ocuparea Dacieĭ, ci voia a invade şi în imperiulŭ romanŭ transdanubianŭ.

Spre a puté imperatorulu să reuşéscă contra acestoru barbarĭ cutreerătorĭ, provocă pe româniĭ Dacieĭ traiane, cari suferiaŭ subt aceştĭ barbarĭ, ca să prindă şi să ucidă prin pădurile lorŭ pe goţĭ, cari se ascunseseră într'ênsele sub conducerea regeluĭ lorŭ, Atanaricŭ. Intre romaniĭ, cari acum ajutară coreligionarilorŭ bizantinĭ spre a învinge pe barbarĭ, era şi sântulŭ Nichita ca Duce alŭ românilorŭ. Furia şi cruḑimea luĭ Atanaricŭ numaĭ avu marginĭ de acum. Elŭ vĕḑu că româniĭ Dacieĭ traiane simpatisaŭ maĭ multŭ pentru bizantinĭ, fiindŭ de aceaşĭ religiune cu dênşiĭ şi cu mulţĭ

chiar de acelaşi sânge românŭ; pentru acésta după terminarea resbelului prin pace, Atanaricŭ esercită cele maĭ îngrozitóre cruḑimĭ asupra românilorŭ şi în specialŭ, putemŭ ḑice, asupra românilor creştinĭ. Aplicândŭ cruḑimile sele asupra tutorŭ românilorŭ, Atanaricŭ nu putea a nu căuta pe capiĭ lorŭ. Sântuluĭ Nichita deci, ca duce, îĭ era imposibilŭ a scăpa de cruḑimea barbaruluĭ. Din ordinulŭ luĭ Atanaricŭ goţiĭ prinseră pe sântulŭ Nichita şi-lŭ aduseră înaintea regeluĭ lorŭ.

Barbarulŭ rege ordonă ca să tortureze pe Sântulŭ: cea ce se şi făcu ardêndu-ĭ membrele şi făcêndu-lŭ martirŭ alŭ credinţeĭ creştine şi alŭ patrieĭ séle, dupre cum ḑice Suidas: « 'Αθαναριχος, ὃς ἐβασάνισε τὸν ἅγιον Νικήταν καὶ μέγαν μάρτυρα Χριστοῦ πεποίηκεν = *Atanaricŭ, care a torturatŭ pe sântulŭ Niceta şi l'a făcutŭ mare martirŭ alŭ luĭ Christos* ».

Totŭ asemenea vorbesce şi sinaxarulŭ Mineiuluĭ: « *Decĭ fiindŭ că acestŭ sântŭ nu a voitŭ a urma păgânétatea barbarilorŭ, ci pre cum era de neam luminatŭ şi bogatŭ, aşa era şi creştinŭ bunŭ: decĭ fiindŭ prinsŭ de Atanaricŭ, stăpânitorulŭ Goţilor pentru credinţa luĭ Christos, fórte muncitŭ a fostŭ, maĭ pre urmă prin focŭ s'a săvêrşit* »

In martirologiulŭ bisericeĭ occidentale sântulŭ Nichita este trecutŭ astŭ-felŭ: *Eodem die sancti Nicetae Gothi, qui ab Athanarico rege ob catholicam* (1) *fidem jussus est igne comburi* = *In aceaşĭ ḑi a sântuluĭ Nichita gotulŭ, care pentru credinţa catolică se ordonă a fi arsŭ* ».

Décă Mitropolitulŭ Teofilŭ, la anulŭ 325 era deja Metropolitŭ, şi décă elŭ după ce a devenitŭ Mitropolitŭ a luatŭ subt îngrijirea sa pe fiulŭ duceluĭ, putemŭ înţelege că flórea etăţeĭ sântuluĭ Nichita era tocmaĭ în ceĭ din urmă anĭ aĭ vieţeĭ Mareluĭ Constantinŭ, dupre cum ne lasă să înţelegemŭ cele citate maĭ susŭ din Mineiŭ. Totŭ de uă dată putemŭ ḑice aproximativŭ că atuncĭ, când a priimitŭ corónа de martirŭ alŭ luĭ Christosŭ şi alŭ patrieĭ, avea etatea între 57—60 anĭ.

Anulŭ martirisăreĭ sântuluĭ Niceta, dupre atestaţiunea Minologiuluĭ citatŭ maĭ susŭ, este cam pe la 372, adică la treĭ anĭ după începerea nu-

(1) Aci cuvêntulŭ catolicŭ este întrebuinţatŭ spre a esprima idea de ortodoxie, éră nu cum se înţelege astă-ḑĭ din eróre.

mituluĭ resbelŭ: « *Nicetam defunctum putant circa annum* CCCLXXII, *quo anno ab rege eodem occisus est sanctus Sabas gothus (românul)=Se crede că Niceta a muritŭ cam pe la anulŭ 372, în care anŭ a fostŭ ucisŭ de acelaşi rege şi sântulŭ Sava gotulŭ (românul)* ».

Bollandianiĭ (1) susţinŭ că loculŭ martirisăreĭ sântuluĭ Nichita este Moldavia: « *Bollandiani* (2) *in Ammiano, ubi Valentis Augusti res gestas contra Athanaricum narrat, satis indicii reperiunt ut statuant, Nicetam in hodierna Moldavia, vel huic contermina Valachia, aut Basarabia occubuise; quod eae regiones tunc Athanarico parebant = Bollandianiĭ găsescŭ în Amian, unde naréză faptele luĭ Valentie Augustulŭ contra luĭ Atanaricŭ, destule indicie pentru a determina că Niceta a muritŭ în Moldavia de astă ḑĭ, séŭ în vecina acesteia, Valachia séŭ Basarabia, fiind-că acele regiunĭ eraŭ subt ascultarea (supuse) luĭ Atanaricŭ* » Autorulŭ *martirilor cruceĭ în Dacia* ne spune despre cele petrecute în urmă cu reliquiele sântuluĭ Nichita astŭ-felŭ: « *Iar sacrele séle rĕmăşite fură aruncate cu despreţŭ într'unŭ stufŭ de trestie pe marginea Dunăreĭ spre a fi pradă pescilor. Corpulŭ martiruluĭ zăcu cât-va în apele Dunăreĭ pênĕ ce creştiniĭ traianiştĭ însciinţară pe Marianĭ, amiculŭ luĭ Nichita despre mórtea acestuia. Concetăţeniĭ sântuluĭ eraŭ fórte mîhniţĭ că nu potŭ înmormênta sacrele luĭ rĕmăşite după tótă cuviinţa şi meritele; căcĭ s'ar fi compromisŭ în ochiĭ barbarilor* ».

In urma acesteĭ însciinţărĭ, Marianŭ luă corpulŭ martiruluĭ şi-lŭ duse în patria sa (a luĭ Mirianŭ), Cilicia în cetatea Mopsuestia.

Cu cele relatate maĭ susŭ despre loculŭ, unde s'aŭ transportatŭ reliquiele sântuluĭ sunt în acordŭ şi cele coprinse în Minologiulŭ menţionatŭ: « *Est etiam in Actis* (3) *Martyris corpus Mopsuestiam in Ciliciam translatum esse = Chiar in Acte se află că corpulŭ martiruluĭ s'a transportat în Mopsuestia din Cilicia* »

Totŭ autorulŭ « *martirilor cruceĭ* » ne spune că Marianŭ luândŭ

---

(1) Bollandus era unŭ jesuitŭ fórte eruditŭ din Anversŭ. Elŭ a consacratŭ unŭ îndelungatŭ timpŭ pentru a aduna acte relative la vieţele sânţilorŭ şi la istoria bisericéscă.

(2) Bollandianiĭ eraŭ nisce continuatorĭ aĭ jesuituluĭ Bollandus; acestia maĭ multŭ de unŭ secolŭ s'a ocupatŭ a aduna acte şi notiţe despre vieţile sânţilorŭ.

(3) Acta sanctorum (uă colecţiune)

corpulŭ martiruluĭ şi înfăşurându-lŭ într'uă pînză subţire l'a înmormêntatŭ în ḑiua de 15 Septemvrie cu tótă cuviinţa şi ceremoniele prescrise. Prin contribuţiunea românilorŭ compatrioţĭ aĭ martiruluĭ, Marianŭ putu, după 8 anĭ, să edifice d'asupra mormêntuluĭ uă biserică subt patronarea sântuluĭ Martirŭ. Reliquiele Martiruluĭ se puseră acum într'unŭ sicriŭ, pe care-lŭ aşeḑară în biserica edificată.

Autorulŭ Minologiuluĭ susţine éncă că în urmă requiele sântuluĭ s'aŭ adusŭ în Constantinopole.

Acéstă opiniune autorulŭ Minologiuluĭ o întemeiază pe faptulŭ positivŭ că în Constantinopole eraŭ mulţĭ goţĭ (vomŭ vedé maĭ la vale că eraŭ românĭ) pe timpulŭ sântuluĭ Ioanŭ Chrisostomŭ. Acestia se interesaŭ moralmente şi prin urmare se adunaŭ aci (în Constantinopole) spre a venera pe Martirulŭ lorŭ conaţionalŭ.

Minologiulŭ se esprimă astŭ-felŭ: « *facile adducar ut credam Nicetae reliquias Constantinopoli conditas, quum templum ibidem memoriae ejus dicatum non reperiam, ac certe gothos catholicos, quorum interesse poterat gentilem suum ibi coli, plures in ea urbe invenit Chrysostomus, quum sub haec tempora pontificatum cepit: Inter homilias undecim, quas Monfauconius primum publicavit ex codice vaticano, quae octava est nos docet, gothos permultos in templum sancti Pauli ad concionem convenisse, atque illic loca quadam e sacris libris, quos jam gothice reditos hobebant, lecta esse; subinde vero Chrysostomi jussu gothum presbyterum lingua sua concionatum esse; post quem demum sanctus Archiepiscopus suscipiens*: « Ἐβουλόμην παρεῖναι ἕλληνας τήμερον....... » = *lesne mě voiŭ îndupleca sě credŭ că reliquiele luĭ Niceta aŭ fost depuse (închise) la Constantinopole, de şi nu voiŭ găsi tot acolo unŭ templu dedicat memoriei luĭ; déră sântulŭ Chrisostom a găsit în acea cetate, când a dobînditŭ pontificatulŭ în aceste timpurĭ, maĭ mulţĭ goţĭ catolicĭ, cari aveaŭ interesŭ de a se venera acolo conaţionalulŭ lor. Intre unspre-ḑece omiliĭ, pe cari Monfaucon pentru prima óră le a publicatŭ din codicele vaticanu, acea, care este a opta, ne spune că fórte mulţĭ goţĭ veniseră în templulŭ sântuluĭ Paulŭ la adunare si acolo aŭ cititŭ óre-cari locurĭ din cărţile sânte pe cari acum le aveaŭ traduse în limba gotică, şi apoĭ din ordinulŭ luĭ Chrisostom, unŭ presbiterŭ gotŭ a vorbitŭ cu limba sa în public, dupě care în fine*

*sântulŭ Archiepiscopŭ replicândŭ dise : voiam să fie de față Elenii astă di ».*

Acestŭ citatŭ nu numaĭ că este singurulŭ locŭ, care atestă despre transferarea móştelorŭ sântuluĭ Nichita în Constantinopole; déră încă ne presintă şi câteva cestiunĭ, cari arŭ trebui resolvate. Prima cestiune este, décă sub numele de goţĭ din acestŭ citatŭ trebue să înţelegemŭ totŭ pe românĭ, séŭ décă trebue să înţelegemŭ pe goţiĭ propriŭ dişĭ.

A doua cestiune este: că décă sub numele de goţĭ aci trebue să înţelegemŭ pe românĭ, atuncĭ cum se póte esplica că eĭ aveaŭ cărţile sânte traduse în limba lorŭ?

Dupre opiniunea nóstră şi în virtutea celorŭ dise pênĕ aci, cestiunea primă se póte resolva astŭ-felŭ: Nu este imposibilŭ a admite că în Constantinopole eraŭ destuĭ Românĭ din Dacia traiană pe timpulŭ sântuluĭ Chrisostomŭ. Déră de sicurŭ aceştĭ românĭ aflându-se în Constantinopole, eraŭ numiţĭ locuitorĭ din Gotia, adică goţĭ. Pentru acestŭ cuvêntŭ şi autorulŭ Minologiuluĭ îĭ numesce goţĭ şi chiar Constantinopolitaniĭ nu putea a-ĭ cunósce de câtŭ totŭ subt acéstă numire. A considera lucrulŭ astŭ-felŭ suntemŭ conduşĭ totŭ de acestŭ citatŭ. In citatŭ se dice că goţiĭ aveaŭ interesŭ de a se venera în Constantinopole conaţionalulŭ lorŭ. Déră ce interesŭ puteaŭ să aĭbă despre sântulŭ Nichita, aceia, cari l'aŭ martirisatŭ? Puteaŭ aceia, cari torturaseră pe sântulŭ Nichita şi cari-lŭ consideraŭ ca inimicŭ alŭ păgânismuluĭ şi alŭ neamuluĭ lorŭ, să-ĭ edifice vre unŭ templu, séŭ celŭ puţinŭ să-lŭ venereze ca pe martirŭ alŭ neamuluĭ lorŭ? Este imposibilŭ a se admite acéstă idee. Interesulŭ de a venera pe martirulŭ Nichita nu putea fi de câtŭ alŭ românilorŭ, cari eraŭ de acelaşĭ sânge, de aceaşĭ credinţă cu *marele Martirŭ.*

Decĭ goţiĭ despre cari se vorbesce în citatŭ, dupre opiniunea nóstră, eraŭ românĭ, éră nu goţĭ barbarĭ.

A doua cestiune de şi presintă dificultate, cu tóte acestea pênĕ la unŭ certŭ punctŭ se póte concilia lucrulŭ. Se scie că goţiĭ după creştinare aŭ avutŭ biblia tradusă în limba gotică în secolul 5-lea printre aniĭ 410 —428. Prin urmare înainte de acestŭ timpŭ, adecă în timpulŭ vieţuireĭ sântuluĭ Chrisostomŭ nu puteaŭ să aĭbă cărţile sânte traduse în limba gotică. Déră româniĭ aveaŭ acéstă

traducţiune? Nu scimŭ pênĕ acum. Putemŭ presupune numaĭ, că românii crestinĭ aŭ putută avé óre-cari din cărţile sânte în limba vorbită de eĭ în acelŭ timpŭ, de óre ce aveaŭ uă organisaţiune eclesiastică şi unŭ cultŭ. Prin urmare românii aflaţi în Constantinopole aŭ putută face usŭ de limba lorŭ în acea adunare şi aŭ putută citi şi din cărţile sânte.

Diac. **St. Călinescu.**

PRUDENŢA

Prudenţa este dreptul resonŭ aplicatŭ la conduita vieţeĭ — ĭar dupe st. scriptură este un darŭ a luĭ D-ḑeŭ. — Sub nume de *prudenţă*, philosophiĭ antici înţelegéŭ maĭ cu sémă pătrunderea (ghibăcia) minţeĭ omuluĭ d'a cunósce adevĕratele sale interese din acéstă lume, d'a prevedea pericolele în viitorŭ, şi d'a evita tot cea-ce póte a-ĭ causa vĕtămare; Evangelia, din contrĕ, înţelege prin *prudenţă*, facultatea (băgăreĭ de sémă) d'a prevedea şi a preveni totulŭ cea-ce ar putea vĕtăma mântuireĭ nóstre saŭ a altora.

Pentru care Iisus-Cristos distinge prudenţa fiilor véculuĭ acestuĭa de a fiilor lumineĭ (1), şi ne ordónă d'a uni *prudenţa* şarpeluĭ cu *simplitatea* porumbuluĭ (2). St. Apost. Pavel ne învaţă că este o prudenţă a corpuluĭ, inamica luĭ D-ḑeŭ, ḑicênd: *prudenţa trupuluĭ este inamică luĭ D-ḑeŭ: că legeĭ luĭ D-ḑeŭ nu se supune, că nicĭ póte. Pentru care ceĭ ce suntŭ trupŭ, a plăcea luĭ D ḑeŭ, nu poţŭ*»? (3) Dupe aceste texte a st. scripturi se vede că prudenţa este o calitate, care comŭnică cu virtutea şi cu viciulŭ; şi a căriĭ secretŭ constă, în privirea altora: d'a cunósce ce suntŭ cial'alţĭ, ce potŭ, şi ce dorescŭ iĭ, pentru a sci cum trebue a lucra cu iĭ; ĭar în privirea sa în aşĭ cunósce lipsurile şi defectele sale şi miḑi-lócele ce ar trebui de luatŭ.

In fine omŭ prudentŭ este acela, care cunoscênd legile moraleĭ şi a religiuneĭ, usagele lumiĭ şi bunele-cuviinţe particolare, reguléză în prevederea sa resonată măsura raporturilor sale cu semeniĭ seĭ, adecă cea-ce se cuvine ca el se facĕ, saŭ se nu facă; pentru care nu fŏrĕ resonŭ s'a ḑisŭ de ore-cine că: «*nu este virtute fŏră prudenţă*» prin urmare ca darŭ a luĭ D-ḑeŭ, *prudenţa* consistă: în a vorbi cine-va resonatŭ, puţinŭ, şi cu previderĭ sănătóse şi a lucra dupe ele; descreditându-se maĭ mult de sine de câtŭ de cia-l'alţĭ ómenĭ, conformŭ învĕţătureĭ apostolice ce ḑice: unul pe altulŭ socotind a fi maĭ de onóre».

ARCH. **Gabr. Raşcan.**

(1) Luc. c. XVI. v. 8.
(2) Math. c. X. v. 16; (3) Romanĭ VIII. v. 7.

## CHRONICA ECLESIASTICA

### I

### BISERICA ORTODOCSA

**1. Patriarchia de Constantinupolŭ.** — In cestiunea bănuelei, în care intrase călugĕriĭ din muntele Aton, şi despre care noĭ am comunicatŭ lectorilor nostri, că atât Patriarchia, cât şi guvernul otomanŭ şĭ-aŭ trămisŭ delegaţiĭ respectivĭ, pentru o cercetare maĭ scrupulósă, astă-ḑĭ sûntemŭ in stare, ca să supunemŭ la cunoscinţa lectorilor noştri şi următórele constatărĭ. Fóĭa din Constantinupolŭ « Stéoa Orientuluĭ » ni comunică:

« Ḑilele aceste s'aŭ reîntorsŭ din Aton metropoliţiĭ: alŭ Derculuĭ şi al Chiuluĭ, precum şi trămisul guvernuluĭ — Zever beĭ, cu acelaşĭ vaporŭ, cu care plecase acestŭ amploĭatŭ al guvernuluĭ cu Prea Sânţitul Metropolitŭ de Chiu.

« Conform cu esplicaţiunile date, acéstă comisiune estra-ordinară a făcutŭ cercetarea tuturor monachilor din muntele Aton, precum şi a raporturilor monastirilor din muntele Aton cu Biserica cea mare, conform cu prescripţiunile Regulamentuluĭ, elaboratŭ pentru acestŭ scopŭ de către s-tul Sinodŭ al Patriarchieĭ din Constantinupolŭ, în unire cu Consiliul naţionalŭ, numitŭ şi micstŭ. Şi pentru aplicaţiunea tuturor disposiţiunilor din menţionatul Regulamentŭ s'aŭ luatŭ măsurile necesare.

« Ce se atinge însĕ de calumniile, că muntele Aton este întrebuinţatŭ, ca unŭ centru de comerçŭ, şi ca unŭ focarŭ de revoluţiunĭ, etc. tóte aceste s'a probatŭ, că sûntŭ nisce inventiunĭ şi kĭar calumniĭ, fabricate cu scopul, de a compromite aceste aşeḑăminte, şi tot-o-dată de către nisce reŭ-voitorĭ. Acésta s'a probatŭ prin cer-

...tările, făcute în modul celŭ maĭ minuţiosŭ şi prin declaraţiunea representanţilorŭ şi a proestoşilor din douĕ-ḑecĭ monastirĭ din muntele Aton.

« Cu acéstă ocasiune Prea sânţitul Metropolitŭ al Derculuĭ a raportatŭ Patriarchieĭ, că numerul monachilor din monastirile muntelui Aton se râdică la 7000 persóne.

La aceste, fóĭa « Tracia » adauge: « Din turburătoriĭ munteluĭ Aton, uniĭ s'aŭ ecsilatŭ, ĭar alţiĭ, între cariĭ şi unŭ Daniil din Csiropotam, aŭ fugitŭ şi că s'aŭ luatŭ mĕsurĭ, spre a fi prinşĭ.

« Neologul » jurnalŭ grecŭ, ḑice: « Schismaticiĭ Bulgarĭ de la ...ŭ timpŭ în cóce se arată fórte dispuşĭ, ca să se reîntórcĕ în sînul Bisericeĭ celeĭ marĭ, şi cu multe sate s'aŭ şi supusŭ autorităţilor eclesiastice a Patriarchieĭ de Constantinupol.

De altă parte, şi tot în cestiunea Bisericeĭ bulgare, cea ce adauge şi fóĭa constantinupolitană « Stéoa Orientuluĭ » :

« Conform scirilor din Bitolia, cu ajutorul luĭ D-ḑeŭ, Metropolitul de Pelagonia, D. Mateĭ, acestŭ servitorŭ nefatigabilŭ al celuĭ Prea Inaltŭ, a isbutitŭ, ca să reîntórcĕ la Biserica cea mare 14 sate de schismaticĭ Bulgarĭ, compuse din 400 familiĭ, cu o populaţiune de preste 3000 suflete.

« Pre aceste sate, precum şi pre cele întórse maĭ 'nainte, Metropolitul, visitându-le, le-a bine-cuvêntatŭ şi lea sânţitŭ, învĕţând pre locuitoriĭ lor cele de cuviinţă. Dupŏ câte-va ḑile acelaşĭ Metropolitŭ îşĭ făcea visita sa eparchială în altă parte a Eparchieĭ, unde se află încă vr'o 20 sate de oposanţĭ.

« Cu modul acesta, parasinagoga (1) bulgară din Bitolia, cu ajutorul luĭ D-ḑeŭ, se disolvă. Rĕmâne acum şi Perlepul, compusŭ din 92 sate, din care numaĭ şése se află afectate la Biserica cea mare. Dar curaţându-se periferia Bitolieĭ, atuncĭ sperămŭ, că se va desmembra şi Perlepul.

**2. Biserica română.** — In lipsă de alte documente, dămŭ dupre jurnalul « România liberă » descripţiunea serbătoreĭ de la

---

(1) Vorba grécă de sinagogă şi parasinagogă este aplicată pentru prima dată la Biserica ebraică din timpul Mântuitoruluĭ, şi ca esprimă o adunătură de ómenĭ contrară crestinismuluĭ. Ore tot în acestŭ sensŭ este aplicată vorba de parasinagogă şi la Biserica Bulgară ? ? ? . . . . . ,

1 Octomvrie anul corentŭ, petrecută în urba Iaşiĭ, şi efectuată în memoria Preă Fericituluĭ Domnŭ Gregorie Ghica voevodŭ. Aicĭ lectoriĭ noştri potŭ vedea şi partea, ce a luatŭ şi la acéstă solemnitate clerul Bisericeĭ române, avênd în capul lor pre Inalt Prea Sânţitu Iosif, Métropolitul Moldoveĭ şi al Suceveĭ.

« In urma apeluluĭ făcut şi a programeĭ publicate, 1 Oct. pe la ora 11 strada Mare începuse a fi traversată de un public numeros, venit din tóte părţile. Toţĭ se îndreptară spre curtea St. Mitropolii, unde elevii şcóleĭ militare, în ţinută de mare paradă, eraŭ postaţĭ în rândurĭ de companiĭ. Pe lângă acestia eraŭ aşeḑaţĭ eleviĭ diferitelor scolĭ publice din Iaşĭ. Curtea Mitropolieĭ se umpluse din ce în ce maĭ mult cu publicul care venise spre a dovedi veneraţiunea ce poartă pentru memoria luĭ Ghica Vodă. Delegaţiunea diferitelor corporaţiunĭ, cu drăpelele lor desfăşurate sosiră la 11 jum. ore şi intrară în Biserica St. Mitropoliĭ, unde pe scaune eraŭ aşeḑate ghirlandele comemorative, a clubuluĭ studenţilor universităţiĭ din Iaşĭ, al studenţilor liceuluĭ naţional, a liceuluĭ noŭ ; a scoaleĭ de meseriĭ din Iaşĭ, etc. La 11 jum. ore începu Prea S. Sa Mitropolitul Moldoveĭ şi Suceveĭ, înconjurat de inaltul cler iaşan, să celebreze sânta liturghie şi panihida religiósă, în presenţa autorităţilor comunale, judeciare şi militare din Iaşĭ, a delegaţilor din oraş şi de prin districte. In timpul serviciuluĭ divin, corul musiceĭ vocale, esecuta cântările cele maĭ clasice în stilul religios şi compuse de d. Muzicescu, profesor de la conservator. Dupe săvêrşirea serviciuluĭ divin, Eminenţia Sa Mitropolitul Iosif pronunţâ un discursŭ alegându-şĭ ca moto : « Pentru Sionŭ nu voiŭ tăcea şi pentru Ierusalim nu voĭ înceta. » Prea Sfinţia Sa Mitropolitul, arătă că orĭ-ce idee mare, fie religiósă saŭ politică, a fost tot-d'a-una realisată şi aplicată în urma multor suferinţe, abnegaţiunĭ şi sacrificiĭ chiar de sânge. Martiriĭ creştinătăţiĭ şi-aŭ vĕrsat sângele lor pentru susţinerea bisericeĭ creştine, şi tot ast-fel Marele şi patrioticul Domn al Moldoveĭ, Grigorie Ghica Voevod şi-a jerfit viaţa, făcêndu-se martir pentru susţinerea unităţiĭ politice a Moldoviĭ.

Dupĕ terminarea acesteĭ cuvêntărĭ, care produse impresiunĭ adâncĭ în tot auditorul, Prea Sf. Sa Mitropolitul Iosif săvêrşi ultimele rugăciunĭ, dupĕ care apoĭ începu cortegiul a se arangia, spre

a pleca la mormêntul gloriosuluĭ Domnitor Grigorie Ghica. Ordinea cortegiuluĭ a fost:

Sergențiĭ pedestri și călărĭ aĭ comuneĭ deschiseră drumul. Apoĭ urmară clericiĭ inferiorĭ succedațĭ de inaltul cler, îmbrăcațĭ în veștmintele sacerdotale, și compus din Eminenția Sa Mitropolitul Iosif Bobulescu, Ieremia Bârzu și Calinic Dima. După inaltul cler, un d. lucrător al Tipografieĭ Th. Balasan, purta sus stindardul ziaruluĭ « Curierul », fâlfâind a jale după deslipita Bucovină și moartea de martir a patrioticuluĭ Grigorie Ghica VV., domniĭ prefecțĭ aĭ județuluĭ și orașuluĭ Iașĭ, primarul Iașuluĭ și alțĭ notabilĭ aŭ fost urmațĭ, de stindardul universitățeĭ Iașĭ însoțit de steagurile celor patru facultățĭ. Intre aceste steagurĭ fu purtată o ghirlandă mare și frumoasă a Clubuluĭ studenților Universitățiĭ Iașĭ. Veniră apoĭ studențiĭ universitățiĭ Iașĭ, în rândurĭ dese braț la braț și urmațĭ de un mare numĕr de cetățenĭ. Cortegiul însă nu se termină cu acésta, căcĭ veniră steagurile Reuniuniĭ damelor române din Iașĭ, a scóleĭ profesionale de fete, a gimnasiilor și scoalelor Iașane, a societățiĭ de meseriașĭ etc., însoțite de numeróse ghirlande. In total eraŭ 16 stindarde urmate de delegațĭ din țară, de corul muziceĭ vocale, de o bandă de muzică instrumentală. Spre finitul cortegiuluĭ, înaintară eleviĭ scoaleĭ militare, atrăgându asupră-le atențiunea tuturor din cauza uniformăriĭ lor frumóse și curate. Ast-fel dar a fost compus cortegiul, carele în sunetul clopotelor, a muziceĭ vocale și celeĭ instrumentale parcurse strada Mare, strada Bănciĭ, strada Primării de jos, se reîntórse pe strada Mare, pe care înaintă pânĕ la strada Sf. Vinere, de unde dădu în stradele Cismărieĭ, și apucând strada Ghica, sosise la grădina, unde se află mormântul luĭ Grigore Vodă. Mare schimbare am găsit anul curent la acest mormênt, căcĭ pe când anul trecut mormântul se afla în mijlocul uneĭ piețe, el se află acum în o grădină înființată sub actualul și neobositul primar al Iașuluĭ, d. Scarlat Pastia. Cortegiul ajuns la mormântul martiruluĭ de la 1 Octomvrie 1777, delegatele comitetuluĭ central de dame din Iașĭ pentru ajutorul oștașilor românĭ rănițĭ: doamna Elena Solescu, d-na Aglaea Tacu, d-na Visanti și d-șoara Sofia Balasan aŭ depusŭ pe sarcofagul monumental o ghirlandă splendidă de imortale și ornată cu colorĭ naționale române; tot asemenea făcură apoĭ și cele lalte delegațiunĭ. Prea Sf. Sa mitropolitul

celebră o scurtă rugăciune, după care d. primar Scarlat Pastia rosti patrioticul d-sale discurs. Terminându-se acest-discurs sub strigătete de « Ura »! nesfârşite, d. Bonifaciu Florescu pronunţă o cuvêntare plină de sentimente românescĭ. Spaţiul nu ne permite a reproduce acest interesant discurs, ce-l vom publica joia viitoare. După d. Floaescu un elev din şcoala militară, un adevĕrat tip de ostaş român, d. Armăşescu, se înălţă pe treptele de marmură, şi cu carabina şi cu baioneta lângă el, se apropiă tânărul ostaş, de mormêntul martiruluĭ domn al Moldoveĭ, şi descoperindu-şĭ capul, începu cu o voce resolută să reciteze o poeziă plină de foc şi de entusiasm. Este greŭ în scurt timp a descrie până în amănunţime impresiunea cea de tot eroică, ce tânărul şi patrioticul d. Armăşescu, acest brav român şi elev al şcoaleĭ militare din Iaşĭ, a produs asupra întreguluĭ public carele era entusiasmat la culme. O ploaie destul de tare sili apoĭ pe toţĭ să plece de acolo. Publicăm maĭ la vale telegramele incurse la primăria de Iaşĭ pentru acéstă serbare. D-nu primar a invitat peste o sută autorităţĭ din ţară, dintre care com. Botoşanĭ a fost reprisintată prin chiar însuşĭ primarul eĭ d. Boian, com. Piatra prin d. Sculy Logofetidis, com. Băcaŭ, prin d. deputat, Clinescu iar com. Brăila a trămis ca reprezintant al eĭ pe d, Câmpineanu, deputatŭ şi consilier comunal.

Eca discursul Inalt Prea Sânţituluĭ Metropolitŭ ţinutŭ la acéstă solemnitate, din care reésă, ca în reliefŭ meritele Domnuluĭ martirŭ.

« Pentru Sion, nu voiŭ tăcea, şi pentru Ierusalimŭ nu voiŭ înceta ».

Iubiţilorŭ! A vorbi pentru Biserică şi Religiune, a aminti preceptele şi învĕţăturele Evangelice pentru a le aplica, la regula faptelorŭ vieţeĭ nóstre sociale, este totŭ d'a-una bine şi folositorŭ.

Incepênd de la sângele cel vĕrsatŭ pentru mântuirea lumeĭ alŭ luĭ Iisusŭ Christosŭ Dumneḑeŭ, Omulŭ celŭ răstignitŭ pe Cruce, Biserica creştină s'a întemeiatŭ pe sângele mucinicilorŭ celorŭ din tótă lumea care şi-aŭ sacrificatŭ viaţa mărturisindŭ cu credinţă nestrămutată numele luĭ Iisusŭ Christosŭ Fiuluĭ luĭ Dumneḑeŭ şi nemurirea sufletuluĭ. Acestora aŭ urmatŭ cetele Prea Cuvioşilorŭ din toţĭ timpiĭ şi din tóte părţile pământuluĭ care prin abnegaţiune şi privaţiunĭ de totŭ felulŭ aŭ datŭ exemple de virtuţĭ morale evanghelice, pe care Biserica le invócă în tóte ocasiunile şi le propune

tuturorŭ credincioşilorŭ sĕĭ, ca nişte modele de imitatŭ. Intre aceştia vinŭ apoĭ pe urmele Apostolilorŭ, mariĭ dascălĭ şi luminătorĭ aĭ lumeĭ, Ierarchiĭ şi alţĭ înţelepţĭ însuflaţĭ de Duhulŭ Sfântŭ, duhulŭ adevĕruluĭ, mângâitorulu promisŭ de Iisusŭ Christosŭ, care prin înţelepciunea învĕţăturilorŭ lorŭ aŭ strălucitŭ în Biserica luĭ Christosŭ, ca nisce luceferĭ de la răsăritŭ pĕnĕ la apusŭ, predicândŭ maĭ înteiŭ în întunericulŭ lumeĭ păgâne şi apoĭ în cea creştină luminată prin botezulŭ şi credinţa luĭ Iisusŭ Christosŭ, cunoşcinţa Unuia adevĕratuluĭ Dumneḑeŭ, Dumneḑeulŭ dreptăţeĭ, alŭ Adevĕruluĭ şi alŭ Dragosteĭ celeĭ desăvêrşite, carele pentru iubirea de ómenĭ a sacrificatŭ pe Unulŭ Născutŭ, Fiulŭ Sĕŭ pĕnĕ la mórte de Cruce. De la aceştĭ Sfinţĭ Părinţĭ aĭ Bisericeĭ şi luminătorĭ aĭ lumiĭ avemŭ esplicată şi aşezată doctrina credinţeĭ împreună cu învĕţătura moraleĭ Evangelice, care în resumatŭ se coprinde de cele două poruncĭ arătate de însuşĭ Mântuitorulŭ : 1 Se iubeştĭ pre Domnulŭ Dumneḑeulŭ tĕŭ din tótă inima ta, din totŭ sufletulŭ şi din totŭ cugetulŭ tĕŭ; acésta este cea înteiŭ şi maĭ mare poruncă, iarŭ a II-a asemenea aceştia : Să iubeştĭ pe aprópele tĕŭ ca însuţĭ pe tine, pe care Apostolulŭ celŭ iubitŭ, Ión Evangelistulŭ o explică lămuritŭ, că fără iubirea de aprópele nu póte să fie, nu póte să existe iubirea de Dumneḑeŭ, ḑicéndŭ ast-felŭ : Iubiţilorŭ! de va ḑice cine-va că iubeşte pe Dumneḑeŭ, iarŭ pe fratele sĕŭ uraşte, mincinosŭ este; căcĭ cela ce nu iubeşte pe fratele sĕŭ pe care 'lŭ vede, pre Dumneḑeŭ pre care nu 'lŭ vede cum póte să 'lŭ iubéscă ? Şi acéstă poruncă avemŭ de la Densulŭ că celŭ ce iubeşte pe Dumneḑeŭ să iubéscă şi pe fratele sĕŭ. De aceea şi marele Apostolŭ Pavelŭ, cândŭ resumă virtuţile învĕţătureĭ şi a le moraleĭ Evanghelice în treĭ maĭ principale, care suntŭ : *Credinţa, Nădejdea şi Dragostea*, ḑice : Aceste treĭ, iarŭ maĭ mare de câtŭ acestea este Dragostea. Acésta este fraţilorŭ doctrina învĕţătureĭ şi temelia moraleĭ Chreştine, Dragostea, Iubirea şi Caritatea; însă iubirea, caritatea, nu numaĭ teoretică şi verbală, ci practică, lucrătóre; acésta produce unirea în credinţă şi în fapte; frăţiĭ din inimă între tóte clasele Societăţeĭ, respectulŭ legilorŭ şi alŭ autorităţilorŭ, pentru care acelaşŭ Apostolŭ ḑice; de Dumneḑeŭ sĕ vĕ temeţĭ, pre împĕratulŭ să cinstiţĭ, fraţi să iubiţĭ; Iarŭ Mântuitorulŭ către Apostolĭ: Poruncă nouă daŭ vouă, ca să vĕ iubiţĭ unulŭ pre altulŭ, precumŭ eŭ v'amŭ iubitŭ

pre voĭ, întru acésta vorŭ cunóşte pre voĭ ómeniĭ că sunteţĭ discipoliĭ Meĭ, de veţĭ avea dragoste între voĭ. Şi Biserica de la întemeiarea eĭ în tóte ḑilele strigă bine credincioşilorŭ sĕĭ: Să iubimŭ uniĭ pe alţiĭ ca într'unŭ gândŭ să mărturisimŭ; şi pronunţândŭ *Pace tuturorŭ*, chiamă pre toţĭ la acelaşŭ sfântŭ paharŭ alŭ unireĭ întru Sângele şi Corpulŭ luĭ Iisusŭ Christosŭ, esclamândŭ: Cu frica luĭ Dumneḑeŭ, cu credinţă şi cu dragoste să vĕ apropiaţĭ.

*Fraţilorŭ*, — Dacă de la amintirea acestorŭ sfinte, înalte şi salutariĭ învĕţătureĭ Evangelice ale Bisericeĭ, care ne unescŭ pre noĭ întru numele luĭ Iisusŭ Christosŭ, povăţuindu-ne la faptele cele bune şi folositóre în calea vieţeĭ, vomŭ trece acumŭ la altŭ ordinŭ de ideĭ din lumea profană, şi dacă vom observa faptele istorice la tóte naţiunile, găsimŭ, că de către toţĭ bărbaţiĭ ceĭ înţelepţĭ şi luminaţĭ să recunósce şi să mărturisesce, cumŭ că temelia şi sufletulŭ tuturorŭ faptelorŭ celorŭ marĭ, nu este de câtŭ unirea care face puterea; devotamentulŭ, abnegaţiunea şi credinţa; iarŭ neunirea desbinările, vrajbele şi împerechiările spargŭ cetăţile şi restórnă împĕrăţiile. Prin credinţă cu abnegaţiune, precumŭ se exprimă Apostolulŭ: Profeţiĭ aŭ biruitŭ împĕrăţiĭ, aŭ lucratŭ dreptate, aŭ dobênditŭ făgăduinţele, aŭ astupatŭ gurile leilorŭ, aŭ stinsŭ puterea foculuĭ, aŭ scăpatŭ de ascuţitulŭ săbieĭ, saŭ întăritŭ din slăbiciune s'aŭ făcutŭ tarĭ în rĕsbóie, aŭ întorsŭ taberile strĕinilorŭ în fugă 'şĭ-aŭ luatŭ muerile dintru înviere pe morţiĭ lorŭ, şi uniĭ s'aŭ omorîtŭ ne priimindŭ slobozirea, ca să dobêndéscă maĭ bună înviere, iarŭ alţiĭ, prin felurite chipurĭ de ispitire şi de muncĭ, cu ucidere, de sabie aŭ muritŭ, şi aceştia toţĭ, mărturisiţĭ fiindŭ prin credinţă, n'aŭ luatŭ făgăduinţa, Dumneḑeŭ ce va maĭ bunŭ pentru noĭ maĭ nainte vĕḑêndŭ ca să nu ia fără de noĭ sĕvêrşirea.

Decĭ, fraţilorŭ, precumŭ Biserica în genere îşĭ are martiriĭ sĕĭ, pré cuvioşiĭ sĕĭ, înţelepţiĭ şi dascăliĭ sĕĭ, astŭ-felŭ şi societăţile civile, şi naţiunile în parte, îşĭ aŭ pe eroiĭ sĕĭ, pe înţelepţiĭ sĕĭ, pe patrioţiĭ sĕĭ, pe bărbaţiĭ virtuoşĭ şi străluciţĭ prin faptele lorŭ folositóre societăţeĭ, din carĭ uniĭ aŭ depusŭ întru sacrificiŭ pe altarulŭ patrieĭ cuvioşia şi sfinţenia lorŭ, alţiĭ geniulŭ şi sciinţa, alţiĭ vitejia şi sacrificiulŭ vieţeĭ lorŭ, şi tóte popórele aŭ onoratŭ cu recunoscinţă şi aŭ înemuritŭ numele şi virtuţile bărbaţilorŭ celorŭ aleşĭ aĭ lorŭ prin felurite monumente publice şi istorice. România nóstră are asemenea

mulţĭ bărbaţĭ de aceştia de totŭ felulŭ, ale cărora nume strălucescŭ în istoria nóstră naţională şi faptele lorŭ măreţe, eroice, înţelepte şi de abnegaţie cu sacrificiulŭ vieţeĭ aŭ servitŭ şi vorŭ servi urmaşilorŭ de exemplu. Fără a maĭ enumera aicĭ pe aceĭ glorioşĭ domnĭ şi alţĭ bărbaţĭ înţelepţĭ şi virtuoşĭ din trecutŭ, ale cărorŭ nume suntŭ cunoscute tuturorŭ, şi ale cărorŭ monumente religióse naţionale şi istorice suntŭ înaintea ochilorŭ noştriĭ, predicândŭ numele şi faptele lorŭ, între carĭ şi familia Domnilorŭ Ghiculescĭ are pe pămêntulŭ Românescŭ atâtea monumente religióse şi filantropice, voiŭ pomeni d'a-dreptulŭ numele nemuritoruluĭ Domnŭ Martirŭ Grigore Ghica Voevodŭ, la a căruia solemnă serbare funerarie de *una sută an* suntemŭ adunaţĭ astă-ḑĭ aicĭ în acestŭ sfântŭ şi Dumneḑeescŭ templu. Acesta, prin curagiulŭ convicţiuneĭ sale, prin credinţa în sfinţenia şi dreptatea causeĭ ce apĕra, deveni victima vicleniеĭ şi a nedreptăţeĭ inamiculuĭ asupritorŭ şi crudŭ precum este în genere cunoscutŭ. Protestândŭ în contra cedăreĭ Bucuvineĭ, cea maĭ frumósă parte a vechieĭ Moldoveĭ, vatra nemuritorilorŭ Domnĭ şi eroĭ bĕtrânĭ cu vechia capitală a Ţĕreĭ, Elŭ, în loc de dreptate, îşĭ află mórtea de martirŭ prin laşa trădare, în casele de la Beilic din Iaşĭ, precum cu uă sută şépte-ḑecĭ de anĭ maĭ 'nainte îşĭ aflase asemenea şi eroulŭ de la Călugărenĭ în câmpia de la Turda. Nu voiŭ insista eŭ aicĭ a face apreciarea sacrificiuluĭ acesteĭ victime patriotice : acésta este apreciată de Naţiunea Română întrégă şi recunoscută de istoriă. Voiŭ aminti numaĭ, că *Recunoscinţa* pentru faptele patriotice ale bărbaţilorŭ celorŭ marĭ este uă datoriă religiósă neapărată, uă datorie, aşa ḑicêndŭ, sine qua non, uă datorie ca uă condiţiune de viéţă pentru urmaşĭ ; şi acéstă datoriă ne-o învaţă chiarŭ şi sfânta Evangelie prin esemplulŭ celorŭ ḑece leproşĭ, dintre carĭ, dupĕ ce prin cuvêntulŭ Mântuitoruluĭ s'aŭ curăţitŭ toţĭ, numaĭ unulŭ s'a întors ca să 'ĭ mulţuméscă, ceea-ce Iisus-Christos observândŭ, ḑise: aŭ nu ḑece s'aŭ curăţitŭ, dér ceĭ nouĕ unde suntŭ ? nu s'aŭ aflatŭ ca să dea mulţumită luĭ Dumneḑeŭ. Recunoccinţa pentru faptele cele marĭ patriotice, pentru virtuţile cele marĭ cetăţeneştĭ şi chiarŭ private, respectulŭ şi lauda pentru asemenea virtuţĭ, şi adevĕrata lorŭ valóre morală séŭ politică, este o probă că sufletulŭ, ca să ḑicŭ aşa, alŭ acelorŭ virtuţĭ, vivifică şi mişcă pe urmaşĭ, că acelŭ sufletŭ este respânditŭ în tóte inimele urmaşilorŭ şi 'şĭ va da fructele séle bine-

făcĕtóre morale şi naţionale, întărindŭ pe temeliĭ neclătite edificiulŭ naţionalităţiĭ, precum sângele Mucenicilorŭ celorŭ din tótă lumea, virtuţile şi învĕţămintele Sfinţilorŭ Părinţĭ aŭ întemeiatŭ Biserica luĭ Christosŭ de la începutŭ şi pênĕ astă-ḑĭ. Onóre dar şi bine-cuvêntare tuturorŭ Românilorŭ, carĭ, însufleţiţĭ de aceste semtimente religióse, morale şi patriotice şi uniţĭ în acelaşŭ Spirit Sfântŭ alŭ Credinţeĭ, alŭ speranţeĭ şi alŭ iubireĭ frăteştĭ, vinŭ astă-ḑĭ din tóte unghiurile Românieĭ a depune împreună la monumentulŭ Martirululuĭ Domnŭ Grigorie Ghica Voevodŭ respectulŭ lorŭ cu laude de recunoscinţă. Iarŭ Eŭ smeritulŭ repetândŭ cuvintele profetuluĭ Isaia cu care amŭ începutŭ: «*pentru Sion nu voiŭ tăcea şi pentru Ierusalimŭ nu voiŭ înceta,*» ḑicŭ, şi totŭ dé-una voiŭ ḑice bine-credincioşilorŭ Românĭ şi iubiţilorŭ noştri în Christosŭ fiĭ sufleteştĭ, că credinţa şi speranţa în Dumneḑeŭ, iubirea şi unirea între toţĭ fiiĭ Patrieĭ, acestea suntu care facŭ puterea, mărirea şi fericirea; iarŭ neunirea, desbinările, vrăjbile şi împărecherile surpă cetăţile şirestórnă Impĕrăţiile.

Să rugămŭ darŭ, fraţilorŭ, cu toţiĭ pe A totŭ Putintele Dumneḑeŭ, în aceste momente solemne, ca să trimiţă preste noĭ toţĭ pre Sf. Seu Spiritŭ mângâitorŭ, carele pretutindenea este şi tóte le plinesce, carele este vistierulŭ bunătăţilorŭ şi dătătorul de viaţă, să viă să se sălăşluéscă între noĭ, să ne curăţéscă de tóte cugetele cele rele şi vătămătóre, şi în unire sfântă să ne conducă pe calea păceĭ, a adevĕruluĭ şi a mântuireĭ. Iarŭ fericituluĭ întru pomenire, Martiruluĭ Domnŭ Grigorieĭ Ghica Voevod să'ĭ esclamămŭ toţĭ din inimă: Eternă sĕ fie pomenirea luĭ la tóte generaţiunile viitóre. Amin.

(Curierulŭ).

Duminecă, la 30 Octomvrie sesiunea de tómnă a s-tuluĭ Sinodŭ al Bisericeĭ române autocefale a fostŭ deschisĕ în urmarea unuĭ Te-Deum, cititŭ de Prea Sânţitul Genadie, Vicarul S-teĭ Metropoliĭ a Ungro-Vlachieĭ. Dupŏ terminarea Te-Deumuluĭ D. Ministru de esterne, M. Cogălnicénu în absenţa D-luĭ Ministru de Culte şi Instrucţiune, a datŭ citire următoruluĭ Decretŭ, prin care sesiunea de tómnă a anuluĭ 1877 se proclamă deskisă.

*Prea Sânţiţĭ Părinţĭ.*

Sântul Sinod al Sânteĭ bisericĭ autocefale ortodoxe Române, fiind

convocatŭ prin decretul No. 2009 pentru ḑioa de 30 Octomvrie conform art. 13 din legea pentru alegerea Metropoliţilor şi Episcopilorŭ Eparchioţĭ cum şi a constituireĭ Sântuluĭ Sinod, Eŭ declarŭ deschisă sesiunea acestuĭ Sânt Sinod.

Datŭ în Rieben la 22 Octomvrie anul 1877.

CAROL

Ministru Secretar de stat
la Depart. Cultelor și Instruc. publice.
(Semnat) G. Chițu.
No. 2045.

După deschiderea sesiuneĭ Inalt Prea Sântul Metropolitŭ Primatŭ şi Preşedinte al s-tuluĭ Sinodŭ felicitând pre membri de bună venire, a notificatŭ cestiunile care reclamă o soluţiune. Cuprinderea alocuţiuneĭ mencionate, este cea următóre :

*Prea Sânţiţilorŭ Fraţĭ Episcopĭ!*

« Cu bucuria ce trebue să nască în mine vederea tuturorŭ Ierar-« chilorŭ noştri, adunaţĭ spre a lucra în unire şi armonie pentru « binele Bisericeĭ, vĕ ḑicŭ din inimă, bine aţĭ venitŭ.

« Cunoscutŭ vĕ este, iubiţilorŭ Fraţĭ, că din causa absentăreĭ le-« gitime a cătorŭ-va din membri, Sântulŭ Sinodŭ n'a putută ţinea « şedinţe în sesiunea trecută. De aceea celŭ ânteiŭ lucru ce trebue « să ne atragă atenţiunea e de a da o soluţiune chestiunilorŭ ce suntŭ « pendinte.

« Nu credŭ, că în vre-una din Eparchiĭ să nu se fi observatŭ in-« convenientulŭ cităreĭ preoţilorŭ pe la tribunale şi judecători de « pace, spre a depune jurămêntŭ. Sântulŭ Sinodŭ, în cerculŭ com-« petenţeĭ séle, chiarŭ în acéstă sesiune arŭ trebui să se ocupe fórte « seriosŭ de modulŭ armonizăreĭ legeĭ civile cu practica seculară « păzită cu Biserica în privirea jurămêntuluĭ preoţilorŭ.

« Ultimulŭ punctŭ asupra căruia maĭ atragŭ luarea aminte a « Sântuluĭ Synodŭ, e acela alŭ apeluluĭ preoţilorŭ. Legea bisericéscă « neputêndŭ fi maĭ severă de cât cea civilă, amŭ îndeplini unŭ actŭ « de mare dreptate, dacă amŭ suprima art. 69 din regulamentulŭ

« de disciplină, ce lasă preoţilorŭ facultatea de a apela şi pen-
« tru alte casurĭ atingĕtóre de serviciele bisericeştĭ şi de dis-
« ciplină.

« Dorindŭ ca lucrările nóstre să aibă unŭ bunŭ succesŭ, rogŭ pe « D-ḑeŭ a reversa asupra lorŭ bine-cuvêntările séle ».

Fiind însĕ că Regulamentul interiorŭ al s-luĭ Sinodŭ al Bisericeĭ române autocefale reclamă celŭ puţinŭ doĭ-spre-ḑece membri pentru ţinerea şedinţelor; şi fiind că maĭ mulţĭ din membriĭ Sântuluĭ Sinodŭ aŭ fostŭ bolnavĭ, şi prin urmare nu s'aŭ pututŭ presenta la şedinţe în modŭ regulatŭ; de aceĭa s'a întâmplatŭ, că în acéstă sesiune s-tul Sinodŭ n'a ţinutŭ, de câtŭ o singură şedinţă la 16 Noemvrie, când s'aŭ alesŭ membriĭ birouluĭ şi comisiunea de petiţiunĭ.

## II.

## BISERICILE ETERODOCSE

**1. Biserica luterană evangelică.** — Decăderea vieţeĭ religióse în Germania, şi maĭ ales în capitala Imperiuluĭ-Berlin, a provocatŭ formarea unuĭ comitet misionarŭ cu scopul, de a mişca în populaţiune simţul religiosŭ şi de a restabili legăturile eĭ religióse cu Biserica. Acestŭ comitetŭ a publicatŭ în gazeta « Biserica evangelică-luterană » o proclamaţiune prin care face cunoscută începerea acţiuneĭ séle. Cu acéstă ocasiune comitetul face unŭ apelŭ călduroŭ cătrĕ toţĭ protestanţiĭ Germanieĭ, pentru ca eĭ cu toţiĭ să coopereze cu comitetul, ajutându-lŭ atât moralminte, cât şi materialminte. Eca acéstă proclamaţiune, publicată aicĭ dupre jurnalul religiosŭ al Bisericeĭ ruse din Moscova « Revista ortodocsă ».

« Posiţiunea Berlinuluĭ, capitala imperiuluĭ germanŭ, este aşa de degradată în privinţa religiósă, în cât nicăerĭ în lumea evangelică nu se póte găsi o posiţiune maĭ rea. Populaţiunea acestuĭ oraşŭ în decursul celor 18 anĭ de pre urmă s'a duplicatŭ; de la o jumătate de milionŭ, ea a ajunsŭ la unŭ milionŭ întregŭ; cu tóte aceste, acéstă populaţiune este lipsită de influenţa şi educaţiunea eclesiastică. In parochiile din suburbiile oraşuluĭ trăesce o populaţiune, ce se urcă pĕnĕ la 600,000 suflete, pentru care nu ecsistă, de cât 20 de Bisericĭ şi capele şi numaĭ 40 păstorĭ cu ajutórele lor. Esistŭ parochiĭ cu câte 90,000, 70,000 şi 50,000 de suflete, a cărora ne-

necesităţĭ religióse este preste putinţă, de a fi îndeplinite. In astŭfelŭ de condiţiunĭ aflându-se parochiile, nicĭ nu se póte cine va gândi la educaţiunea lor moralo-religiósă, şi este preste putinţă, de a se împedeca kĭar decăderea religiuneĭ şi moralităţiĭ. Consecinţele uneĭ asemine stărĭ a lucrurilor sûntŭ 'naintea okilor tuturor. O masă întrégă de poporŭ rĕmâne neapărată de propagandele ateistice şi de presa contrară Bisericeĭ. Treĭ pătrimĭ din nunţele efectuate, rĕmânŭ fĕrĕ de bine-cuvêntarea bisericéscă. O parte a copiilor din noŭ-născuţĭ remânŭ nebotezaţĭ, şi la estremităţile oraşuluĭ lucrurile staŭ şi maĭ reŭ. Aicĭ la ḑece nunţĭ, efectuate fĕrĕ de bine-cuvêntarea Bisericeĭ, abĭa esistă una şi la 100 de copiĭ 20 sûntu nebotesaţĭ.

Nu numaĭ omul religiuneĭ, dar şi fie care patriotŭ bunŭ trebue să se întrebe: Ce are să resulte din aceste împrejurărĭ, kĭar în capitala imperiuluĭ germanŭ, în oraşul eminaminte protestantŭ, se desvoltă şi cresce păgânismul modernu? Pentru a se putea înlătura rĕul, se cere o intervenire energică. Fiind că nimicirea vieţeĭ religióse din Berlin este nenorocirea cea maĭ mare apoĭ oprireă acestor nenorocirĭ este cestiunea cea maĭ capitală a Prusieĭ evangelice şi kĭar a întregeĭ Germaniĭ protestante, fiind că în capitala imperiuluĭ se adună ómenĭ din tóte provinciile, din tóte staturele germane. Spiritul, ce va domina aicĭ, are să se respândéscĕ, ca o putore socială, în tóte părţile organismuluĭ nemţescŭ.

« Da, a înlătura acéstă posiţiune durerósă a lucrurilor, este sarcina directă a administraţiuneĭ religióse din Berlin şi a populaţiuneĭ evangelice din capitala nóstră. S'aŭ făcutŭ câte-va încercărĭ, de a înlătura rĕul; dar dificultăţile legislatureĭ, şi ale administraţiuneĭ locale aŭ împedecatŭ lucrul, şi activitatea consiliilor parochiale din Berlin a fostŭ nesatisfăcĕtóre, pentrŭ ca cu ajutóre bene-voliĭ să se lucreze în contra rĕuluĭ în populaţiunea evangelică, ce se înmulţesce aşa de mult. Cu ajutorul şi buna-voinţă a luĭ D-ḑeŭ, administraţiunea cea noĕ eclesiastică, susţinută şi ajutată de contribuţiunile cele pentru Biserică, face mult pentru înlăturarea rĕuluĭ. Dar acestŭ ajutorŭ se referĕ la viitorŭ şi-şĭ va avea importanţa sa treptat şi cu încetul, kĭar şi în casul, când administraţiunea ar fi organisată cum se cuvine.

« In virtutea acestor consideraţiunĭ, s'a formatŭ misia de oraşŭ. Recunoscĕnd de altă parte, esistenţa cea de 20 anĭ a « Fundaţiuneĭ

evangelice a s-luĭ Ioan » (Die Evangelische Ioannesstiftung), ea a condusŭ cu progresŭ activitatea sa între criminaliştiĭ eliberaţĭ din puşcăriĭ, în familiile criminaliştilor, destinate la a fi închise, şi în clasele sĕrace ale populaţiuneĭ berlineze. Unŭ timpŭ óre-care acéstă fundaţiune a lucratŭ şi în unnele parochiĭ. Multŭ timpŭ ea a rĕmasŭ sub direcţiunea uneĭ persóne eclisiastice şi membriĭ asociaţiuneĭ, cariĭ lucraŭ în Berlin, trăiaŭ într'o viéţă comună. Acum treĭ anĭ Intendentul de Berlin generalŭ-Doctorul Briucner a fundatŭ « misia oraşuluĭ Berlin » punênd'o tot sub administraţiunea uneĭ porsóne eclesiastice. Scopul acesteĭ misiĭ era, ca să propună ajutorul moralŭ şi să satisfacĕ cerinţele religióse ale poporuluĭ din parochiile depărtate, fiind tot-dé-una în legăturile cele maĭ strânse cu datoriile păstorale şi ajutaţĭ fiind întru acésta şi kĭar de laiciĭ, capabilĭ pentru acéstă operaţiune. Mijlócele de acţiune ale acesteĭ misiĭ eraŭ cele următóre: scólele duminicale, visitele prin case, citirea şi esplicarea Biblieĭ, formarea de societăţĭ, rĕspundirea jurnalelor Bisericescĭ şi ale operilor religióse. Progresul misieĭ a fostŭ aşa de mare, că în 1876 cu ajutorul eĭ aŭ fostŭ botezaţĭ preste 800 de copiĭ şi multe nunţĭ aŭ primitŭ bine-cuvêntarea bisericéscă; ĭar unŭ păstorŭ a mărturisitŭ misionaruluĭ parochieĭ séle, că mulţemită activităţeĭ luĭ, persónele, ceĭ ce frecventéză Biserica s'aŭ înmulţitŭ în modŭ considerabilŭ. Şi D-ḑeŭ se vede, că a bine cuvêntatŭ, vorbind în genere, acéstă întreprindere, căcĭ ea ajuta cerinţelor religióse ale populaţiuneĭ.

« Puţin timpŭ maĭ în urmă ambele misiĭ de oraşŭ s'aŭ întrunitŭ în una. Direcţiunea acesteĭ misiĭ se află astă-ḑĭ în mânele comitetuluĭ, subsemnatŭ maĭ jos, carea şi-a începutŭ activitatea sa cu acestŭ mare actŭ al unireĭ fraţilor. Doĭ păstorĭ cu 11 membri, supuşĭ lor, lucréză acum prin parochiĭ; de aseminea şi activitatea misieĭ « Fundaţiunea evangelică a s-luĭ Ioan » se va dispune, ca să lucreze prin alte parochiĭ. Cu speranţa în D-ḑeŭ şi amórea fraţilor subsemnaţiĭ aŭ luatŭ asupra lor direcţiunea acestuĭ lucru, care pênĕ acum a făcutŭ atâtea progrese. Acum noĭ rugămŭ o susţinere amicală şi un ajutorŭ maĭ considerabilŭ şi simţitŭ. Pentru ca misia oraşuluĭ de Berlin să-şĭ pótă realiza maĭ bine scopul seŭ, trebue să aibă la dispoziţiunea sa mult maĭ multe persóne de acţiune, de cât are acum. Pre lôngă aceste, kĭar persónele de astă-ḑĭ, obligate cu acţionarea, nu sûntŭ în de ajunsŭ asigurate în privinţa esistenţeĭ

.r. De aceïa noï ne adresămŭ pentru ajutorŭ cătrĕ toţï membriï Bisericeï evangelice şi aï poporuluï germanŭ; noï îï rugămŭ a contribui cu onórea şi sacrificiile lor, spre a ne ajuta, ca să adunămŭ proaînceri atâtŭ pentru presentŭ, cât kîar şi în fie-care anu. Acésta va face, ca şi eï împreună cu noï, să pórte în inima lor opera cea mare a misieï de Berlin şi să contribue la progresarea eï. In Berlin pentru acestŭ lucru s'a pusŭ unŭ fundamentŭ solidŭ, mulţemită formăreï de asociaţiunï. In Pomerania noă, încă şi maï 'nainte persóne, ce aŭ comsimţitŭ cu misia oraşuluï de Berlin, a formatŭ o societate sucursală, carea în anul trecutŭ a procuratŭ mijlóce pentru susţinerea unuï misionarŭ de oraşŭ. Décă în acelaşï modŭ s'ar forma maï multe asociaţiunï de ajutore, precum sûnt asociaţiunile pentru misiile esterne, atuncï lucrul ar fi maï solidŭ şi desvoltarea misieï nóstre ar fi în totul asigurată. Deci fie încredinţată acéstă operă Capuluï divinŭ al Bisericeï, Domnuluï nostru Iisus Christos. El să binecuvinteze progresul nesfârşitŭ al acesteï întreprinderï dupre promisiunea sa.

(Urméză 8 semnăturï ale membrilorŭ comitetuluï).

*1877, Maiŭ. Berlin.*

Arch. **Genadie Enacénu.**

†

Marţĭ la 30 Noemvrie, órele $5^1/_2$ diminéţa, Prea Sânţitul Genadie, fost locotenent al Episcopieĭ de Buzeŭ, fostŭ Episcopŭ de Argeş, Vicar al Metropolieĭ Ungro-Valachieĭ şi Preşedinte al Jurnaluluĭ «Biserica ortodocsă română» a repausatŭ în Domnul. Retragerea Prea Sânţieĭ séle în locaşurile Părinteluĭ cerescŭ este o dorinţă a fie-căruĭ creştinŭ adevĕratŭ; dar Biserica românéscă, pĕnĕ când ea este în starea de luptătóre pentru adevĕrŭ, bine şi frumosŭ, nu póte să nu regrete perderea unuia din membriĭ, séŭ maĭ dreptŭ conductoriĭ eĭ ceĭ maĭ distinşĭ. Fie-ĭ, esprimându-ne şi romênesce, ţerâna uşóră!.... Şi D-ḑeŭ să-ĭ resplătéscă dupre cuviinţă meritele şi ale acestuĭ muritorŭ distinsŭ.

---

Intr'unulŭ din numerele viitóre Redacţiunea jurnaluluĭ va presenta lectorilor seĭ o descripţiune a pompeĭ funebre precum şi o skiţă biografică a regretatuluĭ prelatŭ al Bisericeĭ românescĭ.

| Numĕrul și numirea Comunelor | Numirea Cătunelor saŭ Satelor | BISERIC cu HRAMUL |
|---|---|---|
| 11. Alimăneștĭ . . | . . . | Săntul Nicolae . |
| . . . . . | . . . | . . . . |
| 12. Isvórele . . | . . . | Sănta Treime . |
| 13, Bălăneștĭ . . | . . . | Sănțiĭ Voevoḑĭ |
| . . . . , | . . . | . . . . |
| . . . . . | Comaniĭ noĭ . | Săntul Nicolae . |
| 14. Comaniĭ Vechĭ . | . . . | Cuviósa Paraschi |
| . . . . . | . . . | . . . |
| 15. Tâmpeni . . | . . . | Săntul Dimitrie. |
| 16. Poiană . . . | . . . | „ |
| 1. Bălțațiĭ . . . | . . . | Săntul Gheorghe |
| . . . . . | Mărgruenii . | Intrarea în biseri |
| . . . . . | Slobozia . | Sănțiĭ Împărațĭ. |
| . . . . . | Mărgru. de j. | „ |
| . . . . . | Bălțațiĭ de Mij. | Săntul Dimitrie. |
| 2. Birciĭ . . . | . . . | Săntul Ión Botez |
| . . . . . | . . . | Săntul Nicolae . |
| 3. Potcóva . . . | Fălcoienĭ . | „ |
| . . . . . | Trufineștĭ . | Cuviósa Paraschi |
| . . . . . | Pârvuleștĭ . | Intrarea în biseri |
| . . . . . | Mesnescĭ . | Adormirea . |
| 4. Sineștiĭ . . . | . . . | Cuviósa Paraschi |
| . . . . . | Valea Merilor | Adormirea . |
| . . . . . | Sineștĭ de jos | „ |
| . . . . . | Tănăsescĭ . | Sănțiĭ Voevoḑĭ . |
| . . . . . | Ursóca . | Săntul Nicolae . |
| 5. Buzeștiĭ. . . | Corbul de sus. | „ |
| . . . . . | Buzeștĭ „ „ | „ |
| . . . . . | „ de Mijloc. | „ |
| . . . . . | „ de jos . | Adormirea . |
| 6. Floru . . . | Flora . . | Săntul Nicolae . |
| . . . . . | Icóna . . | Săntul Ilie . |
| 7. Bălteniĭ . . . | . . . | Săntul Nicolae . |
| . . . . . | . . . | . . . . |
| 8. Pereţiĭ . . . | . . . | Săntul Nicolae . |
| . . . . . | . . . | Săntul Antonie. |
| . . . . . | . . . | Intr. în Biserică. |
| 9. Merleştĭ. . . | . . . | Adormirea . |
| . . . . . | . . . | |

| Numele și Pronumele Diaconilor | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget (Leĭ \| B.) | No. pogónelor de pămănt ce primesce | Numele și Pronumele Cântăreților | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget (Leĭ \| B.) | No. pogónelor de pămănt ce primesce | Numele și Pronumele Paraclisiarchilor | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget (Leĭ \| B) | No. pogónelor de pămănt ce primesce | Observațiunĭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| . | . | . | . | Mih. Niculescu | Cl. primare | 40 | 4 p. | Stancu Nicolae | Clase prim. | 40 | 3 p. | |
| . | . | . | . | Al. Bârzénu | „ | 40 | 4 p. | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | C. Popa | „ | 20 | | Ión M. Ciucă | „ | 10 | | |
| . | . | . | . | N. Trica | „ | 20 | 4 p. | M. Boscan | „ | 20 | 3 p. | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | R. Popescu | „ | 240 | | I. Mitroiŭ | „ | 120 | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | Th. Bărbulescu | „ | 20 | 4 p. | Gr. Diaconu | „ | 10 | 3 p. | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | Ec. P. Radu | „ | 10 | 5 p. | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | Fl. Popescu | „ | 20 | | D. Popescu | „ | 20 | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | I. Nică | „ | 10 | 3 p | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | M. Pr. Marin | „ | 20 | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | N. Pr. Nicolae | „ | 20 | | I. Gurtașoi | „ | 20 | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | R. D. Ión | „ | 20 | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | Gr. Pr. Grigorie | „ | 20 | | Gr. Năstase | „ | | | |
| . | . | . | . | N. Popa | „ | 20 | | Gh. Boștilă | „ | 20 | | |
| . | . | . | . | C. Dincă | „ | 10 | | I. Tutu | „ | 10 | | |
| . | . | . | . | Gh. Șerban | „ | 10 | 5 p. | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | N. Mateeseu | „ | | 5 p. | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | P. Diaconu | „ | 10 | | I. Scânteescu | „ | 10 | | |
| . | . | . | . | N. Popescu | „ | 10 | 4 p. | I. Gruianu | „ | 10 | 3 p. | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | N. Diconescu | „ | 40 | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | I. Ciulea | „ | 40 | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | N. Ionescu | „ | 20 | 4 p. | I. Bădiță | „ | 20 | 4 p. | |
| . | . | . | . | Al. Tomescu | „ | 20 | | M. Caloianu | „ | 10 | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | P. Pr. Din | „ | 20 | 4 p. | I. Ierbașĭ | „ | 20 | 3 p. | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | Fl. Tudor | » | 20 | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | I. Popescu | „ | 20 | 3 p. | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | C. Négue | „ | 20 | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | D. Mirea | „ | 20 | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | I. Cărcntu | „ | 20 | 4 p. | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | I. Oprică | „ | 20 | 4 p. | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | P. Pr. Petre | „ | 20 | | Fl. Georgescu | „ | 10 | | |
| . | . | . | . | D. Protopopescu | „ | 20 | | Gh. Diaconu Ilie | „ | 10 | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | . . . | . . | | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | Fl. I. Popescu | „ | 20 | | Gh. Gheorghiu | „ | 10 | | |
| . | . | . | . | Fl. Petrescu | „ | 20 | | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | Ștef. Solițescu | „ | 20 | 5 p. | . . . | . . | | | |
| . | . | . | . | N. Popescu | „ | 20 | 4 p. | N. O. Florea | „ | 20 | 4 p, | |
| . | . | . | . | Fl. Pr. Dragu | „ | 20 | 4 p. | . . . | . . | | | |

NB. Pe lângă salariele trecute în Budgete, locuitoriĭ maĭ daŭ preoților și óre-care beneficiĭ prevĕdute prin osebite contracte de învoire.

| Numĕrul şi numirea Comunelor | Numirea Cătunelor saŭ Satelor | BISERICA cu HRAMUL | No. pogónelor de pămînt ce posedă | No. familiilor: Familiĭ | No. familiilor: Suflete | De către cine este întreţinută Biserica | NUMELE şi PRONUMELE Preoţilor | Etatea | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget: Leĭ | B. | No. pogónelor de pămînt ce primesc |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | M-rea Cotm. | Buna Vestire | | 100 | 450 | de stat | Ieromonahu Iosif | 62 | grămatic | 600 | | |
| | | | | | | | M. Zanfirescu | 25 | seminarist | | | |

# DISTRICTUL

## PLASA

| Numĕrul şi numirea Comunelor | Numirea Cătunelor saŭ Satelor | BISERICA cu HRAMUL | No. pogónelor de pămînt ce posedă | Familiĭ | Suflete | De către cine este întreţinută Biserica | NUMELE şi PRONUMELE Preoţilor | Etatea | Cursul absolvit | Leĭ | B. | No. pogónelor |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1. Alunişu | | Adormirea | | 180 | 540 | de Comună | Gg. Duhovnicu | 40 | grămătic | 80 | | |
| | | Cuv. Paraschiva | | 70 | 210 | " | I. Duhovnicu | 40 | " | 80 | | |
| | Proffa | " | 17 p. | 70 | 210 | " | I. Profénu | 36 | seminarist | 80 | | 12 p. |
| 2. Câmpu Mare | | " | 17 p. | 72 | 216 | " | M. Brănescu | 39 | " | 50 | | 11 p. |
| | Diencii | " | 17 p. | 150 | 600 | " | B. Duhovnicu | 50 | grămătic | 50 | | 12 p. |
| | Vlăngăşescĭ | Sănţiĭ Voevodĭ | 17 p. | 50 | 200 | " | Vacantŭ | | | | | |
| 3. Dobrotésa | | Cuv. Paraschiva | 17 p. | 110 | 440 | " | R. Nicorescu | 42 | seminarist | 50 | | 6 p. |
| | | | | | | | I. Marinescu | 28 | " | 50 | | 6 p. |
| | Donescĭ | Adormirea | 17 p. | 80 | 320 | " | Anast. Duhovnicu. | 70 | grămătic | 50 | | 12 p. |
| | Dejescĭ | Sănţiĭ Voevodĭ | 17 p. | 130 | 520 | " | Scarlat Duhovnicu | 70 | " | 12 | | 6 p. |
| | | | | | | | Ión D. Burcă | 25 | seminarist | 12 | | 6 p. |
| | Lelésca | Săntul Ión Botezĕt. | 17 p. | 120 | 420 | " | Fl. Popescu. | 38 | " | 50 | | 12 p. |
| | Murgescĭ | Sănţiĭ Voevodĭ | 17 p. | 70 | 280 | " | B. Murgescu | 40 | " | 50 | | 17 p. |
| 4. Drăgoeştĭ | | Sănţiĭ Treĭ Ierarchĭ | 17 p. | 80 | 320 | " | Il. Rădulescu | 26 | " | 50 | | 12 p. |
| | | Săntul Ión | 17 p. | 100 | 400 | " | I. Marinescu | 31 | " | 50 | | 12 p. |
| | Buciumeniĭ | Săntul Nicolae | | 60 | 240 | " | Vacantŭ | | | | | |
| | Gémăna | " | 17 p. | 70 | 280 | " | " | | | | | |
| | Casa Veche | " | 17 p. | 150 | 600 | " | G. Theodorescu | 50 | grămătic | 50 | | 12 p. |
| 5. Făgeţelu. | | Adormirea | | 40 | 160 | " | I. Postelnicescu | 45 | seminarist | 20 | | |
| | | " | | 45 | 180 | " | D. Diconescu | 40 | " | 20 | | |
| | Boba | Cuv. Paraschiva | | 100 | 400 | " | G. Făgeţénu. | 24 | " | 20 | | |
| | Ciorâca | " | | 50 | 200 | " | Vacantŭ | | | | | |
| | Isacĭ | Săntul Ión | | 30 | 120 | " | D. Duhovnicu | 40 | grămătic | 20 | | |
| | Chilia. | Adormirea | | 80 | 320 | " | D. Udénu | 47 | " | 20 | | |
| | Idem | Săntul Niculae | | 60 | 240 | " | Vacantŭ | | | | | |
| 6. Fata | | Sănţiĭ Apostolĭ | | 85 | 340 | " | M. Bărbulescu | 22 | seminarist | 40 | | |
| | Fata Veche | Adormirea | | 100 | 400 | " | M. Teodorescu | 23 | " | 40 | | |
| | Pârşogiĭ | Săntul Ilie | | 50 | 200 | " | R. Ionescu | 36 | " | 40 | | |
| | Vieroşu. | Adormirea | 17 p, | 120 | 480 | " | Radu Vişinescu | 45 | grămătic | 40 | | 17 p. |
| | | | | | | | D. Mateescu | 45 | " | 40 | | 17 p. |
| | Isvorul de sus | Mart. Theodor | | 50 | 200 | " | Vacantŭ | | | | | |
| | " " jos | Sănţiĭ Apostolĭ | | 60 | 240 | " | Pavel Constantinescu | 29 | seminarist | 40 | | |
| | Dănuţoiu | Adormirea | 17 p. | 68 | 278 | " | C. Gheorghie | 50 | grămătic | 40 | | 12 p. |
| 7. Oteştiĭ | | " | | 200 | 800 | " | Vacantŭ | | | | | |
| | Vai de eĭ d. dél | Săntul Dimitrie. | | 70 | 280 | " | D. Duhovnicu | 46 | seminarist | 40 | | |
| | Oteşti de jos. | Sănţiĭ Impăraţĭ. | | 100 | 400 | " | I. Florescu | 32 | " | 40 | | |
| | Vai de eĭ d. val. | Adormirea | | 70 | 280 | " | I. Gheorghie | 45 | " | 40 | | |
| | Urluésca | Săntul Nicolae | | 100 | 400 | " | Vacantŭ | | | | | |
| 8. Păroşiĭ | | Adormirea | | 80 | 320 | " | R. Andreescu | 43 | grămătic | 30 | | |
| | Urşiĭ de sus | " | | 50 | 200 | " | G. Ştefănescu | 31 | seminarist | 30 | | |
| | " " jos | " | | 135 | 545 | " | M. Sofian | 23 | " | 30 | | |
| | Morlovestĭ | " | | 70 | 280 | " | Vacantŭ | | | | | |
| | Ştefănestĭ | " | | 70 | 280 | " | " | | | | | |
| 9. Sămburescĭ | | " | | 280 | 1120 | " | B. Iliescu | 42 | seminarist | 40 | | |
| | Stănulescĭ | Sănţiĭ Voevodĭ | 17 p. | 50 | 200 | " | Vacantŭ | | | | | |
| | Beculescĭ | Adormirea | | 30 | 120 | " | " | | | | | |
| | Ciumăg. de j. | Cuv. Paraschiva | 17 p. | 100 | 400 | " | Mih Dinu | 60 | grămătic | 40 | | 6 p. |
| 10. Topana. | | Adormirea | 17 p. | 150 | 600 | " | I. Şerbănescu | 35 | seminarist | 10 | | 12 p. |
| | Govora. | Cuv. Paraschiva | 17 p. | 120 | 480 | " | C. Diţă | 52 | grămătic | 20 | | 17 p. |
| | Lerescĭ | Săntul Niculae | | 50 | 300 | " | M. Ionescu | 40 | " | 10 | | |
| 11. Vaţa | | " | | 56 | 224 | " | G. Popescu | 46 | " | 30 | | |
| | Foteştĭ | " | | 60 | 240 | " | B. Anastasie | 45 | " | 30 | | |

# OLTU

## OLTULUI

| Numele şi Pronumele Diaconilor | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | No. pogónelor de pământ ce primesce | Numele şi Pronumele Cântăreţilor | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | No. pogónelor de pământ ce primesce | Numele şi Pronumele Paraclisiarchilor | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | No. pogónelor de pământ ce primesce | Observaţiunĭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | I. Zanfirescu | Classe prim | 240 | | 12 | Gh. Costescu | Cl. Primare | 120 | | | |
| | | | | | . . . | „ | | | | . . . | | | | | Are învoire cu locuitoriĭ |
| | | | | | M. Ştefan | Cl. Primare | 40 | | | | | | | | Pe lângă salariele trecute în Budgete, locuitoriĭ maĭ daŭ preoţilor şi óre-care beneficiĭ prevĕdute prin osebite contracte deînvoire |
| | | | | | I P. Nicu | „ | 40 | | | | | | | | |
| | | | | | I. Popescu | „ | 40 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | Const. Teodor | „ | 30 | | 6 p. | | | | | | |
| | | | | | D. Popescu | „ | 30 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | Il. Florescu | „ | 30 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | I. Pr. Ión | „ | 15 | | 5 p. | I. Mihaiu | Classe prim. | | | 10 p. | |
| | | | | | . . . | | | | | | | | | | |
| | | | | | N. Popescu. | „ | 25 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | Fl. Popescu. | „ | 25 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | . . . | | | | | | | | | | |
| | | | | | Oprea Popescu | „ | 25 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | D. Guşatu | „ | 25 | | | | | | | | |
| | | | | | Gr Oprea | „ | 30 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | N. L ca | „ | 30 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | R. Mateescu | „ | 30 | | | | | | | | |
| | | | | | I. Popescu | „ | 30 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | N. Teodorescu | „ | 30 | | 5 p | | | | | | |
| | | | | | N. Diaconescu | „ | 30 | | | | | | | | |
| | | | | | S. Popescu | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | D Popescu | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | I. Stănescu | „ | 20 | | | Preda Popescu | „ | 10 | | | |
| | | | | | E. Enechescu | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | T. Dimitrie | „ | 20 | | | S. Lăzărescu | „ | 10 | | | |
| | | | | | N. Gheorghe | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | I. Popescu | „ | 25 | | | | | | | | |
| | | | | | Fl. Radu | „ | 25 | | | | | | | | |
| | | | | | N. Radu | „ | 25 | | | | | | | | |
| | | | | | G. Onţă | „ | 25 | | | | | | | | |
| | | | | | . . . | | | | | | | | | | |
| | | | | | D. Stanescu. | „ | 25 | | | | | | | | |
| | | | | | G. Diaconescu | „ | 25 | | | | | | | | |
| | | | | | D. Popescu. | „ | 25 | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | Gr. Popescŭ | „ | 10 | | | I. Bulfcu | „ | 10 | | | |
| | | | | | I. Popescu | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | S. Popescu | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | M. Diconescu | „ | 10 | | | M. Diconescu | „ | 10 | | | |
| | | | | | N. Georgescu | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | G. Andreescu | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | N. Dumitru. | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | G. Cârnu | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | G. Popescu. | „ | 20 | | | | | | | | |
| | | | | | . . . | | | | | | | | | | |
| | | | | | . . . | | | | | | | | | | |
| | | | | | P. Nicula | „ | 10 | | | | | | | | |
| | | | | | S. Popescu | „ | | | 3 p. | | | | | | |
| | | | | | Mih. Şerban. | „ | | | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | . . . | | | | | | | | | | |
| | | | | | . . . | | | | | | | | | | |
| | | | | | G. Popa | „ | 15 | | | | | | | | |
| | | | | | C. Lambă | „ | 15 | | | | | | | | |

| Numěrul şi numirea Comunelor | Numirea Cătunelor saŭ Satelor | BISERICA cu HRAMUL | No. pogónelor de pămînt ce posedă | No. Familii-lor | | De către cine este întreţinută Biserica | NUMELE şi PRONUMELE Preoţilor | Etatea | Cursul Absolvit | Salariul pe an după Budget | | No. pogón[...] |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | în part | Total | | | | | Leĭ | B. | |
| . . . . . . | Bandociĭ . | Sfântul Nicolae. . | | 70 | 280 | de comună | Vacantŭ | | . . | | | |
| . . . . . . | Jugănariĭ . | Adormirea . . | | 9 | 36 | » | » | | . . | | | |
| . . . . . . | Ciureştiĭ . | Sănţiĭ Apostolĭ. . | | 90 | 360 | » | D. Săvulescu . . | 26 | seminarist | 30 | | |
| . . . . . . | Chiriţeştiĭ . | Săntul Niculae . . | | 80 | 320 | » | Fl. Constantinescu . | 31 | » | 30 | | |
| . . . . . . | Chiţaniĭ . | » | | 80 | 320 | » | Th. Săvulescu . . | 39 | grămătic | 30 | | |
| 12. Vulturescĭ . . | . . . . | Sănţiĭ Voevoḑĭ . . | 17 p. | 60 | 240 | » | Vacantŭ | | . . | | | |
| . . . . . . | Valea luĭ Albu | Săntul Nicolae. . | 12 p. | 90 | 360 | » | Il. Mincă . . . | 55 | » | 100 | | 9 |
| | | | | | | | | | | PLASS | | |
| 1. Mogoşeştĭ . . | . . . . | Adormirea . . | | 90 | 360 | de comună | I. Constantinescu . . | 31 | seminarist | 20 | | |
| . . . . . . | Mogoşeştĭ . | Săntul Dimitrie. , | | 35 | 140 | » | Vacantŭ | | . . | | | |
| . . . . . . | » | Săntul Nicolae . . | | 38 | 152 | » | » | | . . | | | |
| 2. Scorniceştĭ . . | . . . . | » | | 30 | 120 | » | Mih. Tătulescu . . | 38 | » | 20 | | |
| . . . . . . | . . . . | Sănţiĭ Ingerĭ . . | | 32 | 128 | » | Vacantŭ | | . . | | | |
| . . . . . . | Piscaniĭ . | Adormirea . . | | 25 | 100 | » | » | | . . | | | |
| 3. Constandinesciĭ . | . . . . | » | | 140 | 560 | » | M. Călinescu . . | 35 | » | 20 | | |
| 4. Opărelu . . . | . . . . | Săntul Ión . . | | 70 | 280 | » | Vacantŭ | | . . | | | |
| . . . . . . | . . . . | Nasc. M-ceĭ D-luĭ . | 17 p. | 35 | 140 | » | » | | . . | | | |
| . . . . . . | Corbul . | Săntul Nicolae . . | 17 p. | 30 | 120 | » | Gg. Ifrimescu . . | 48 | grămătic | 60 | | 12 p. |
| . . . . . . | Beria . . | Sănţiĭ Impăraţĭ. . | 17 p. | 70 | 280 | » | Vacantŭ | | . . | | | |
| 5. Rădeştĭ . . . | . . . . | Naşt. M-ceĭ D-luĭ . | | 70 | 280 | » | Stan Iliescu . . . | 50 | » | 60 | | |
| . . . . . . | Rădescĭ . | Săntul Ilie . . | | 35 | 140 | » | Vacantŭ | | . . | | | |
| 6. Comaniţa . . | . . . . | Săntul Nicolae . . | | 100 | 400 | » | T. Popescu . . . | 48 | » | 20 | | |
| . . . . . . | Schitu deleni | Sânta Treime . . | 22 p. | 20 | 85 | de stat | M. Duhovnicu . . | 52 | seminarist | 600 | | 10 p. |
| 7. Deleni . . . | . . . . | Săntul Nicolae . . | 17 p. | 70 | 280 | de propriet. | Vacantŭ | | . . | | | |
| 8. Dimitreştĭ . . | . . . . | Naşt. M-ceĭ D-luĭ . | 17 p. | 160 | 640 | de comună | I. Di[...]onescu. . . | 38 | » | 60 | 10 | 12 p. |
| 9. Pogann . . . | . . . . | Intrarea în biserică . | 8 p. | 40 | 160 | » | N. Pandelica . . | 30 | » | 60 | | 5 p. |
| . . . . . . | Vergulésa . | Sănţiĭ Impăraţĭ. . | | 97 | 388 | » | Vacant | | . . | | | |
| 10. Ibăneştĭ . . | . . . . | Cuv. Paraschiva . | | 105 | 420 | » | » | | . . | | | |
| . . . . . . | Căzănescĭ . | Sfântul Nicolae. . | | 170 | 680 | » | » | | . . | | | |
| 11. Albeştiĭ . . | Albeştĭ . | » | 2 p. | 150 | 600 | » | I. Constantinescu . . | 27 | » | 40 | | 2 p. |
| . . . . . . | » | » | | 120 | 480 | » | I. Diaconescu . . | 42 | grămătic | 40 | | |
| . . . . . . | Cornăţel . | Sânţiĭ Ingerĭ . . | 17 p. | 80 | 320 | » | Const. Duhovnicu . . | 39 | » | 20 | | 6 p. |
| . . . . . . | . . . . | . . . . . | | | | . . | D. Tănăsescu . . | 38 | seminarist | 20 | | 6 p. |
| . . . . . . | Schitu Séca. | Adormirea . . | | 60 | 240 | de stat | I. Nedelescu. . . | 50 | grămătic | 600 | | |
| 12. Poborul . . | . . . . | Sănţiĭ Ingerĭ . . | | 40 | 160 | de comună | Vacant | | . . | | | |
| . . . . . . | . . . . | Sănta Treime . . | | 76 | 340 | » | Al. Marinescu . . | 40 | seminarist | 70 | | |
| . . . . . . | . . . . | Săntul Dimitrie. . | | 50 | 200 | » | Ión Crapu . . . | 73 | grămătic | 50 | | |
| . . . . . . | Creţiĭ. . | Săntul Nicolae . . | 17 p. | 75 | 300 | » | Vacant | | . . | | | |
| 13. Şuica . . . | . . . . | Cuv. Paraschiva . | 10 p. | 30 | 120 | » | M Duhovnicu . . | 70 | » | 50 | | 10 p. |
| . . . . . . | . . . . | Intrarea în Biserică . | | 60 | 240 | » | R. Popescu . . . | 45 | » | 50 | | |
| . . . . . . | Teiuşu . | Adormirea . . | | 109 | 436 | » | Stan Referendarie. . | 40 | » | 70 | | |
| 14. Tătărăiĭ . . | . . . . | Cuviósa Paraschiva . | | 140 | 560 | » | C. Rădulescu . . | 38 | seminarist | 50 | | |
| 15, Tătuleştiĭ . . | . . . . | Sănţiĭ Ingerĭ . . | | 80 | 320 | » | Vladu Duhovnicu . . | 70 | grămătic | 20 | | |
| . . . . . . | . . . . | Adormirea . . | | 70 | 280 | » | Mih. Dimitrescu . . | 26 | seminarist | 20 | | |
| . . . . . . | . . . . | Cuv. Paraschiva . | | 40 | 160 | » | Al. Andreĭ . . . | 22 | » | 20 | | |
| . . . . . . | . . . . | » | | 78 | 312 | » | Mih. Mănescu . . | 25 | » | 20 | | |
| 16. Optaşiĭ. . . | . . . . | Săntul Nicolae . . | | 73 | 292 | » | I. Dinculescu . . | 50 | grămătic | 30 | | |
| . . . . . . | . . . . | Adormirea . . | | 60 | 240 | » | Ene Diconescu , . | 56 | » | 30 | | |
| . . . . . . | Jucaru. . | Duminica tutulor Sf. | | 75 | 300 | » | Vacant | | . . | | | |
| . . . . . . | Zăvoiu . | Cuv. Paraschiva . | | 40 | 160 | » | Zanfir Georgescu . . | 50 | » | 30 | | |
| 17. Corbu . . . | . . . . | » | | 100 | 400 | » | Vacant | | . . | | | |
| . . . . . . | Vităneştĭ . | Adormirea . . | | 50 | 200 | » | Aadreĭ Duhovnicu . . | 50 | » | 20 | | |
| 18. Maldăru . . | . . . . | Cuviósa Paraschiva . | | 90 | 360 | » | Vacant | | . . | | | |
| . . . . . . | Mărunţeiĭ . | » | | 56 | 224 | » | » | | . . | | | |
| . . . . . . | Gueştiĭ . | Săntul Nicolae . . | | 40 | 160 | » | Păun Iliescu . . | 30 | seminarist | 50 | | |
| 19. Coloneştĭ . . | . . . . | Cuv. Paraschiva . | | 150 | 600 | » | Stancu Ionescu . . | 28 | » | 50 | | |
| . . . . . . | . . . . | . . . . . | | | | . . | G. Colonescu . . | 39 | » | 50 | | |
| . . . . . . | . . . . | Sănţiĭ Impăraţĭ. . | | 60 | 240 | » | I. Duhovnicu . . | 40 | grămătic | 50 | | |

| Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | No. pogónelor de pămênt ce primesce | Numele şi Pronumele ... | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | No. pogónelor de pămênt ce primesce | Numele şi Pronumele Cântăreţilor | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | No. pogónelor de pămênt ce primesce | Numele şi Pronumele Paraclisiarchilor | Cursul absolvit | Selariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | No. pogónelor ce pămênt ce primesce | Observaţiunĭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | | I. Nécşu | Clase prim. | 15 | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 30 | | | | | | | | R. P. Savu | „ | 15 | | | | | | | | |
| 30 | | | | | | | | Fl. Stoica | „ | 15 | | | | | | | | |
| 30 | | | | | | | | Fl. Voicu | „ | 15 | | | | | | | | |
| | | | | | | | | Gh. Popa | „ | 15 | | | | | | | | |
| 100 | | 9 p. | | | | | | Mih. Boboc. | „ | 20 | | 3 p. | | | | | | |
| **PLASSA VEDEA** | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 20 | | | | | | | | M. Popescu | Classe prim. | 5 | | | M. Ilnica | Classe prim. | 5 | | | |
| | | | | | | | | Gr. Nécşa | „ | 5 | | | Preda Predescu | „ | 5 | | | |
| 20 | | | | | | | | M. Vasile | „ | 5 | | | | | | | | |
| | | | | | | | | S. Urdeşŭ | „ | 5 | | | | | | | | |
| | | | | | | | | T. Nicolae | „ | 5 | | | | | | | | |
| 20 | | | | | | | | D. Sope | „ | 5 | | | M. Branea | „ | 5 | | | |
| | | | | | | | | I. Popescu | „ | 5 | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 60 | | 12 p. | | | | | | St. Constandinesc. | „ | 12 | 50 | 5 p. | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 60 | | | | | | | | I. Constandinescu. | „ | 12 | 50 | | | | | | | |
| | | | | | | | | V. Diaconu | „ | 12 | 50 | | | | | | | |
| 20 | | | | | | | | C. Barbu | „ | 10 | | | | | | | | |
| 600 | | 10 p. | | | | | | Pavel Ifrimescu | seminarist | 240 | | 5 p. | Gr. Popescu. | „ | 120 | | | |
| | | | | | | | | S. Popescu | Classe prim. | 10 | | 5 p. | | | | | | |
| 60 | 10 | 12 p. | | | | | | D. Niţă | „ | 30 | | 5 p. | | | | | | |
| 60 | | 5 p. | | | | | | Oprea Chiţu | „ | 30 | | 3 p. | | | | | | |
| | | | | | | | | Il. Popescu | „ | 30 | | | | | | | | |
| | | | | | | | | G. Popa | „ | 10 | | | | | | | | |
| | | | | | | | | N. Popescu | „ | 10 | | | | | | | | |
| 40 | | 2 p. | | | | | | Badea. | „ | 10 | | | | | | | | |
| 40 | | | | | | | | Fl. Costescu | „ | 10 | | | M. Costescu. | „ | 10 | 10 | | |
| 20 | | 6 p. | | | | | | G. Necşulescu | „ | 10 | | 5 p. | | | | | | |
| 20 | | 6 p. | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 00 | | | | | | | | Stan Bratu | „ | 240 | | | M. Dimitriu. | „ | 120 | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 70 | | | | | | | | P. Diaconescu | „ | 25 | | | | | | | | |
| 50 | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | S. Theodor | „ | | | 5 p. | | | | | | |
| 50 | | 10 p. | | | | | | I. Popescu | „ | 15 | | | St. Catrina | „ | 10 | | | |
| 50 | | | | | | | | N. Ţucă | „ | 15 | | | | | | | | |
| 70 | | | | | | | | I. Popescu | „ | 25 | | | | | | | | |
| 50 | | | | | | | | G. Diaconescu | „ | 12 | 50 | | S. Popescu | „ | 12 | 50 | | |
| 20 | | | | | | | | I. Pr. Vladu | „ | 10 | | | | | | | | |
| 20 | | | | | | | | Stan Popescu | „ | 10 | | | | | | | | |
| 20 | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 20 | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 0 | | | | | | | | C. Popescu | „ | 10 | | | Andreĭ Licsandru. | „ | 10 | | | |
| 0 | | | | | | | | C. Diconescu | „ | 10 | | | St. Popescu | „ | 10 | | | |
| | | | | | | | | Fl. Popescu. | „ | 10 | | | | | | | | |
| 0 | | | | | | | | I. Postelnicescu | „ | 10 | | | C. Ión. | „ | 5 | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 0 | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | I. Dinu | „ | 5 | | | S. Matoescu. | „ | 5 | | | |
| | | | | | | | | I. Popescu | „ | 5 | | | Predoiu Ión. | „ | 5 | | | |
| | | | | | | | | I. Marinescu | „ | 10 | | | T. Preotésa | „ | 10 | | | |
| | | | | | | | | Mih. Niculescu | „ | 10 | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | D. Sandu | „ | 10 | | | | | | | | |

NB. Pe lângă salariele trecute în Budgete, locuitoriĭ maĭ daŭ preoţilor şi óre-care beneficiĭ prevĕdute prin osebite contracte de învoire.

| Numĕrul și numirea Comunelor | Numirea Cătunelor saŭ Satelor | BISERICA cu HRAMUL | Numĕrul pogónelor de pămênt ce posedă | No. Familiilor: Familiĭ | No. Familiilor: Suflete | De către cine este întreţinută Biserica | NUMELE și PRONUMELE Preoţilor | Etatea | Cursul absolvit | Salariul pe an după Budget: Leĭ | B. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 20. Vlaiciĭ | | Săntul Nicolae | | 50 | 200 | de comună | C. Hristescu | 27 | seminarist | 50 | |
| | | " | | 85 | 340 | " | Vladu Ionescu | 28 | " | 50 | |
| 21. Bărăsci de vedea | | Cuv. Paraschiva | | 80 | 320 | " | P. Bărăscu | 35 | " | 50 | |
| | Motrescĭ | Sântu Theodor | | 55 | 220 | " | N. Dumitru | 38 | " | 50 | |
| 22. Bărăsci de Cepturĭ | | Săntul Nicolae | | 40 | 160 | " | Stan Martinescu | 40 | " | 50 | |
| | | Adormirea | | 100 | 400 | " | Ión Lăzărescu | 70 | grămătic | 50 | |
| | | | | | | " | D. Lăzărescu | 39 | seminarist | 50 | |
| | Brodeștĭ | Cuv. Paraschiva | | 70 | 280 | | Sóre Duhovnicu | 39 | grămătic | | |
| 23. Mereniĭ | | " | | 60 | 240 | " | I. Profénu | 60 | seminarist | 50 | |
| | | Săntul Nicolae | | 80 | 320 | " | Il. Gâu | 45 | grămătic | 50 | |
| | Richicióra | " | | 70 | 280 | " | G. Căpăţînénu | 25 | seminarist | 50 | |
| 24. Spineniĭ | | " | | 60 | 240 | " | V. Profénu | 39 | " | 54 | |
| | | Cuv. Paraschiva | | 100 | 400 | " | N. Marinescu | 32 | " | 54 | |
| | | | | | | " | I. Giuculescu | 23 | " | 54 | |
| | Vineţiĭ | Adormirea | | 80 | 320 | | D. Șovărescu | 45 | grămătic | 50 | 50 |
| | " | " | | 40 | 160 | " | Oprea Șerbănescu | 50 | " | 55 | 50 |
| 25. Mirceștĭ | " | Săntul Nicolae | | 60 | 240 | " | Vacant | | | | |
| | Momaiu | Cuv. Paraschiva | | 40 | 160 | " | " | | | | |
| | Boroeștĭ | Săntul Nicolae | | 80 | 320 | " | " | | | | |
| 26. Călngăriĭ | | Cuv. Paraschiva | | 90 | 360 | " | Ión Bărăscu | 40 | seminarist | | |
| | | Săntul Nicolae | | 40 | 160 | " | Vacant | | | | |
| 27. Negreniĭ | | " | | 102 | 408 | " | I. Negrénu | 26 | " | 50 | 50 |
| | | " | | 80 | 320 | " | Vacant | | | | |

PLA

| | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1. Beciu | | Sânţiĭ Ingerĭ | 17 p. | 300 | 1200 | de Comună | Preotul Vasile | 42 | seminarist | 40 | 12 |
| | Dudu | Săntul Nicolaa | | 100 | 400 | " | " Florea | 50 | grămătic | 30 | |
| | Bărsescĭ | Săntul Dimitrie | 17 p. | 80 | 320 | " | " Constantin | 35 | seminarist | 40 | 15 |
| | Plăviceniĭ | Sănţiĭ Voevoḑĭ | 17 p. | 100 | 400 | " | " Gheorghe | 60 | grămătic | 20 | 17 |
| | Creţescĭ | Adormirea | | 100 | 400 | " | " Ión | 70 | " | 40 | |
| | Móra Jipi | Naşt. M-ceĭ D-luĭ | | 40 | 160 | " | Vacant | | | | |
| 2. Frunḑariu | Schitu Gîlmez. | Inălţarea D-luĭ | 17 p. | 35 | 140 | de Stat | Stan Florescu | 30 | seminarist | 600 | 17 |
| | | | | | | | Ang. Mazilescu | 42 | " | 600 | 7 |
| 3. Peretu | | Săntul Nicolae | 17 p. | 120 | 420 | de Comună | Preotul Stan. | 48 | grămătic | 40 | 12 |
| | Berindin | Adormirea | 17 p. | 60 | 240 | " | " George | 78 | " | 20 | 12 |
| | Pestra | Inălţarea D-luĭ | 17 p. | 50 | 200 | " | " Marin | 70 | " | 40 | 12 |
| | Dănéssa | " | 17 p. | 60 | 240 | " | " Ștefan | 40 | seminarist | 20 | 12 |
| 4. Drăgăneștĭ | | Adormirea | 17 p. | 200 | 800 | " | D. Teiușanu | 28 | " | 50 | 12 |
| | | Sânţiĭ Ingerĭ | 17 p. | 210 | 804 | " | Preotul Florea | 38 | " | 50 | 10 |
| | Rușca | Santul Nicolae | 17 p. | 210 | 840 | " | " Marin | 38 | " | 50 | 12 |
| | " | " | 17 p. | 200 | 800 | " | " Radu | 40 | " | | 17 |
| 5. Cumaniĭ | | Adormirea | 17 p. | 150 | 600 | " | " Ión | 30 | " | | 6 |
| | | | | | | | Ilie Ionescu | 35 | " | | 6 p. |
| 6. Șerbăneștĭ | | Sănţiĭ Impăraţĭ | 17 p | 300 | 1200 | " | Pr. D. Roşan | 48 | grămătic | 40 | 12 p. |
| 7. Crăciuneni | | Adormirea | 17 p. | 150 | 600 | " | Preotul Oprea | 38 | seminarist | 50 | 13 p. |
| | | " | 17 p. | 360 | 1400 | " | " Grigorie Lupu | 48 | grămătic | 60 | 7 p. |
| | | | | | | | " Ión | 40 | seminarist | 60 | 7 p. |
| | Gémăna | Săntul Nicolae | | 80 | 320 | " | Vacant | | | | |
| | Rușca Popescĭ | " | 17 p. | 40 | 160 | " | " Stan. | 55 | " | 30 | 12 p. |
| 8. Văleniĭ | | Intrarea în Biserică | 17 p. | 300 | 1406 | " | " George | 50 | " | 66 | 8 p. |
| | | | | | | | " Marin | 52 | " | 66 | 8 p. |
| 9. Crămpóea | | Săntul Nicolae | 17 p. | 250 | 300 | " | " Barbu | 50 | " | 50 | 7 p. |
| | | | | | | | " Ión | 38 | " | 50 | 7 p. |
| | Ungureiĭ | " | | 150 | 640 | dc Propriet. | " Ión Răsurénu | 25 | " | 480 | |
| 10. Șerbăneștĭ | | Săntul Ión | 17 p. | 300 | 1200 | de Comună | " Constantin | 60 | grămătic | 60 | 6 p |
| | | | | | | | " Scarlat | 68 | seminarist | 60 | 6 p. |
| | | Adormirea | 17 p. | 150 | 600 | " | " George | 60 | " | 60 | 13 p. |
| | Ruta | " | 17 p. | 70 | 280 | " | A. Demitrescu | 27 | " | 50 | 12 p. |

| Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | Numele şi Pronumele Diaconilor | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | No. pogónelor de pământ ce primesce | Numele şi Pronumele Cântăreţilor | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B. | No. pogónelor de pământ ce primesce | Numele şi Pronumele Paraclisiarchilor | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget Leĭ | B | No. pogónelor de pământ ce primesce | Observaţiunĭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 50 | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 50 | | . . . | | | | | I. Georgescu | Classe prim. | 10 | | | . . . | | | | | |
| 50 | | . . . | | | | | M. Petrescu. | " | 10 | | | . . . | | | | | |
| 50 | | . . . | | | | | N. Popescu . | " | 10 | | | . . . | | | | | |
| 50 | | . . . | | | | | H. Popescu . | " | 10 | | | D. Popescu . | Classe prim | 10 | | | |
| 50 | | . . . | | | | | I. Barbu | " | 15 | | | . . . | | | | | |
| 50 | | . . . | | | | | C. Popescu . | " | 10 | | | . . . | | | | | |
| | | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 50 | | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 50 | | . . . | | | | | I. Zidaru | " | 10 | | | . . . | | | | | |
| 50 | | . . . | | | | | M. Ghecrghie | " | 12 | 50 | | . . . | | | | | |
| 54 | | . . . | | | | | Fl. Popescu . | " | 12 | 50 | | . . . | | | | | |
| 54 | | . . . | | | | | S. Gheorghe. | " | 10 | 50 | | S. Pană | " | 10 | 50 | | |
| 54 | | . . . | | | | | D. Marin | " | 12 | 12 | | D. Unguru . | " | 12 | 12 | | |
| 50 | 50 | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 55 | 50 | . . . | | | | | Gr. Gheorghe | " | 10 | 50 | | D. Candidatu | " | 10 | 50 | | |
| | | . . . | | | | | M. Motoescu | " | 10 | 50 | | G. Chirea . | " | 10 | 50 | | |
| | | . . . | | | | | I Turcu . | " | 5 | | | . . . | | | | | |
| | | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| | | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| | | . . . | | | | | Hrist. Popescu | " | 15 | | | . . . | | | | | |
| 50 | 50 | . . . | | | | | T. Stan | " | 10 | 50 | | . . . | | | | | |
| | | . . . | | | | | R. Popescu . | " | 10 | 50 | | I. Popescu . | " | 10 | 50 | | |
| | | . . . | | | | | Tr. Léfu | " | 10 | 50 | | . . . | | | | | |
| **PLA** | | **ŞERBĂNEŞTI** | | | | | | | | | | | | | | | |
| 40 | 12 | . . . | | | | | Pantelim. Popescu | Classe prim. | 20 | 10 | 5 p. | . . . | | | | | |
| 30 | | . . . | | | | | Filip. Penescu | " | 10 | | | . . . | | | | | |
| 40 | 15 | . . . | | | | | . . . | | | | | I. Popescu . | Classe prim. | 10 | | 2 p. | |
| 20 | 17 | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 40 | | . . . | | | | | V. Popescu. | seminarist | 10 | | | P. Popescu . | " | 10 | | | |
| | | . . . | | | | | D. Stănescu. | Classe prim. | 20 | | | . . . | | | | | |
| 600 | 17 | . . . | | | | | P. Popescu . | " | 240 | | 2 p. | M. Florescu. | " | 120 | | 1 p. | |
| 600 | 7 | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 40 | 12 | . . . | | | | | B. Popescu . | " | 10 | | 5 p. | I. Ionescu | " | 10 | | | |
| 20 | 12 | . . . | | | | | N. Popescu . | " | | | 5 p. | . . . | | | | | |
| 40 | 12 | . . . | | | | | R. Diaconu . | " | 10 | | 5 p. | . . . | | | | | |
| 20 | 12 | . . . | | | | | N. Mihaescu | " | 10 | | 5 p. | . . . | | | | | |
| 50 | 12 | . . . | | | | | N. Popescu . | " | 50 | | 3 p. | C. Popescu . | " | 50 | | 2 p. | |
| 50 | 10 | . . . | | | | | B. Diaconescu | " | 50 | | 4 p. | B. Popescu . | " | 50 | | 3 p. | |
| 50 | 12 | . . . | | | | | M Ştefănescu | " | | | 3 p | M. Păunescu | " | | | 2 p. | |
| | 17 p. | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| | 6 p. | . . . | | | | | N. Popescu . | " | | | 3 p. | Mih. Popescu | " | | | 2 p. | |
| | 6 p. | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 40 | 12 p. | . . . | | | | | B. Popesnu. | " | | | 5 p. | . . . | | | | | |
| 50 | 13 p. | . . . | | | | | R. Popescu . | " | | | 4 p. | . . . | | | | | |
| 60 | 7 p. | . . . | | | | | M. Dascălu . | " | | | 3 p. | . . . | | | | | |
| 60 | 7 p. | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| | | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 30 | 12 p. | . . . | | | | | Z. Popescu . | " | 20 | | 5 p. | . . . | | | | | |
| 66 | 8 p. | . . . | | | | | G. Popescu . | " | | | 1 p. | . . . | | | | | |
| 66 | 8 p. | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 50 | 7 p. | . . . | | | | | S Firică | " | 30 | | 3 p. | . . . | | | | | |
| 50 | 7 p. | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 80 | | . . . | | | | | D. Popescu , | " | 220 | | | C. Băloiu | " | 80 | | | |
| 60 | 6 p | . . . | | | | | M. Popescu . | " | 30 | | 5 p. | I. Popescu . | " | 10 | | | |
| 60 | 6 p. | . . . | | | | | . . . | | | | | . . . | | | | | |
| 60 | 13 p. | . . . | | | | | S. Marin | " | 30 | | 4 p. | . . . | | | | | |
| 50 | 12 p. | . . . | | | | | I. Popescu . | " | 30 | | 5 p. | . . . | | | | | |

NB. Pe lângă salariele trecute în Budgete, locuitoriĭ maĭ daŭ preoţilor şi óre-care beneficiĭ prevĕdute prin osebite contracte de învoire.

| Numĕrul şi numirea Comunelor | Numirea Cătunelor saŭ Satelor | BISERICA cu HRAMUL | No. pogónelor de pămînt ce posedă | No. Familii-lor: Familiĭ | No. Familii-lor: Suflete | De către cine este întreţinută Biserica | NUMELE şi PRONUMELE Preoţilor | Etatea | Cursul absolvit | Salariul pe an dupe Budget: Leĭ | B |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 11. Alimănestĭ | | Săntul Nicolae | | 160 | 600 | de Comună | Preotul Voicu | 32 | seminarist | 40 | |
| | | | | | | | „ Barbu | 45 | grămătic | 40 | |
| 12. Isvórele | | Sănta Treime | 17 p. | 170 | 680 | „ | „ Achim | 50 | „ | 80 | [illegible] |
| 13. Bălănestĭ | | Sănţiĭ Voevoḑĭ | 17 p. | 210 | 840 | „ | „ Stan. | 51 | „ | 40 | [illegible] |
| | | | | | | | „ Ene | 70 | „ | 40 | [illegible] |
| | Comaniĭ noĭ | Săntul Nicolae | 17 p. | 119 | 476 | de Stat | „ Gr. Dumitrescu. | 48 | „ | 600 | [illegible] |
| 14. Comaniĭ Vechĭ | | Cuviósa Paraschiva | 17 p. | 110 | 440 | „ | „ Dimitrie | 47 | seminarist | 600 | [illegible] |
| | | | | | | | „ Crăciun | 38 | „ | 40 | [illegible] |
| 15. Tâmponi | | Săntul Dimitrie. | 17 p. | 210 | 840 | de Comună | „ Constantin | 56 | „ | 40 | [illegible] |
| 16. Poiana | | „ | 17 p. | 80 | 320 | „ | Vacant | | | | |

PLAS

| Numĕrul şi numirea Comunelor | Numirea Cătunelor saŭ Satelor | BISERICA cu HRAMUL | No. pogónelor de pămînt ce posedă | Familiĭ | Suflete | De către cine este întreţinută Biserica | NUMELE şi PRONUMELE Preoţilor | Etatea | Cursul absolvit | Leĭ | B |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1. Bălţaţiĭ | | Săntul Gheorghe | | 40 | 160 | de Comună | Preotul Nicolae | 43 | grămătic | 20 | |
| | Mărgrueniĭ | Intrarea în biserică | | 100 | 400 | „ | M. Duhovnicu | 46 | „ | 20 | |
| | Slobozia | Sănţiĭ Impăraţĭ. | | 50 | 200 | „ | Vacant | | | | |
| | Mărgru. de j. | „ | | 100 | 400 | „ | I. Buzescu | 36 | seminarist | 20 | |
| | Bălţaţiĭ de Mij. | Săntul Dimitrie. | 17 p. | 60 | 240 | „ | C. Bălăcénu. | 25 | „ | 20 | 17 p. |
| 2. Birciĭ | | Săntul Ión Botezăt. | | 70 | 280 | „ | C. Stoicănescu | 22 | „ | 20 | |
| | | Săntul Nicolae | | 150 | 600 | „ | Pr. N. Popescu | 23 | „ | 10 | |
| 3. Potcóva | Fălcoienĭ | „ | 12 p. | 110 | 440 | „ | M, Duhovnicu | 37 | „ | 20 | 12 p. |
| | Trufineştĭ | Cuviósa Paraschiva | | 80 | 320 | „ | I. Popescu | 56 | grămătic | 20 | |
| | Pârvuleştĭ | Intrarea în biserică | | 70 | 320 | „ | Vacant | | | | |
| | Mesnescĭ | Adormirea | | 70 | 280 | „ | Th. Popescu. | 45 | „ | 20 | |
| 4. Sineştiĭ | | Cuviósa Paraschiva | | 30 | 120 | „ | D. Popescu | 60 | „ | 20 | |
| | Valea Merilor | Adormirea | | 80 | 320 | „ | Al. Marinescu. | 27 | seminarist | 25 | |
| | Sineştĭ de jos | „ | | 30 | 120 | „ | M Sinescu | 46 | „ | 25 | |
| | Tănăsescĭ | Sănţiĭ Voevoḑĭ | 8 p. | 70 | 280 | „ | C. Petrescu | 26 | „ | 25 | 8 p. |
| | Ursóca | Săntul Nicolae | 8 p. | 72 | 280 | „ | I. Cuicesca | 32 | „ | 25 | 8 p. |
| 5. Buzeştiĭ. | Corbul de sus. | „ | 11 p. | 78 | 352 | de Propriet. | V. Duhovnicu | 50 | „ | 25 | 9 p. |
| | Buzeştĭ „ „ | „ | 12 p. | 30 | 120 | de Comună | C. Marinescu | 25 | „ | 30 | 9 p. |
| | „ de Mijloc. | „ | | 40 | 160 | „ | A. Dumitru | 27 | „ | 20 | |
| | „ de jos | Adormirea | | 42 | 168 | „ | C. Duhovnicu | 50 | „ | 20 | |
| 6. Floru | Flora | Săntul Nicolae | 11 p. | 400 | 1600 | „ | Lica Ión | 70 | grămătic | 100 | 11 p. |
| | Icóna | Săntul Ilie | 17 p. | 90 | 360 | de Propriet. | Fl Duhovnicu | 50 | „ | 100 | 12 p. |
| 7. Bălteniĭ | | Săntul Nicolae | | 200 | 800 | de Comună | C. Zanfirescu | 30 | Seminarist | 20 | |
| | | | | | | | C. Ionescu | 85 | „ | 20 | |
| 8. Pereţiĭ | | Săntul Nicolae | 8 p. | 40 | 160 | „ | I. Ionescu | 28 | „ | 20 | 8 p. |
| | | Săntul Antonie | 17 p. | 70 | 280 | de Propriet. | S. Duhovnicu | 50 | grămătic | 20 | 15 p. |
| | | Intr. în Biserică. | | 60 | 240 | de Comună | Il. Pirciulescu | 40 | seminarist | 20 | |
| 9. Merleştĭ. | | Adormirea | | 100 | 400 | „ | Fl. Drăghicĭ. | 80 | grămătic | 40 | |
| | | | | | | | Preotul Tănase | 30 | seminarist | 40 | |
| | Moşteniĭ | Săntul Ión | | 30 | 112 | „ | I. Bălăcénu | 54 | grămătic | 20 | |
| | Schitul Greci | Sănţiĭ Voevoḑĭ | 17 p. | 39 | 156 | de Stat | I. Brumuşilă | 41 | seminarist | 600 | 17 p. |
| | Greciĭ de jos | Săntul Nicolae | 17 p. | 100 | 400 | de Comună | M. Duhovnicu | 50 | „ | 80 | 12 p. |
| 10. Turea | | Săntul Dumitru | 17 p. | 102 | 408 | „ | C. Popescu | 50 | grămătic | 20 | 12 p. |
| | Valea Mare | Adormirea | 17 p. | 60 | 240 | „ | Vacant | | | | |
| Turea | Barca | Săntul Nicolae | 17 p. | 30 | 120 | „ | „ | | | | |
| | Recea | Adormirea | | 38 | 144 | „ | „ | | | | |
| 11. Valcelele | Olteniĭ | Săntul Nicolae | 12 p. | 100 | 400 | „ | Preotul Niţă | 39 | „ | 40 | 12 p. |
| | | „ | 17 p. | 130 | 520 | „ | „ Anton | 42 | „ | 40 | 12 p. |
| | Bărcăneştĭ | Cuviósa Paraschiva | 17 p. | 101 | 440 | „ | Ene Duhovnicu | 50 | „ | 40 | 12 p. |
| 12. Priséca. | | Săntul Dimitrie | | 100 | 400 | „ | Atanasie Prisecénu | 38 | „ | 30 | |
| | Priséca de s. | Săntul Ilie | | 70 | 280 | „ | L. Duhovnicu | 42 | „ | 30 | |
| | Săltăneştĭ | Adormirea | 17 p. | 60 | 240 | „ | R. Prisicénu. | 30 | seminarist | 30 | 12 p. |
| | Bricesti | Săntul Nicolae | 17 p. | 40 | 160 | „ | Vacant | | | | |
| 13. Milcovu | | Săntul Dumitru. | 17 p. | 60 | 240 | „ | „ | | | | |
| | | Săntul Nicolae | 17 p. | 50 | 200 | „ | „ | | | | |
| | Prorociĭ | Sănţiĭ Voevoḑĭ | 17 p | 70 | 280 | „ | „ | | | | |
| 14. Tesluiu | Cherlesti | Cuviósa Paraschiva | 17 p. | 150 | 600 | „ | „ | | | | |
| | Curtişóră | „ | 17 p. | 100 | 400 | „ | Pr. Const. Petrescu | 40 | grămătic | 40 | 12 p. |